CELJSKI TEDNIK

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA

CELJE, 25. FEBRUARJA 1966 — LETO XXI. — ST. 8. CENA 50 DIN PAR

OBČNI ZBOR OBČINSKEGA SINDIKALNEGA SVETA CELJE

NOSILCI NAPREDNIH IDEJ

Včeraj je bil v Celju občni zbor sindikalne organizacije celjske komune. Dobro pripravljen občni zbor je v sprejetih zaključkih postavil trdne temelje za delo sindikalnih organizacij v prihodnjem razdobju, poleg tega pa je tudi kritično ocenil nekatere najaktualnejše probleme sedanjega časa in življenja. Iz uvodnega referata predsednika občinskega sindikalnega sveta Ivana Cokana povzemamo, da se sindikalne organizacije v mnogih proizvodnih organizacijah in ustanovah še vedno niso uspele organizirati in uveljaviti kot tvorna politična sila, katere naloga je v sedanjem času predvsem v tem, da uresničuje cilje gospodarske reforme. Kljub temu pa zlasti sindikalne organizacije ne bi smele prezreti drugih pomembnih vprašanj, ki vplivajo tako na boljšo proizvodnjo kot tudi na delavčevo počutje. To so varnost pri delu, prehrana, nastanitev in ostali elementi komunalnega standarda, otroško varstvo in pomoč zaposleni ženi ter vse oblike rekreacije.

Dalje na 5. strani

TISTI, KI SO ŽELELI VIDETI KARNEVAL SO MORALI ODRINITI V PTUJ. POSNETEK PRIKAZUJE KURENTA, KI POZDRAVLJATA CELJANE.

SEJA OBČINSKEGA ODBORA SZDL V CELJU

PREMALO ČASA ZA TEMELJITO RAZPRAVO

O PREDLOGU OBČINSKEGA PRORAČUNA ZA 1966. LETO

Kot na minulih zborih občanov in proizvajalcev, tako je razprava o predlogu občinskega proračuna za letošnje leto dobila svojstven pečat tudi na prvi seji novoizvoljenih članov občinskega odbora SZDL v Celju, četudi je potekala bolj v luči predlogov in pripomb kot so jih na ta pomemben dokument celjske občine dali občani. Splošna ugotovitev je, da je tudi letos primanjkovalo časa za razpravo in da ga je bilo dovolj za pripravo osnutka in tudi za delo, ki je potrebno do končne osvojitve proračuna. Osnutek proračuna je sicer objavil naš list in tako omogočil občanom, da so se z njim in njegovimi glavnimi obrisi temeljito seznanili. Ne glede na to pa podajanje oziroma tolmačenje predloga tu in tam ni bilo takšno, da bi dajalo osnovo za temeljitejšo razpravo. In če kdaj, potem se je tudi tokrat uveljavilo mnenje, da ni vseeno, kako se zbori vodijo, kako se pišejo zapisniki in podobno. Če bi iskali po nekaterih zapisnikih, potem bi težko povzeli vzdušje in mnenje občanov, težko bi rekli, za kaj so se občani odločili, za kakšna stališča so se zavzeli na zboru v celoti in drugo. Mnenja posameznikov ne morejo biti tudi mnenja celotnega zbora! Podobno je z vprašanji, ki so jih zastavljali občani, oziroma zbori v celoti. In na kaj naj torej občinska skupščina odgovarja, če teh vprašanj in mnenj ni zapisanih. Sicer pa se je občinska organizacija SZDL v Celju na seji svoj članov zavzela, naj občinska skupščina ustanovi službo, ki bo spremljala razvoj in delo krajevnih samoupravnih organov, ki bo sistematično preučevala delo zborov občanov in proizvajalcev, zbirala vprašanja, nanje odgovarjala itd. Tu gre za pomembna vsebinska kot tudi nekatera tehnična vprašanja, ki jih bo treba v prihodnje preučiti in rešiti. Naš list pa tudi celjski Radio bosta posredovala odgovore na vprašanja, ki so jih zastavili občani in proizvajalci in s tem prav gotovo opravila pomembno delo.

Čeprav kompleksne analize o zadnjih zborih še ni, je očitno, da so bili dobro obiskani (po nepopolnih podatkih se je zborov občanov udeležilo okoli 15 % prebivalcev v občini) in da so bile tudi razprave živahne in sproščene ter kritike in pripombe kot pa veliko bolj osredotočene na na predloge. Morda so bile mnoge zadeve tudi preslabo pojasnjene in so tudi zavoljo tega sprožile negodovanje in nerazumevanje. Zanimiva je še ugotovitev, da se na zborih v delovnih organizacijah niso kdove kako ustavljali ob predlogu proračuna.

Dalje na 2. strani

KONCERT D. Bravničarja

Koncert violinista Dejana Bravničarja v sredo je bil zopet skromno zaseden. Le nekaj čez sto poslušalcev v dvorani Narodnega doma je uživalo ob virtuoznem podajanju programa mladega ljubljanskega violinista. Kaže, da postaja problematika obiska serioznih koncertov v Celju vse bolj pereča. Težko bi verjeli, da je to le začasen pojav pogojen z organizacijo kvalitetnih prireditev, saj se koncertna poslovalnica res potrudi, da prihajajo v Celje kvalitetni umetniki s kvalitetnim programom.

Za klavirsko spremljavo je poskrbel pianist Marjan Lipovšek.

POGREB BOLJŠI OD SEDMINE

(PO TRCIFONU OD NAŠEGA SPECIALNEGA DOPISNIKA

ŽALEC, NA SAM PUSTNI DAN: DAVI SE JE TU KONČAL SVEČAN SPREVOD ZAMASKIRANIH VOZNIKOV (ZDI SE MI, DA TRINAJSTIH) MOTORNIH VOZIL, KI SO PREDSTAVLJALA PRED ŠTIRITISOČ GLAVO MNOŽICO OBČANOV ŽALSKI PUSTNI KARNEVAL.

Naklonjeni občani, vreme in jaz, poleg še nekaterih, ki so se službeno udeležili letošnjega žalskega karnevala, tu ne omenjam preživelih organizatorjev preminulega celjskega karnevala, ki so vestno (razen mene) beležili dogajanja v Žalcu, smo bili navdušeni nad posrečeno zamislijo, kako prikazati gospodarski razvoj občine ob dopolnjevanju z vsebinskim delom in obrazložitvijo tega razvoja. Tako smo lahko videli žalske poizkuse interplanetarnega sodelovanja s preživelimi Gemini raketami, slišali o migetanju in migljanju cestne razsvetljave, brali lepak o stripteasu v Kovu, ki je, kot je iz napovedi razvidno — resnično ZADNJI na gospodarskem področju občinskega razvoja, čakali na izstop France, ki se pod milim nebom ne more poročiti in se je zato zabarikadirala v (jojmene) fička. Kdo se bo danes še ženil s fičkom, ko je toliko skromnejših vozil recimo a-la OPEL, ki ga pa tokrat ni bilo v povorki, kar daje čutiti, da so se povorke udeležila le preživela sredstva. Končno so pokopali stari dinar, ki se je kot zakrament svetlikal v turistično razpoloženem soncu in smehljal v od pričakovanja nabuhle obraze dogodevščin lačnih obrazov gledalcev. Moja soseda se je razjokala.

Ko to poročam, stojim na vzvišenem prostoru ob križišču z občinsko ulico in poslušam napoved spicarja, ki nas bodri, naj si ogledamo mimohod mask, kar pa navdušene množice ne moti, da se ne bi razlila že po prvem obhodu velepovorke — po avtobusnem postajališču. »Tudi malčki so nas presenetili«, pravi spicar in res vidim tam pod njegovim zvišenim prostorom sorodnico, ki pelje dva indianarja, kajti povorka, je kot smo že rekli — mimo. Druge nisem počakal, baje jo bodo obrnili, temveč sem letel za znanci, ki se gredo pripravljat maškare za »taboljš« predstavo, ki bo čez nekaj ur v domu. Filme sem poslal skupaj s snemalcem evrovislone — z avtobusom, več bomo poročal po sedmini, ki bo, kot se temu reče — »bomba« — drugo leto.

Trčireporter
SANDOROV VANČ

Zakon pomanjkljiv

Na minulih volilnih zborih kmečkih zavarovancev je bilo veliko pripomb na račun zakona o zdravstvenem zavarovanju kmetov. Zato je občinski odbor SZDL Šmarje pri Jelšah sklical posvetovanje o teh problemih. Na razgovoru — udeležili so se ga predstavniki občine, družbeno-političnih organizacij, zdravstvenega doma Šmarje in zavoda za socialno zavarovanje iz Celja — so sklenili, da bodo v problemih zdravstvenega zavarovanja seznanili širšo javnost. Predvsem so menili, da v zakonu ni zapopadena solidarnost kmečkih zavarovancev, saj prispevka za zdravstveno zavarovanje ne plačujejo vsi, ki imajo dohodke iz kmetijske proizvodnje.

O teh problemih bodo razpravljali tudi na plenumu o zdravstvu, ki ga pripravlja občinski odbor SZDL Šmarje za mesec marec.

JURE KRAŠOVEC ODLIKOVAN

Ob dvajsetletnici novinarjev Jugoslavije in dvajsetletnici osvoboditve je predsednik SFRJ Josip Broz Tito odlikoval z raznimi odlikovanji skupaj 112 novinarjev za njihove zasluge in časnikarsko prizadevnost v vseh teh letih. Med odlikovanci je tudi član naše redakcije Jure Krašovec, ki je bil odlikovan z redom dela s srebrnim vencem.

VREME

Najkasneje okrog 28. februarja ohladitev s snegom do nižin. V začetku marca pretežno jasno in hladno vreme z mrazom ponoči, pozneje nekoliko topleje.

MARJETKA HERMAN

Z dolgimi prsti si je popravila pramen las, ki ji je venomer uhajal k ustnicam in si zatem prižgala kdove katero cigareto tega dne.

»Če bi že pila, potem šilce slivovke,« je dejala. Sonce se ji je lovilo v laseh. Prav, pa slivovko.

»Torej, vi bi radi moje mnenje. Moje mnenje, ki ga boste kot vidim zapisali, (jaz bi si to zapomnila!), to bi naj zatem ljudje brali? Moje MNENJE?« Naredila je požirek, slivovka je bila fuč in utrnila cigareto.

»Da, bila sem predsednik mladine v Žalcu. V ponedeljek se bom umaknila. Torej, najprej se bomo kregali, nihče noče funkcij, toda jaz se umikam.« Prižgal sem ji cigareto.

»A, zanimivo? Za vas je to torej zanimivo?« Zrla je vame, iz okrogle odprtinice, ki so jo tvorile našobljene ustnice so prihajali oblački dima.

»V resnici pa je to nezanimivo in enostavno. Ob izvolitvi sem želela, da bi mladi obogatili kulturno življenje v Žalcu. Imamo namreč celo vrsto društev, organizacij, sekcij in kaj vem kaj še — od sebe pa ne dajo ničesar, ali pa zelo malo. Sicer pa kaj hočete pravzaprav od mene?« Utrnila je cigareto.

Morala sva začeti znova. V tej svoji enostavnosti, ko so je same oči in sonce v laseh je na njej še najbolj enostaven tisti večni ZAKAJ. Pri njej je vse zakaj. Skoraj bi mi vsilila občutek, da dopoldne ne zaupa niti sebi — popoldne pa nikomur, toda ne, bodi previden, kajti...

»Zakaj hodiva naokrog, kot maček okrog vrele kaše?« je nenadoma dejala in si prižgala cigareto. »Rada delam in ko se za nekaj ogrejem, se temu predam vsa. Tako tudi delu v organizaciji. Ali veste, kaj me je ubilo? Vedno isti obrazi. Trije, štirje, ki delajo, ostali pa... Kaj vam ni prav? Moram reči, kako je bil naš aktiv zelo delaven, nadvse delaven, koliko smo imeli uspelih sestankov, klubskih večerov, srečanj mladih literatov? Če jih pa nismo imeli! To kar smo naredili, se vpričo tega, kar bi lahko naredili, izgubi.« Zamenjal sem pepelnik in ji prižgal cigareto.

»Rada sem odkrita, poštena. Ali sem zato že frazer? Ne? Hvala. Smešno. Ne maram pehanja za položaji, ne kimanja in ne denarja! Ne maram Beatlesov, ne Koralov, navdušuje me gledališče, jazz, Jaki, vse kar v meni zapusti nekaj, o čemer moram razmišljati. Rada se smejim. Zakaj se ne bi vedno smejali? Tako pa poslušaš vedno iste »štose«, le preobleko jim dajejo novo, hvala, ni mi do tega. Razumete? Lepo od vas! Pa kljub temu, verjamete, da ste vi s temi nemogočimi in smešnimi vprašanji dolgočasni? To je moje mnenje!«

Nekdo bi vprašal ZAKAJ. Ona pa je za trenutek obsedela, zdelo se mi je, da je levo oko za spoznanje pripra, čakal sem, da bo rekla zakaj. Pa ni. NI!

Nani

PISMA

PRESLABA INFORMIRANOST

Članek, ki ga je pod gornjim naslovom objavil v zadnji številki CT Dagmar Suster kot »izvedenec za reformo« po mladinski liniji, tako vsaj kaže, je prav gotovo prizadel ne samo oba omenjena kolektiva, pač pa še marsikateri drugi kolektiv, posebej pa mlade proizvajalce, ki v teh kolektivih delajo. Iz objavljenega članka je videti samo plitkost in nepoznavanje življenja in dela mladih ljudi v delovnih organizacijah; kajti mirno lahko trdim, da se danes naši mladi proizvajalci intenzivno vključujejo v splošno delo znotraj svojih organizacij, hkrati pa težijo tudi k napredku, znanju in uveljavljanju v organih delavskega samoupravljanja ter delovanju v drugih družbeno političnih organizacijah na terenu. Seveda je osnovna dejavnost v mlaidnskih organizacijah in aktivih mladih proizvajalcev posebej v večjih delovnih organizacijah. Prepričan sem, da so ravno v teh organizacijah, tako je tudi pri nas, zadolženi za stalno delo z mladino člani ZK, bodisi pri preučevanju gospodarskih problemov kakor širšega družbenega dogajanja, na športnem in kulturnem področju, pa tudi v zvezi z reformo.

Seveda nudi vsako podjetje pomoč mladim v okviru svojih možnosti. Dvomim, da kak kolektiv ni resno pristopil k vprašanju reforme in da ob tako važni prelomnici v našem življenju ni informiral svoje člane, pa tudi mlade proizvajalce oziroma mladinsko organizacijo o vseh bistvenih vprašanjih, saj so prav ti bodoči nosilci raznih funkcij, generacija, ki bo morala drugi del tega gospodarskega bremena nositi s sabo, verjetno še v naslednjo generacijo in poleg nas sedaj skupno z nami.

Pisec se sklicuje na dve osebi, ki sta v republiškem merilu razpravljali o vprašanjih reforme, vendar menim, da sta tov. Tito in tov. Kardelj že pred reformo jasno in glasno povedala, kaj je reforma, kakšen je njen cilj ter da bo v prihodnosti storiti vse, da življenjski standard delovnih ljudi ne bo padel, ta pa seveda ne bo padel, če bomo storili vse za večjo storilnost in če bomo v svojih delovnih organizacijah poiskali vse tako imenovane notranje rezerve.

Prepričan sem, da je tov. Suster pobiral neke informacije mimo kolektivov in mimo predstavnikov mladinskih organizacij, to je naših mladih ljudi, ki živijo v proizvodnji s proizvodnjo, pač pa je dobil določene podatke v razgovoru z nekim »mladim proizvajalcem« na ulici. Priporočal bi mu, naj bi si delo mladih ljudi v delovnih organizacijah pogledal pobliže in da bi kot funkcionar prišel vsaj enkrat na leto na mladinske sestanke aktivov v delovnih organizacijah; potem bi lahko sodil o njihovem delu in o tem, ali ve naša mladina, kaj je reforma in ali tudi ve, kaj mora v zvezi s to reformo storiti za jutrišnji dan. S Prešernom povedano: »Le čevlje sodi naj kopitar!«

Ne mislim se spuščati še dalj od tega, toda zdelo se mi je potrebno nedvoumno povedati, da bo zelo prav, če bomo prepustili vodstvo mladine tistim, ki rastejo z njimi ob vsakodnevnem proizvodnem procesu, pa naj bo to v delovnih ali katerihkoli drugih organizacijah. Naj pisec oprosti kritiki, toda treba se bo še marsikaj naučiti — vendar ne iz dnevnega časopisja.

Zupanc Ludvik-Ivo

ODPRAVIMO »ŠKROPILNICO« V PODVOZU

Podvoz pri celjski Pošti povzroča nenehne težave. Doslej so bili pešci vajeni, da so jih brezobzirni vozniki ob slabem vremenu škropili z blatno brozgo, zdaj je pričela pritekati celo ob lepem vremenu voda tudi od zgoraj. Po mojem mnenju bi moralo zadevo urediti podjetje za vzdrževanje proge, ki pa se za opozorila prav nič ne zmeni. Vprašujem, ali tega zares ni mogoče urediti, ko bi zadostovalo samo nekaj dobre volje?

M. Č.

ZAKAJ NI TEČAJA?

Čudim se, zakaj ni mogoče v Šmarju organizirati gospodinjskega oziroma kuharskega tečaja, za katerega se dekleta zelo zanimajo. Znano je, da imajo tak tečaj v Zibiki, ki je manjši kraj kot Šmarje, skoraj vsako leto. Bi se dalo kaj storiti? Zdaj je še čas, ko ni večjih del na polju.

T. S.

Na vprašanje odgovarjata predsednik krajevne skupnosti, veterinar Karl ANDRENŠEK in delavska univerza v Šmarju. Najprej predsednik krajevne skupnosti:

Program dela krajevne skupnosti Šmarje vsako leto obravnavamo na zboru volivcev in ga tudi sprejemamo. Če volivci zahtevajo spremembe, jih tudi upoštevamo. Za gospodinjske, oziroma kuharske tečaje pa ni bilo nobene spodbude; niti na zboru volivcev, niti s strani družbenih organizacij. Zato tečaja v Šmarju tudi ni bilo.

Pa še odgovor delavske univerze Šmarje pri Jelšah:

Zaradi sorazmerno visokih stroškov, v preteklosti nismo uspeli organizirati gospodinjskih tečajev. Delavska univerza tudi nima za tako izobraževanje namenskih sredstev. V kolikor bi bilo zadostno število zainteresiranih, ki so pripravljeni stroške sami plačati, bomo vsekakor organizirali tudi gospodinjske tečaje.«

KA

V soboto 26. februarja bo gostoval v Celju harmonikarski-elektronski orkester DPD Svoboda iz Šentvida pri Ljubljani. Orkester si je na številnih domačih in mednarodnih tekmovanjih priboril večkrat vodilna mesta, zabeležil je nad 200 nastopov doma in v svetu (Italija, Švica, Nemčija, Holandija). Orkester bo nastopil v Narodnem domu ob 17. in 20. uri. Vstopnice so v predprodaji pri blagajni kina Union in v pisarni ZKPOS, Gregorčeva 6.

POSLANKA MAGDA KOČAR JE PRISLUHNILA VOLIVCEM

PREVISOK PRISPEVEK

IZVLEČKI IZ RAZPRAVE V SKUPŠČINI SRS

Na zborih kmetov za volitve članov komunalne skupnosti socialnega zavarovanja so kmetje ostro reagirali tako na tolmačenje zakona, še bolj pa na predlog prispevka. Smatram za svojo dolžnost, da skupščini poročam o stališču kmetov in navedem nekatere probleme, predvsem višinskega kmeta, kateremu je kmetovanje edini vir dohodkov.

Eden glavnih pomislekov proti višini prispevka je bil v zvezi z vprašanjem, če je ocena zdravstvenih storitev realna in v zvezi z možnostjo, da bi zmanjšali stroške za administracijo zavodov za socialno zavarovanje, pri čemer je največja dodatna obremenitev prav nova evidenca. Številne so bile pripombe, da je nepravično zajeta katastrska osnova od gozdov za določanje višine prispevka, ker vemo, da je možnost poseke odvisna od gozdnih gospodarstev.

Katastrski dohodek se je v primeri s prejšnjim letom povečal za 250 %, v bonitetnih predelih pa prinjivah od 288 do 341 %, prispevek za socialno zavarovanje pa se povečuje za dobrih 100 %. Medtem pa so ostale prodajne cene kmetijskih pridelkov skoraj nespremenjene, tudi odkupne cene za živino se niso bistveno spremenile, pač pa se je povečala cena krmilom in zaradi vsega tega naš kmet ni v tako ugodnem položaju, kakor bi morda domnevali.

Ugotovitev, da je proizvodnja pri zasebnih kmetih v republiškem merilu v primorjavi med letoma 1963 64 padla za 9 %, nas ne more razveseliti ob dejstvu, da smo iz leta tijske pridelke. Sadjarstvo je zelo zanemarjeno. Kmetje niso mogli pravočasno opraviti zaščitnega škropljenja, ker ni bilo zimskih škropiv. Ob tem pa imajo proizvajalci škropiv zadostne zaloge, vendar jih nočejo dati v prodajo, ker pričakujejo odobritev višje cene.

Naše kmetijske delovne organizacije bi morale sodelovati s kmeti in jim za to nuditi tudi večjo materialno osnovo, jim zagotoviti enakopravne pogodbe in izpolnjevanje pogodbenih obveznosti. Često trdimo, da kmetje niso pripravljeni za razne oblike sodelovanja s kmetijskimi organizacijami, toda zakaj? Morda se mu ponekod ne znajo približati, morda ga kje prizadenejo, ko vidi, da zemlja družbenih posestev ni dobro obdelana, marsikje so nepravilni odnosi in še kaj drugega. Kmetje so pripravljeni povečati svojo proizvodnjo, toda le z motiko in plugom ne zmorejo, zlasti ne višinski kmetje, kjer v veliki večini ni več mladih in močnih delovnih rok, kjer pa bi bili idealni pogoji za živinorejo, s katero bi se mogli ukvarjati tudi starejši kmetovalci. Mnogi kmetovalci bi se za živinorejo radi odločili, a potrebovali bi razno dobro mehanizacijo (majhne molzne stroje in kosilnice). Zato bi bilo prav, če bi za tovrstne stroje dovolili uvoz z nižjo carinsko stopnjo, v kolikor domača industrija ne more izdelati tovrstnih strojev.

Če bi kmetom zagotovili ustrezno mehanizacijo, bi tudi mladina marsikje ostala na kmetih, medtem ko danes sili v industrijo. Toda v zvezi z mehanizacijo zasebnega kmetovalca se marsikje postavlja vprašanje kapitalizacije kmeta. To ne bo velialo, saj bi bila možnost kapitalizacije odpravljena že z omejitvijo zemljiške lastnine, če pa bi z boljšo mehanizacijo na svojem kompleksu zemlje pridelal več, bi bilo to koristno zanj in za družbo.

Člen 3. Zakona o zdravstvenem zavarovanju kmetov oprošča plačilo prispevka vse tiste kmete, ki imajo pravico do zdravstvenega zavarovanja že kot delavci, upokojenci ali invalidi. Zaradi tega določila obstaja možnost, da se bo povečala migracija delazmožnih kmetov v industrijo — predvsem iz višinskih predelov — s tem pa bodo ostali člani njegove družine brez zdravstvenega varstva, ker ne bodo izpolnjevali pogojev niti za delavsko niti za kmečko zavarovanje.

Prav bi bilo, če bi o vseh teh vprašanjih kmečkega zavarovanja in plačevanja prispevka razpravljale še organizacize SZDL in da bi tudi republiški kongres SZDL o teh vprašanjih sprejel zaključek iz množične razprave.

PREMALO ČASA

(Dalje s 1. strani)

Iz samih pripomb na predlog proračuna celjske občine za letošnje leto pa se zdi, kakor da so bili proračunski dohodki planirani previdno. Zbori so v celoti podprli politiko financiranja šolstva in se zavzeli, da naj se tudi razmerje med osebnimi dohodki in materialnimi izdatki uredi tako, da bo ob predvidenih osebnih prejemkih ostalo dovolj tudi za materialne stroške. Kot vse kaže bo sklad za kulturo v ponovni stiski. Da bi rešil najnujnejše probleme, je svet za kulturo in znanost zahteval dodatnih 20 milijonov sredstev. Toda vprašanje je, kje jih vzeti. Čeprav na višino sredstev, ki bi jih naj dobil sklad za telesno kulturo ni bilo bistvenih pripomb, so se tu in tam vendarle čuli prigovori, ali je prav, da dobi ta dejavnost več sredstev kot lani, ko pa se na drugi strani ne ve, kako bo z delom centra za socialno dejavnost. Če bi center dobil samo toliko, kot je predvideno, bi bila njegova dejavnost resno ogrožena. Več pripomb je bilo na višino sredstev, ki bi jih naj dobil Zavod za požarno varnost. Na mnogih zborih so predlagali, naj bi več denarja namenili prostovoljnim gasilskim društvom. Tudi sredstva, ki so predvidena za državno upravo, so bila tu in tam kamen spotike. Šlo je tudi za ugotovitev, da so v resnici dosti večja, ker se krijejo tudi v postavkah za izdelavo najrazličnejših načrtov in podobno (Zavod za napredek gospodarstva). Podrobnejšo analizo pa zasluži še razdelitev sredstev med krajevne skupnosti. Nekateri podatki kažejo, da gre preveč denarja za osebne dohodke zaposlenih na skupnostih. To že zlasti velja za krajevne skupnosti v mestu. Zanimiva pa je pobuda, da naj bi bilo eno izmed meril za razdeljevanje sredstev med krajevne skupnosti tudi delež, ki ga tamošnji ljudje dajejo pri formiranju občinskega narodnega dohodka. Na mnogih zborih so se občani ustavljali ob postavkah za družbene organizacije in društva.

-m

ZABELEŽENO ZA VAS

NOVE VZGOJNE METODE

Dragi bralci!

Morda se boste spomnili, da sem svojčas na tem mestu »iznesel« kaprice neke tovarišice na neki celjski osnovni šoli, ki je zahtevala, da si učenci ovijejo zvezke v plav papir (čeprav ga v papirnicah nikjer ni bilo). Zdaj se je baje pripetilo še nekaj veliko hujšega. Čeprav se bo zadeva zdela morda malenkostna ali celo neverjetna, zasluži pozornost predvsem zato, ker kaže, da se tu in tam skušajo uveljaviti takšne »vzgojne« metode, ki v naši prosvetni praksi pravzaprav naj ne bi imele mesta.

Učenka, ki ji mati zaradi službene preobremenjenosti ni mogla enostavno posvetiti ustrezne pozornosti, je nekega dne prišla domov s porezanimi nohti. Tisto, česar ni utegnila narediti mati, je naredila tovarišica, vendar pa od kraja brezobzirno, saj so bili namreč nohti porezani, kot temu rečemo, do živega. Za normalno rezanje seveda ni bilo časa, razen tega pa je bilo po vsej priliki treba pokazati določeno avtoriteto, ne glede na to, s kakšnimi posledicami. V skrajnem primeru se zdi, da je bil otrok žrtev »manikirne« objestnosti, saj so ga prsti najbrž bolel. Kakorkoli že, tudi v pedagogiki ni vedno vse prav in dovoljeno! (S tem seveda nočem karkoli posploševati).

Predlagal bi, da bi tovarišici dali za trud oziroma za rezanje nohtov poseben dodatek.

Kozorog

FRANCE KOŠUTNIK

Dne 17. t. m. je v Celju legel k zadnjemu počitku France Košutnik, znan in pomemben prosvetni delavec. Rodil se je l. 1883 v Dramljah pri Celju. Učiteljeval je v tržaški okolici, bil nato upravitelj šole v Dramljah in po letu 1923 predmetni učitelj na rudarski šoli v Celju. Med ljudstvom se je uspešno udejstvoval tudi kot pevovodja, zadružnik in sadjar. Kot zvest Slovenec je bil med prvimi Celjani, ki jih je okupator zaprl in izselil v Srbijo (Čuprijo). Še po osvoboditvi je več let aktivno delal.

Bil je pošten, duhovit in vedrega duha, a tudi odločen človek. Vsi, ki so ga poznali, so cenili njegovo nesebično delo in spoštovali njegovo polnokrvno osebnost.

Pogreba se je udeležil tudi skladatelj in dirigent ljubljanske opere dr. Danilo Švara. Njegovo glasbeno nadarjenost je še v otroku pokojnik prvi odkril, ko je služboval v Ricmanjah pri Trstu, in mu vodil prve korake v svet glasbene umetnosti.

R.

PO SVETU • PO SVETU • PO SVETU • PO SVETU • PO SVETU • PO SVET

Kakor so v Italiji pričakovali, je Aldu Moro uspelo po razgovorih s predstavniki raznih strank sestaviti novo italijansko vlado. Predsednik republike Saragat se sicer še ni odločil, a verjetno je, da bo nova koalicijska vlada ustoličena, četudi ne ve, za koliko časa. Sicer pa zdaj to ni tako bistveno, saj se približuje čas novih rednih parlamentarnih volitev, pri katerih lahko pričakujemo ponovno okrepitev levičarskih poslanskih mest.

Vietnamsko vprašanje v diplomatskih krogih začenja dobivati novo barvo, saj se mnogi vedno bolj zavzemajo, da bi ob volitvah 1967 v Južnem Vietnamu sodelovala tudi osvobodilna vojna, s čimer bi dosegli svojevrstno koalicijo. Takšna rešitev je zelo verjetno povsem nestvarna, saj osvobodilne sile ne bodo pristale na kompromise, saigonska vlada pa tudi ne bo šla samo v koalicijo, medtem ko se brani vsakih drugih razgovorov. Ameriški podpredsednik Humphrey, ki je obiskal skoraj pol sveta zaradi vietnamskega vprašanja, se zdaj vrača v ZDA, kjer bodo kmalu pretehtali, koliko je bila vredna njegova misija. Vtem pa se nadaljujejo boji v okolici Bong Sona in Tua Tenha.

Premier Wilson, ki se te dni mudi na uradnem obisku v Sovjetski zvezi, je v razgovorih s predsednikom Kosiginom priznal, da se politika obeh dežel v mnogem razhaja, a da bi bolj pogosti razgovori lahko mnoge nesporazume odpravili. Že v teh razgovorih so prišli do razmeroma enotnih stališč do vprašanj, ki zadevajo odnose do Kitajske in vietnamske krize, ki so zanjo ugotovili, da bi jo morali reševati v nadaljevanju ženevskih dogovorov.

Na tiskovni konferenci je predsednik de Gaulle razjasnil svoja stališča do nekaterih zadev v notranjih razmerah in o odnosih Francije do zunanjega sveta. Sicer de Gaulle ni povedal nič novega, a znova je tembolj jasno poudaril, da ne vidi pravega smisla v organizaciji NATO, pa tudi glede vietnamskega vprašanja se je postavil proti ameriški politiki. Če izvzamemo Zahodno Nemčijo, ki še vedno visi na ameriški pomoči (bodisi materialni ali pa vsaj moralni), so ZDA v zadnjem obdobju postale precej osamljene.

Dva dogodka v Afriki sta tudi zbudila nekoliko pozornosti, namreč ugandski predsednik Obote je razpustil vlado in dal zapreti pet ministrov, v Kongu pa je izginil nekdanji podpredsednik Gizenga. Domnevajo, da so ga s silo odvedli v brazzavillski Kongo.

Posledica vojaških sporov v Veliki Britaniji med letalstvom in mornarico so privedla do odstopa ministra za mornarico, ki noče nositi odgovornost za zmanjšano obrambno moč dežele.

Zgodnja odjuga in razmeroma toplo vreme sta razgibala kmetovalce in v zadnjih dneh so v Savinjski očistili nasade hmelja in zaorali prve brazde. Spočita zemlja se je obrnila k soncu in tudi kure so prišle do sveže hrane

V MOZIRSKI OBČINI ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE AKTIVNO

Prispevek naj plačajo vsi

DOHODKI BODO VEČJI OD IZDATKOV ZA ZDRAVLJENJE

Kmetijski zavarovanci so v mozirski občini dobro obiskali nedavne zbore in so se tudi oglasili k posameznim določilom zakona ter glede prispevkov za socialno zavarovanje kmečkega prebivalstva.

Z zadovoljstvom so sprejeli tista določila, ki razširjajo pravice kmečkega prebivalstva v socialnem zavarovanju, vendar so pripomnili, da ni prav, ker določenih bolezni zakon ne upošteva. Zavarovanci niso bili povsem zadovoljni z delom skupščine SRS, ki je sprejela zakon, ne da bi poprej o njem pripravila razpravo s koristniki.

V razpravi so se zavarovanci oglasili, da bi morali plačevati prispevek tudi tisti kmetovalci, ki so zaposleni (česar zakon ne predvideva), saj bodo sicer deležni dosti višje zemljiške rente kot drugi. Prav tako so menili, da bi bilo pravilno, če bi plačevali prispevek po številu družinskih članov, ne pa po katastrskem dohodku. Za krivično štejejo tudi določilo, da se pri gozgovih upošteva katastrski dohodek, ne pa posekana količina lesa. Kmetje borci pa so menili, da jih je zakon prizadel, ker zanje ne predvideva olajšav, temveč jih uvršča v enak položaj kot druge zavarovance.

Območje mozirske občine je bilo po letu 1960 vsa leta aktivno glede stroškov za zdravstveno zavarovanje kmetov. V vseh letih izkazuje okoli 130.000 ND viška. Dohodki in izdatki sklada so se gibali v zadnjih letih v višini okoli 550.000 ND, po novih stopnjah pa se bodo povišali na 800.000 ND letno. Menili so, da je nova obremenitev zelo velika in da je mnogi kmetje ne bodo zmogli, zelo verjetno pa je, da izdatki dohodkov še zdaleč ne bodo dosegali. Zato so upravičeno zahtevali, da bi bilo potrebno določilo, ki bi omogočalo vsaki občini posebej določati stopnjo prispevka, ne pa da bi bila ta enaka za celotno rizično skupnost, kar bi omogočilo tudi bolj smortno izkoriščanje sredstev.

Za območje mozirske občine, ki šteje približno 4800 kmečkih zavarovancev, so izvolili tri člane v skupščino kmečkega zavarovanja v Celju: Franca Praznika iz Radegunde pri Mozirju, Franca Krajnca iz Bočne in Stanka Ošepa iz Solčave.

Trg. podj. »MODA«
»SKRIT PREGOVOR«
TRI BESEDE
DESET NAGRAD

VSAK TEDEN NOVA BESEDA
V ENI IZMED POSLOVALNIC:

- VOLNA
- MANUFAKTURA
- VESNA
- SOLČAVA
- DROGERIJA
- BABY
- TORBICA
- STARI TRG

Potrošnike vabimo k nagradnemu sodelovanju. Vsak teden bo v eni izmed poslovalnic trgovskega podjetja »Moda« v Celju na vidnem mestu razstavljena ena beseda skritega pregovora. Kdor bo iz besed sestavil pravilen pregovor, bo lahko sodeloval pri žrebanju za deset praktičnih nagrad. Od 28. 2. do 5. 3. druga beseda v eni izmed poslovalnic »Mode«!

POSVETOVANJE DIT – KMETIJCEV V CELJU

Šolska posestva

PRAKSA ZA KMETIJSKE STROKOVNJAKE NUJNA

Pred dnevi je društvo kmetijskih inženirjev in tehnikov v Celju sklicalo posvetovanje o kmetijskem šolstvu in o zaposlovanju kmetijskih strokovnjakov. Posvetovanja so se udeležili predstavniki agronomskih fakultet, visjih in drugih kmetijskih šol, ter zastopniki kmetijskih posestev, občinskih skupščin in komitejev ZK z območja neštdanjega celjskega okraja.

V uvodnem referatu je inženir Jenšterle orisal problematiko, ki jo zaznavamo v našem območju. V referatu in v razpravi so ocenili usmerjanje kmetijskega kadra v zadnjih letih, pri čemer so predvsem upoštevali podatek, da je še vedno nad 80 odstotkov zemlje v zasebni lasti, kar pomeni, da bi bilo potrebno v kmetijskih šolah vzgajati poleg kadrov za družbena posestva tudi kmetovalce, ki bi bili zatem aktivni v zasebnem sektorju in v kooperacijskih odnosih. Če bi imeli v vseh področjih kmetijstva zadostno in ustrezno izobražene kmetijske strokovnjake, bi mogli hitro zagotoviti tržne viške, medtem ko danes primanjkuje kmetijskih pridelkov na trgu.

V nadaljevanju so ugotovili, da so kmetijske šole v Sloveniji tehnično izredno slabo opremljene. Posledica tega je, da je v kmetijskih šolah pouk vedno bolj teoretičen. Tovrsten pouk vsekakor ne more zagotoviti kadra, ki bi se mogel po šolanju vključiti operativno v kmetijstvo. Mimo pomanjkljive kmetijske opreme so kmetijske šole glede praktičnega pouka še bolj prizadete zaradi oddvojitve od posestev. Družbena posestva odstopajo le nerada pridelovalne površine za praktičen pouk kmetijcev, ki jim posledično po končanem šolanju v mnogih primerih manjka ustrezna praksa.

Po referatu in razpravi so udeleženci posvetovanja sprejeli zaključke, ki naj bi bili vodilo v prihodnjem obdobju kmetijskega izobraževanja in zaposlovanja. Zaradi nekaterih nesporazumov med posameznimi šolami, so se odločili, da bodo ugotovili število in zvrst sedanjih kmetijskih šol, jim skušali omogočiti — glede na njih potrebnost — zadostna finančna sredstva, ustrezno mehanizacijo in posestva za praktičen pouk. Potrebnost posameznih šol bodo določili po podatkih o dolgoročnih potrebah kmetijskega kadra, ki bi jih naj sestavila družbena kmetijska posestva. Mimo potreb, ki bi jih nakazala družbena posestva, je potrebno misliti tudi na šole za izobraževanje kmetovalcev, ki ostajajo na domačih posestvih. Tovrstne šole bi bile najbolj uspešne v zimskem času.

Šolanje naj bi bilo še v prihodnje večstopenjsko, a izbor za nadaljevanje študija naj bi bil dosleden in načrten — vzgajati bi morali kmetovalce z namenom, da po šolanju prevzamejo predvideno delovno mesto. Udeleženci posvetovanja so menili, da bi bilo potrebno znova uvesti staž za diplomante kmetijskih srednjih in višjih šol, ki bi ga pa morali opravljati na izbranih kmetijskih posestvih pod vodstvom mentorjev.

Udeleženci posvetovanja so se dotaknili tudi perečega vprašanja, kje je mesto kmetijskih tehnikov in agronomov in kakšna je njihova vloga v sodobnem kmetijstvu. V zaključkih so se opredelili, da bi morali tehniki sodelovati v neposrednem kmetovalnem procesu in skrbeti za racionalno izkoriščanje mehanizacije, agronomi pa bi se morali posvečati ekonomiki pridelovanja, strokovnim analizam tal glede na biokemične sestavine, koristni uporabi reprodukcijskih sredstev in organizaciji tehnološkega procesa sploh. Vsi ti zaključki in ugotovitve slednjič dokazujejo, da je današnja struktura zaposlenih v kmetijstvu neustrezna in da bomo potrebovali še dosti kmetijskih strokovnjakov. Hkrati pa bodo v prihodnje vedno bolj potrebni čisto posebej kmetijski strokovnjaki, ki bodo skrbeli predvsem za primerno sodelovanje med družbenimi posestvi in zasebnimi kmečkimi gospodarstvi.

Upajmo, da posvetovanje v Celju ne bo ostalo samo pri besedah, temveč da bomo kmalu čutili ugodne posledice zaključkov in smernic o kmečkem izobraževanju in zaposlovanju.

ŽELEZARJI IN KULTURA

Komisija za kulturno prosvetno dejavnost pri sindikalni podružnici Štorske železarne bo v letošnjem letu organizirala tri gledališke predstave za člane delovnega kolektiva. Gostovalo bo Slovensko ljudsko gledališče iz Celja z deli: Zasebno uho, Javno oko, Veleja in Inventura 65. Poleg tega pa bodo priredili nekaj razstav, dva glasbena večera, ko bo nastopil komorni zbor iz Celja pod vodstvom Egona Kuneja in Ljubljanski jazz ansambel z Berto Ambrož. Poleg tega bodo sodelovali na občinski dramski reviji, ki bo letos v Štorah in počastili 1. maj.

MOZIRSKE TRGOVINE

Trgovsko podjetje »Savinja« v Mozirju je lani odprlo novo samopostrežno trgovino, zdaj pa se je odločilo še za modernizacijo svojega lokala v Mozirju.

To dokazuje, da si trgovsko podjetje prizadeva, kako bi izboljšalo svoje trgovske lokale in zagotovilo tudi večje zaloge in boljšo izbiro blaga. Za ureditev samopostrežnega lokala je večino sredstev prispevalo trgovsko podjetje samo, enako bodo izvedli tudi modernizacijo v glavnem z lastnimi sredstvi.

Računajo, da bodo preurejeni lokal odprli že za 1. maj letos, s čimer bodo vsaj za nekaj časa rešili vprašanje trgovskih lokalov in zalog v njih ter zadovoljili potrošnike. — er

KDO BO POSKRBEL

ZA CESTE

Cesta četrtega reda Radeče—Breg—Sevnica razbremenjuje cesto drugega reda Radeče—Krško, je krajša in lepša, a zadnje dni je na odseku Radeče—Loka (»pod Cesarjem«) zelo nevarna. Zemlja se tu ugreza, zaradi tega je promet ogrožen, zlasti še za redno avtobusno progo Brežice—Celje. Nekdo bi tu moral nujno zavarovati cestišče, ker lahko sicer nastanejo odločilne posledice. Na področju Loke je sicer prometno znamenje, ki opozarja na nevarno vožnjo, a na področju Radeč ga ni. Toda samo znamenja še ne bodo odpravila nevarnosti, potrebno bi bilo storiti kaj več.

Zadnje leto je povezala Pišece in Bizeljsko blizu Brežic, dva kraja, ki imata veliko naravnih lepot, dobra nova cesta. Po dveh zimah, ki ju je cesta zdržala, bi bilo zdaj vredno razmisliti, kdo jo naj vzdržuje. Na dveh mestih se je utrgal zemeljski plaz, ki jo je poškodoval. Vsako delo, četudi tako dobro opravljeno, je brez vzdrževanja zaman. Cesta bi vsekakor potrebovala rednega cestarja. S. S.

ZA REKREACIJO IN LETOVANJA

Da bi se dobro pripravili na delovno konferenco sindikalne podružnice, se je v štorski železarni pred dnevi sestala komisija za finančna vprašanja. Ugotovili so, da so imeli v preteklem letu nad šest milijonov dinarjev dohodkov in izdatkov. Največ sredstev so porabili za rekreacijo in letovanje članov ter izredno socialno pomoč. Proračun za leto 1966 pa predvideva sedem milijonov starih dinarjev dohodkov. Sredstva bodo porabili za rekreacijo in letovanje članov, kulturno prosvetno dejavnost in socialno pomoč bolnim in socialno šibkim članom.

SOLIDNA KVALITETA

V obrtnem podjetju »Tapetništvo« v Slovenskih Konjicah so v lanskem letu ustvarili okrog 3,400.000 dinarjev za sklade. Kolektiv, ki šteje skupaj z vajenci 22 članov, se je v zadnjih letih lepo uveljavil. Svoje kvalitetne kavče, fotelje, posteljne vložke in podobne proizvode prodajajo že v mnoge kraje Slovenije, deloma pa tudi v Hrvatsko.

Od vsepovsod

ŠMARJE PRI JELSAH: Na nedavnem sestanku s šmarskimi študenti, štipendisti šmarske občinske skupščine, so se dogovorili naj bi najmanjša štipendija znašala 300 N Din. Hkrati pa naj bi imeli študentje tudi možnost najeti dodatni kredit.

ROGAŠKA SLATINA: Pred kratkim so tu zaključili tečaj za sezonske delavce v gostinstvu. Tečaj s prilagojenim programom za sobarice, pomožno strežno osebje kuhinje je pripravila šmarska delavska univerza, financirali pa so ga Zdravilišče, Zdraviliško-gostinsko podjetje in Zavod za zaposlovanje delavcev v Celju.

ŠENTJUR: V okviru šol za mlade kmetijske proizvajalce so v šentjurski občini (Dramlje, Šentvid pri Planini, Planina pri Sevnici, Dobje) pričeli z gospodinjskim poukom za mlada dekleta. V vsakem kraju je na programu 30 ur predavanj in praktičnega dela.

POLZELA: V klubu družbenih organizacij sta dramska sekcija Svobode in pevski zbor pripravila proslavo v počastitev slovenskega kulturnega praznika. Večer je uredil in režiral Jaka Jeršič, številni Polzelani pa so bili z izvajanji zelo zadovoljni.

RAZPRAVA O PROBLEMIH CELJSKE ZDRAVSTVENE SLUŽBE

KJE SMO Z REORGANIZACIJO?

V današnji številki nadaljujemo razpravo o zdravstveni problematiki v celjski občini. Žal smo morali zaradi omejenega obsega skrčiti posamezne odgovore na naša vprašanja, s čimer pa verjetno nismo prizadeli bistva stvari. V prihodnji številki bomo skušali osvetliti načeto temo s stališča koristnikov zdravstvenih uslug.

CT: V čem vidite večje pomanjkljivosti zdravstvene službe in kako naj bi jih reorganizacija odpravila?

Dr. Ivan Kopač: Kakor vsaka dejavnost tako tudi zdravstvena služba zavisi od dobrih strokovnih zdravstvenih kadrov, od sodobnih sredstev za delo, do smotrne organizacije dela znotraj zdravstvenih ustanov in med njimi ter od denarja, ki ga družba nameni za zdravstveno varstvo občanov.

Kako je s temi zadevami v Splošni bolnišnici Celje, ki predstavlja največjo specializirano hospitalno in specialistično ambulantno ustanovo za širše gravitacijsko območje, ki šteje ca. 250.000 prebivalcev?

Strokovnih zdravstvenih in drugih kadrov je vsako leto več. Trenutno imamo v bolnišnici 82 zdravstvenih delavcev s fakultetno izobrazbo, 41 z višjo izobrazbo in 153 s srednjo izobrazbo na samih medicinskih oddelkih. To je brez dvoma velik progres v primerjavi z obupnim stanjem pred vojno in neposredno po osvoboditvi. Lansko leto smo dali za štipendiranje za zdravstvene delavce in izobraževanje strokovnih kadrov okoli 30 milijonov dinarjev. Štipendiramo vsako leto ca. 80 dijakov v raznih medicinskih šolah.

Skratka naša bolnica posveča veliko pozornost strokovnemu izobraževanju zdravstvenih kadrov, kar je najvažnejši činitelj za zboljšanje kvalitete strokovno medicinskega dela. Rezultati so že vidni. Obseg in kvaliteta medicinske dejanosti je na isti višini kot v podobnih bolnicah v drugih državah.

Kljub temu pa še nismo zadovoljni z rezultati naših prizadevanj. Zadovoljni nismo zaradi tega, ker so zdravstveni delavci zaradi naraščajoče količine dela še vedno preveč obremenjeni z **rutinskim množičnim delom od zjutraj do poznega večera, z dežurstvi ponoči in ob nedeljah,** z napornim in množičnim delom v specialističnih ambulantah, z delom v raznih obveznih komisijah izven matične ustanove itd. To jih preveč izčrpuje — ostaja premalo časa za individualni študij, za duševno in telesno rekreacijo, za kulturno in politično delo.

Po sistemizaciji, ki upošteva razširjeno bolniško dejavnost, delo v specialističnih ambulantah in več prostega časa, nam trenutno manjka ca. 20 zdravnikov specialistov, da bi mirnejše, ekspeditivnejše in kvalitetnejše opravljali svoje naloge tako v specialističnih ambulantah, pri bolniški postelji, v operacijskih dvoranah, v laboratorijih in drugod. Deficitarni zdravstveni kadri so predvsem: zdravniki — anestezisti, rentgenologi, kirurgi traumatologi in ortopedi ter nevrologi — psihiatri. Seveda bo potrebno na vsakem oddelku nastaviti še po enega ali dva specialista v bližnji perspektivi. Fluktuacija kadrov, ki je bila do nadaljnjega rak rana v zdravstvu, se je zadnje čase nekoliko umirila, vendar nam povzroča še velike težave.

Velike težave nam povzroča relativno slaba splošna socialna zaščita žene. Večina zdravstvenih delavcev v naši ustanovi so žene. Naše zdravnice, medicinske sestre, bolničarke, otroške sestre, laborantke, bolniške strežnice, administratorke itd. — ne smemo pozabiti — so večinoma tudi matere z otroci, z vsemi težavami in skrbmi, ki jih terja družina, podobno kot pri delavkah — materah v proizvodnji. Mnogo je zdravstvenih delavcev na seznamu delovnih mest, so pa obdobja, ko jih je malo na delu, pa še takrat z mislimi doma. Vse to povzroča težke motnje v notranji organizaciji dela, pri negi bolnikov. Povzroča pa tudi velike finančne izdatke. Ne smemo pozabiti, da pri nas ni lahko organizirati dela, saj se delo vrši neprekinjeno skozi ves dan — podnevi in ponoči, ob nedeljah in praznikih. Delo je pri nas organizirano v treh turnusih.

Drugi zelo pomembni problem so sredstva za delo. Sem sodijo bolniški objekti, hospitalni prostori, specialistični ambulatni ter ostali funkcionalni prostori, predvsem pa sodobna medicinska oprema, aparature, instrumentarij, laboratorijske potrebščine, rentgen filmi, zdravila itd. Materialni pogoji za delo močno zaostajajo za nalogami, ki nam jih daje družba. Dobava naših sredstev za delo je neredna — ker je v zvezi z devizno politiko. Bolnik ali poškodovanec, ki je v kritičnem stanju, na meji med življenjem in smrtjo, terja od nas vse in najboljše. Njega ne moreš politično prepričati, da so težave z devizami, da ni dovolj denarja, da je potrebno omejiti potrošnjo za zdravstvo itd. Lansko leto smo sprejeli na zdravljenje 27.748 bolnikov. Večino teh so pripeljali v bolnico z rešilnim avtomobilom, poleg tega je naše specialistične ambulante obiskalo lani **134.122 bolnikov.** Nobeden od teh ne sprašuje ali **imaš prostor** ali ne, ali so na zalogi vsa mogoča iz inozemstva uvožena zdravila, aparature, oprema in **ostala sredstva za** zdravljenje, ali je dovolj denarja za vse te silne zahteve. Oni terjajo svoje. Tisti, ki zbirajo in delijo denarna sredstva za funkcioniranje zdravstvenih ustanov, pa se nenehno jezijo na nas, d apreveč zapravljamo in da nimajo denarja dovolj za vse te potrebe. Skoraj na dnevnem redu so težki boji za denarna sredstva. To povzroča že pravo množično nevrozo med zdravstvenimi delavci, in med strokovnimi delavci Zavoda za soc. zavarovanje. Zadnje čase so se stvari še bolj zaostrile. Zahtevajo, da se omeji potrošnja na tem zdravstvenem področju. Kljub temu, da so naše zdravstvene storitve ene od najcenejših v Sloveniji, nam plačniki ob zaključnem računu dolgujejo okoli 413 milijonov dinarjev od tega nam dolguje Sklad zdravstvenega zavarovanja kmetijskih proizvajalcev 142 milijonov dinarjev. Plačnike moramo kreditirati včasih tudi do pol leta. Zaradi tega nam stalno primanjkuje obratnih sredstev za tekočo poslovanje in pravočasno likvidacijo naših obveznosti do dobaviteljev za živila, zdravila itd. **To so največje pomanjkljivosti v zdravstveni službi, ki jih po navadi odgovorni forumi rešujejo le z enostranskim javnim mnenjem o slabostih organizacije zdravstvene službe.**

Sredstev za izgradnjo bolniških objektov in nabavo sodobne aparature in opreme za bolniške oddelke ni bilo nikdar dovolj, dasiravno se je našel vedno denar za predimenzionirane, pretežno administrativne zdravstvene ustanove. Pred dobrim letom je Okrajna skupščina Celje uvidela naše potrebe in nam pomagala z dotacijo, da smo začeli **graditi operacijski blok z oddelkom za intenzivno nego operirancev in najtežjih bolnikov, ki so v kritični fazi življenja.** Ta oddelek bo sodoben in bo kril potrebe kirurgije za širše zdravstveno območje. Zavod za socialno zavarovanje v Celju je sicer imel dober namen, da bi nam pomagal, pa je zašel v take finančne škripce, da so vse obljube splavale po vodi.

Najožje grio **v naši ustanovi so prostori za specialistično ambulantno službo.** Že kmalu po osvoboditvi so zgradili polikliniko odnosno stavbo, v kateri je bival Občinski ljudski odbor Celje. Ta je bila namenjena za vse splošne in specialistične ambulante skupaj z dispanzerji. Tako bi bile vse zdravstvene ustanove na kupu. Ob priliki likvidacije okraja smo predlagali, naj bi se ves administrativni občinski aparat preselil v stavbo bivšega okraja, celotno stavbo občine pa naj bi dali za splošno specialistično ambulantno službo. Naš predlog je propadel, ker te prostore nujno rabi Oddelek za notranje zadeve, kar razumemo, saj se ta služba tudi vedno bolj modernizira in tehnično izpopolnjuje.

Glede organizacije zdravstvene službe izven bolnice pa naj obenem tole. V našem celjskem središču so se ustanavljale in organizirale tiste zdravstvene ambulantne ustanove, ki jih je zvezni in republiški zakon zahteval: zdravstveni dom, obratne ambulante, dispanzerji, razne posvetovalnice, reševalna postaja, higienski zavod, zdravilišča, oddelki za zdravljenje alkoholikov in duševnih bolnikov, zavodi za rehabilitacijo invalidov, socialne in patronažne službe itd. Vse to je rastlo in se razvijalo na osnovi zakonitih predpisov podobno kot v vseh drugih mestnih središčih širom Jugoslavije.

Vsi čutimo potrebo, da je nujen nek skupni organ, ki naj bi močneje povezoval, dirigiral in usmerjal te zdravstvene ustanove in razne dejavnosti, da ne bi nekatere preveč hipetrofirale na račun drugih in druge zaostajale v svoji rasti. Eni mislijo, da bi vse zdravstvene ustanove v Celju fizično združili v eno zdravstveno ustanovo z enotno direkcijo, ki naj bi »pravično« in operativno vodila vso zdravstveno službo. Drugi zopet mislijo, da je to samo formalna rešitev, ker bi se s tem spremenil le naslov firme in da bi se s tem krnila samoiniciativa posameznih zdravstvenih ustanov ali služb in da bi bila nevarnost birokratizacije zdravstva.

Moje mišljenje je, da fizično in administrativno združevanje ne vodi k boljšemu uspehu. Najprej je potrebno učvrstiti Zdravstveni center, ki naj funkcionalno združuje in povezuje razne zdravstvene službe in zdravstvene strokovnjake, da bodo kvalitetnejše in ekspeditivnejše reševali vsakdanje zdravstvene probleme našega ožjega in širšega gravitacijskega območja. Predvsem pa je naloga zdravstvenega centra, da na osnovi dobro preanaliziranih družbenih potreb programira razvoj zdravstvene službe za ožje in širše območje in da stalno kontrolira izvajanje tega programa. Vsi sklepi zdrav. centra bi morali biti seveda obvezni.

Dr. Janez Lovšin: Različna so mnenja o učinkovitosti in pomanjkljivosti dela zdravstvene službe. Morda bi se omejil samo na nekatere. Na primer: pogost je očitek o dupliranju dela in cepljenju sil, o enakih specialističnih ambulantah pri zdravstvenem domu in bolnišnici. Menim, da bi se ob tem morali zavedati, da je zdravstveni dom dolžan usmerjati svoje sile v preventivno dejavnost. Le-ta je za družbo tudi najracionalnejša, saj z zgodnjim odkrivanjem bolezni, pa tudi z njihovim preprečevanjem prihranimo dragocene milijone, ki bi jih sicer morali izdati za zdravljenje. Zato osvajamo dispanzersko metodo dela. In pri tem ne gre za dupliranje naloge specialističnih ambulant temveč preprosto — za delitev dela. Po eni strani naj bi zdravstveni dom skrbel za preventivo, po drugi strani pa je močno obremenjen tudi s kurativo, ki mu prav tako nalaga velike obveznosti.

Mnenja smo, da bi specialistične ambulante naj delale pri bolnišnici, toda treba bi jim bilo zagotoviti primerne delovne pogoje. Tudi v Celju bi morali dobiti polikliniično službo in vendar s tem ni rečeno, da bi morala biti samostojna. Pri zagotovitvi primernih pogojev za delo specialističnih ambulant pa gre tako za kadre, kot tudi za prostore. V sedanji situaciji bi združevanje pomenilo samo še dodatno že tako prehudo obremenitev.

Pogosti so očitki splošnim zdravnikom, da se poskušajo otresti odgovornosti do pacientov s tem, da jih radi pošiljajo k specialistom. Statistični podatki pa povedo, da so splošni zdravniki od 100 pacientov, ki so jih pregledali prvič, poslali v bolnišnico samo 5 odstotkov ljudi in k specialistom 19,6. Ob tem pa bi morali upoštevati tudi to, da mnogi zavarovanci zahtevajo pregled pri specialistu in pri tem trmasto vztrajajo tudi, če jim splošni zdravnik zagotovi, da tak pregled ni potreben.

Ob visokem staležu smo v zdravstvenem domu sestavili pregled, v katerem smo ločili strogo medicinski stalež od administrativnega. Ugotovili smo, da stalež močno bremenijo izostanki z dela zaradi porodniških dopustov, nege družinskega člana, odsotnost z dela v času pregledov itd. in da je strogo medicinskega staleža pravzaprav veliko manj.

Jure Vuga, diplomirani oec. Največje pomanjkljivosti v organizaciji zdravstvene službe odnosno izvor teh pomanjkljivosti vidim v neekonomskem gledanju na to službo kot celoto. Želeli bi takšno organizacijo, ki naj bi bila tudi enako opremljena kot je zdravstvena služba gospodarsko najrazvitejših držav, čeprav je naš jugoslovanski pa tudi slovenski narodni dohodek na enega prebivalca ža mnogokratnik manjši od narodnega dohodka na enega prebivalca gospodarsko najrazvitejših držav. Res je, da namenja naša družba zdravstvu večji odstotek narodnega dohodka kot države z drugačno ureditvijo, vendar v absolutnem znesku to ne predstavlja takšnih vsot kot manjši odstotek večjega narodnega dohodka. Enako kot v svetovnem merilu se kaže to razmerje med gospodarsko razvitejšimi in nerazvitejšimi predeli tudi v okviru Slovenije. Komunalna skupnost Celje je bila v letu 1965 po prispevkih (osnovni in dodatni) za zdravstveno zavarovanje izmed 24 komunalnih skupnosti Slovenije na 19 mestu ali za 6,4 % pod republiškim povprečjem. Zato so sredstva, namenjena zdravstvenemu varstvu v Celju, tudi pod republiškim povprečjem, s čimer mora pač služba zdravstvenega varstva na tem področju računati, koristniki zdravstvenega varstva pa to pri svojih željah upoštevati.

Neposredno in v kratkem roku služba zdravstvenega varstva ne more bistveno vplivati na dosego narodnega dohodka, zato naj bi ji vsaj bila dodeljena pravica sodelovanja pri delitvi teh sredstev. Pri tem pa ne mislim sodelovanja pri delitvi na podlagi »občutka«, lepega obraza ali kvečjemu na podlagi preteklih uspehov pri črpanju iz skupne blagajne, temveč pri delitvi na podlagi temeljnih in dokumentiranih analiz ter ekonomsko ovrednotenih naturalnih indikatorjev. Razumljivo, da bi take analize nujno nakazale tudi šibke točke organizacijskega značaja, saj sta tako ekonomika kot izvajanje zdravstvenega varstva tesno povezani z organizacijo te službe. Megleno filozofiranje in načelno reševanje organizacije brez dokumentiranih ekonomskih analiz pa vodi kvečjemu le v nov eksperiment, za katerega ni jamstva, da bo uspel.

Dr. Anton Mikac: Največja pomanjkljivost zdravstvene službe je nepovezanost zdravnikov v ambulantno poliklinični službi in hospitalni službi — pri obravnavanju istih bolnikov. Tega pa ni mogoče doseči z reorganizacijo, ker ta lahko zagotovi le administrativne kontakte, potrebni pa so osebni.

Očitki zdravstveni službi o previsokem staležu bolnikov, o nekritični potrošnji zdravil in pošiljanju v naravna zdravilišča imajo svoj vzrok v načinu financiranja zdravstvene službe in v zakonitih pravicah zavarovancev.

Do kam smo prišli z organizacijo zdravstvene službe od lanskega plenuma socialistične zveze in sindikata?

Dr. Ivan Kopač:

Na pobudo plenuma socialistične zveze in sindikata so zdravstveni in ostali aktivisti uspeli razburkati duhove vseh zdravstvenih delavcev na eni strani in onih strokovnih delavcev, ki se bavijo s problemi socialnega zavarovanja in organizacije zdravstvenih služb. Tako smo zadnje čase priča hudih bojev raznovrstnih mnenj kako bi stvari rešili, da zdravstvo v svojem razvoju ne bi stagniralo. V vseh zdravstvenih kolektivih, v zavodu za socialno zavarovanje ter v okviru zdravstvenega centra živahnejše študirajo številne organizacijske in finančne probleme, ki jih je sprožila reforma. Lomijo se tudi okostenele navade, pa tudi stari hierarhični odnosi med zdravstvenimi delavci in hierarhični odnosi med zavodom za soc. zavarovanje in zdravstvenimi ustanovami. Naj naprednejše sile le prebijajo okostenelo ogrodje tako organizacije socialnega zavarovanja kot organizacije zdravstvenih ustanov. Pri vsem tem pa ne smemo biti nestrpni. Načrti reorganizacije morajo biti jasni, vsestransko pretehtani tako iz zdravstvenih kakor iz ekonomskih vidikov. Realizacija bo na osnovi takih načrtov lažje izvedljiva. V bolnici sami že več kot eno leto intenzivno in uspešno rešujejo številne probleme, ki nam jih narekuje gospodarska reforma.

Dr. Janez Lovšin: Menim, da je med posameznimi zdravstvenimi zavodi treba zagotoviti funkcionalno integracijo, tega pa prav gotovo ne bo mogoče storiti z nobenim formalnim aktom. Do fizične integracije pa bo zavoljo zaostrenih odnosov v gospodarjenju, zaradi finančnih obremenitev in drugih ukrepov prišlo samo po sebi. To velja tudi za najrazličnejše obratne ambulante, ki nekatere prav zares nimajo pogojev za samostojno delovanje.

B. Vovk: Pravilneje bi bilo reči, do kam smo prišli z organizacijo. Po mojem izhaja organizacija zdravstvene službe iz njene vsebine. Še včeraj je zdravstvena služba, zaradi pomanjkanja kadra, kapacitet itd. dajala prednost kurativnemu delu, danes smo v Celju že dosegli tisto raven, ki omogoča, da v enoviti zdravstveni službi (tako kurativni kot preventivni) dajemo prednost dispanzerski metodi dela, skrbi za ohranjanje zdravstvenega stanja in preprečevanju obolenj. To trenutno zahteva večja denarna vlaganja v to dejavnost, glede na to, da istočasno »gasimo požar« in hkrati izvajamo obsežnejšo prevencijo.

Ne delim mneja s tistimi, ki po plenumu ne vidijo nobenih ukrepov, ali bore malo. Tudi sklicevanje na neproučen koncept regionalnih skupnosti zdravstvenih zavodov nam ne bo sam po sebi mnogo prispeval h konkretni organizaciji zdravstvene službe pri nas. Mnogo govorimo o organizaciji dela, skorajda nič pa o temeljnem predpisu po katerem se ureja delo. Temeljni zakon delovnih razmerij, na primer, nalaga delovnim skupnostim na področju zdravstva, da do pomladi v svojih statutih določijo delovni čas delavcev in poslovanje organizacije, razporeditev delovnega časa, njen začetek in konec; zakon določa, da predpiše za delovne organizacije, ki imajo javni pomen, delovni čas občinska skupščina itd. Uveljavitev temeljnega zakona prinaša korenite spremembe, priprave za to so v teku. S tem v zvezi bo Zdravstveni dom v Celju zagotovil tudi prosto izbiro zdravnika na povsem drugačnih načelih kot sedaj, ko ta nikjer ni dosledno speljana. Dosledno upoštevajmo zakonita določila, čimbolj izenačimo pogoje gospodarjenja v zdravstvu — potem se bo proces fizične integracije sam odpri kot družbena in ekonomska nujnost. Seveda, če pa gledamo statično na fizično integracijo, potem tu res ni nič storjenega.

J. VUGA: Kolikor sprejmemo načelo da, je možno urejevati organizacijo zdravstvenega varstva (kot vsako drugo organizacijo) samo na podlagi dokumentiranih analiz, potem moram ugotoviti, da je za tako delo manjkala vsaka zanesljiva osnova. Zato se je delo pri reorganizaciji moralo pričeti pri oblikovanju osnovnih podatkov. V zdravstvu dosedaj ni bilo uporabljivih standardov in normativov. Zato smo v prvi fazi uporabili primerjalne metode in istočasno začeli graditi metodologijo oblikovanja enotnih kazalcev kot osnovo bodočih standardov. Sedaj že razpolagamo s prvimi rezultati tega dela. Za slovenske bolnice je zbrala Skupnost zdravstvenih zavodov na našo iniciativo raznovrstne podatke in jih grupirala po naturalnih in vrednostnih kazalcih. Iz teh podatkov je razvidna velikanska razlika med posameznimi bolnicami, saj so odstopanja v višini stroška za zdravljenje enega pacienta skoraj neverjetna. Najcenejša bolnica prejme samo 24 % zneska, ki ga prejme najdražja bolnica. Ali drug ekstremen podatek: cena materiala za hrano na en oskrbni dan znaša pri eni bolnici starih din 542, pri drugi pa 1.466. Približno enake razlike so tudi v vseh ostalih postavkah strukture cene. Z zadovoljstvom pa smo ugotovili iz te analize, da podatki za našo bolnico nikjer ne prehajajo v noben ekstrem. Cene naše bolnice so pod slovenskim povprečjem. Enako analizo za vse zdravstvene delovne organizacije sestavlja celiski zdravstveni center za svoje področje. Ti podatki so že popolnejši, ker omogočajo poleg medsebojne primerjave tudi zasledovanje gibanja poedinih pojavov v večletnem časovnem obdobju. Žal za bolnico Celje na našem področju ni primerjave.

Vsaj za celjsko področje bo sledila takoj tudi naslednja faza: usklajevanje podatkov kot osnova za finančno planiranje. Ugotovljene razlike pri enakem imenovalcu (za isto storitev zaračuna ena organizacija 4 do 5 krat več kot druga, ali da znaša število nemedicinskega osebja v enakovrstnih zdravstvenih organizacijah od 10 do 40 %) kažejo na popolno neusklajenost mikroorganizacije, pa tudi na nesmotrno financiranje, ki je take razlike omogočalo. Navedeni fragmenti kažejo, da se na tei problematiki veliko dela, tako v republiškem kot v lokalnem merilu. Ni pa umestno pričakovati takojšnjih kompleksnih rešitev, ki jih lahko prinese samo dolgotrajno temeljito študijsko analitsko delo.

Končno naj še omenim, da dela na področju zdravstvenega varstva, ki obraža letno do 60 milijard dinarjev v Sloveniji samo 4 do 5 diplomiranih ekonomistov in še od tega večina manj kot eno leto.

Ali vladajo v zdravstveni stroki enotna stališča oziroma v čem so bistvena nasprotja?

Dr. Ivan Kopač: b

Popolnoma enotnih stališč v zdravstvu nikdar ne bo. Važno je, da se borimo za naprednejše koncepte glede organizacije zdravstvenega varstva na sploh in posameznih zdravstvenih ustanov ali služb. Ti koncepti pa morajo biti usklajeni s potrebami našega območja in našimi ekonomskimi možnostmi. Koncepti zdravstvenih delavcev so prilično enotni v raznih splošnih zdravstvenih problemih. V nadrobnostih organizacije zdravstvene službe pa so mnenja različna. Niso še razčiščene razne ideje o odnosih med socialnim zavarovanjem in zdravstvom. Najbolj so megleni in nerazčiščeni problemi okoli financiranja zdravstvene službe. Plačevanja po raznovrstnih storitvah je na zelo trhlih nogah. Področje ekonomike in financiranja zdravstvene službe nasploh je slabo strokovno obdelano, ker na tem področju dosedaj ni bilo pravih strokovnjakov niti pri Zavodu za socialno zavarovanje, še manj v zdrastvenih ustanovah. Ta vprašanja smo dosedaj reševali kampanjsko in na političen način. Načelno so vsi za sistem formiranja in delitve dohodka po delu, realizacija teh načel pa je zaenkrat na nivoju slabih eksperimentov. Zaradi tega beležimo precejšnje diskrepance v cenah zdravstvenih storitev, pri oblikovanju dohodka in pri racionalni notranji delitvi tega dohodka. To povzroča precej slabe krvi in tudi povzroča razne slabosti v organizaciji zdravstvene službe.

Imamo lepe pravice in silne dolžnosti, po drugi strani pa premalo denarja. Če hočemo, da bomo pravice »pravično« realizirali je potrebno razpoložljivi denar za te namene gospodarno in smiselno uporabljati. **Nikakor pa ne smemo v živo rezati pri tisti zdravstveni ustanovi, kjer ležijo res težki na smrt bolni občani.**

Dr. Janez Lovšin: Prav gotovo smo zdravstveni delavci enotni v tem, da učinkovitost zdravstvene službe ni najboljša. Ob tem pa ne pozabljamo, da služba dragaumlhwyajboljša.nfmumdu opozoriti, da je dobra zdravstvena služba draga in da bi se tega morali zavedati tudi takrat, ko ji odmerjamo sredstva. Kakršne koli reorganizacije bi se lotili, morali bi izhajati iz težnje, naj spremembe koristijo predvsem — občanom.

B. VOVK: Vsem je skupno: želimo si še boljše zdravstveno varstvo. **V TEJ SKUPNI TOCKI ISCIMO RESITEV, NE V OBROBNIH NEUSKLAJENIH POGLEDIH NA ROK RESEVANJA PROBLEMOV.** Boljšega zdravstvenega stanja seveda ni mogoče doseči z enostavnim »zlrzovanjem« bolezenskega staleža, ali z administrativnim določanjem, kolikšen naj bo. Absentizem tudi ni popoln pokazatelj zdravstvenega stanja.

In še en problem je — financiranje. Dohodek za zdravstveno zavarovanje je tem večji, čim več ljudi dela — dohodek zdravstene službe pa je večji, čim več ljudi boluje. Očitno, neusklajenost v financiranju zdravstvenega varstva. Med neposrednim plačnikom zdravstvenega varstva in uporabnikom (ki je ista oseba — proizvajalec) se pojavlja kot razdeljevalec teh sredstev državno socialno zavarovanje, zasnovano sicer na predstavniškem sistemu samouprave. Sedaj iščemo rešitev teh problemov v sedanjih pogojih organizacije socialnega zavarovanja, v pogojih, ko so zavarovancem sredstva odtujena in V NJEGOVEM IMENU UPRAVLJANA, na kar pa zavarovanec nima dosti vpliva, pa tudi ne neposrednega interesa za racionalnost porabe. Predlagane so restrikcije pravic, nihče pa ne omenja kompenzacije izgubljenih pravic. Prav je, da družba zagotavlja na ustrezni ravni obseg pravic, se za višjo raven pa naj se zavarujejo zavarovanci sami, odvisno od potreb in možnosti, vendar ne tako, da eni samo vplačujejo, drugi pa hodijo v zdravilišča. Načelo solidarnosti in vzajemnosti zavarovancev mora hkrati, ko zagotavlja zavarovanje določenega objektivno pogojenega rizika, spodbujati zavarovanca k ohranitvi lastnega zdravja; od tega mor imeti tudi materialno korist.

Menim pa, da bi o tem najlažje povedal svoje mnenje občan sam, ki ga ti problemi tarejo in o katerih največkrat razpravljamo v njegove mimenu, mimo njega.

J. VUGA: Razlike v stališčih so in je tudi prav da so. Samo borba mnenj lahko izkristalizira optimalne rešitve. Nasprotja so zelo različnega značaja od ekonomskih in organizacijskih do metodoloških stališč. Sem pa mnenja, da se bodo ta nasprotja pod težo dokumentiranih ekonomsko-analitskih dokazov sama izravnala, če bodo vsi res stremeli k enotnemu cilju: omogočiti delovnemu človeku v okviru razpoložljivih sredstev optimalno zdravstveno varstvo.

DR. ANTON MIKAČ: V zdravstveni službi vlada bolj vsiljena konfuznost kot pa enotna oziroma različna stališča o organizaciji zdravstvene službe. V nasprotju z zagovorniki sedanje organizacije se pojavlja drugo ekstremno mnenje o popolni fizični integraciji vseh zdravstvenih zavodov s kolunami, ne da bi se pri tem zadovoljivo predvidele tudi vse negativne posledice take združitve.

Tako menijo o zdravstveni službi, njeni organizaciji in učinkovitosti zdravstveni delavci. In kaj menijo o njej občani? O tem in o nekaterih zanimivih podatkih berite v prihodnji številki.

Občni zbor občinskega sindikalnega sveta Celje

NOSILCI NAPREDNIH IDEJ

Nadaljevanje s 1. strani

Sindikalne organizacije bodo v prihodnjem obdobju morale posvetiti vso pozornost tudi izboljševanju pravilnikov o nagrajevanju, kajti v mnogih kolektivih delavčev zaslužek še zmeraj ni ekvivalenten za njegovo vloženo delo. Za ugotovitev delovnega učinka vsakega posameznika pa so seveda potrebna merila, ki morajo realno določiti rezultate individualnega dela, delovne skupine ali enote ter delovne organizacije. Delavec mora videti vzročno povezavo med rezultati svojega dela in višino osebnega dohodka, kajti to je bistveni pogoj za razvijanje in spodbujanje interesov za čim boljše rezultate.

V preteklem obdobju se je v delovnih organizacijah še nadalje okrepilo delavsko samoupravljanje. Za to bi se morale sindikalne organizacije zavzemati tudi v prihodnje. Prepogosto še v naši praksi srečujemo pojave, ki niso prav nič v skladu z načeli samoupravljanja; nasprotno, dišijo po samovolji. Taka stališča marsikdaj ovirajo nadaljnjo decentralizacijo delavskega samoupravljanja in z njim vred tudi delitev v delovnih enotah. Važno je, da se pomena tega procesa zavedajo vsi člani kolektiva, kajti to je pogoj za to, da bomo mnoge zamotane probleme organizacije dela in samoupravljanja reševali hitro in učinkovito.

In še zanimiv citat iz referata tovariša Čokana: »Vsaka sindikalna organizacija in sleherno njeno vodstvo mora imeti svojo hrbtenico in povedati svoje mnenje tudi navzgor, ne samo navzdol. »Postati mora odločnejši zagovornik naprednih misli in teženj.«

Občni zbor občinskega sindikalnega sveta je posledica temeljitih razgovorov v delovnih kolektivih, posvetovanj z delegati in najrazličnejšimi strokovnjaki. Čeprav na zboru samem ni bilo veliko razprav pa so se v razgovorih pred občnim zborom zvrstili toliki diskutanti, kot nikoli doslej. Poročila posameznih skupin delegatov pa bodo sindikalnim organizacijam prav gotovo trdna napotila za delo v prihodnjem obdobju.

I. B.

POLZELANI V RK

Pred dnevi je imela krajevna organizacija Rdečega križa na Polzeli svoj letni občni zbor. Iz poročila, ki ga je podala predsednica, je razvidno, da so imeli v preteklem letu tri krvodajalske akcije. Pri akcijah je sodelovalo okrog 180 krvodajalcev, med katerimi je bilo tudi precej takih, ki so kri darovali desetkrat in še večkrat. Druga pomembna akcija je bila pomoč poplavljencem v Prekmurju. V tovarni nogavic so zanje zbrali kar 480 tisoč dinarjev. Poleg tega so imeli tudi tečaj za prvo pomoč in letos januarja še tečaj za nego bolnika na domu. Organizaciji so pri delu pomagali tudi podmladkarji, ki so raznašali različne brošure, vabila za krvodajalske akcije in podobno. Člani Rdečega križa so večkrat obiskali bolne, stare in onemogle ter jim pomagali tudi za materialnimi sredstvi.

V KOOPERACIJSKIH ODNOSIH SO VEDNO BOLJŠI USPEHI

PREDNOSTI KMETIJSKEGA SODELOVANJA

Na nedavni seji sveta za kmetijstvo in gozdarstvo v občini Žalec so ocenili uspehe kmetijske kooperacije, ki se je močno uveljavila že leta 1957 v hmeljarstvu, v zadnjem času pa je povečano tudi sodelovanje v živinoreji. Od vseh pridelovalnih površin v žalski občini je v družbeni lastnini 20 %, medtem ko je ostala obdelovalna zemlja v zasebni lasti.

Leta 1965 je bilo v trajnem pogodbenem sodelovanju s Kmetijskim kombinatom (ki združuje vseh nekdanjih 17 kmetijskih zadrug) 1823 kmetijstev s 7216 hektari obdelovalne zemlje (večidel hmeljišč in travnikov). V letih od 1963 do lani je sicer površina hmeljišč v kooperaciji za 233 hektarov padla, kar gre v veliki meri na račun povečanega podružbljanja zemljišč. Kljub temu zapažamo v tem času razmeroma malenkostno obnovo hmeljišč, saj so povprečno obnovili letno samo 25 hektarov. To ni zadovoljivo, ker je povprečna starost nasadov deset let. Zatorej so se odločili, da bodo letos obnovili 68 hektarov in to v glavnem zemljišča z žičnim sistemom.

Tudi v kooperaciji s krompirnimi zemljišči je napredek očiten, četudi zajema samo 54 hektarov. Lani so planirali odkup 344 ton krompirja, a ga niso dosegli, ker so potrošniki s preplačevanjem odkupili velike količine krompirja. Letos bo potrebno tudi glede odkupnih cen krompirja vse urediti, da bi ne prišlo do nesporazumov.

Odločilno za povečanje kooperacijske proizvodnje je tudi uvajanje boljše mehanizacije. Lani je KK odstopil v uporabo zasebnim lastnikom 19 traktorjev, pri čemer so s pogodbo določili pogoje uporabe. Prav tako se pogodbeno omogočili uporabo 86 motornih kosilnic, a letos predvidevajo, da bodo podobno ponudili zasebnim kmetovalcem še 58 motornih kosilnic. Tovrstna uporaba mehanizacije je pokazala velike prednosti, saj je mehanizacija do kraja izkoriščena in uspehi obdelovanja so očitni v večjih pridelkih.

Kooperacija v živinoreji je zajela velik odstotek od celotne proizvodnje — 72 % vseh goved, 90 % prašičev, 100 % piščancev in 96 % mleka. V pogodbeni živinoreji so uvedli več oblik pitanja in dopitanja živine, ki so se izkazale zelo koristne. Tudi v živinoreji so začeli uvajati razne oblike pogodbenega sodelovanja in omogočili nabavo mehanizacije, predvsem s pogodbeno prodajo kosilnic in molznih naprav, ki jih dobijo kmetovalci na obročno odplačilo dveh do treh let, a morajo zato skleniti pogodbo za določeno dobo let, da bodo npr. pri nakupu kosilnic vzredili letno štiri pitance oziroma pri nakupu molznih naprav oddali po 2000 litrov mleka na kravo molznico. Pred tem pa morajo še izpolnjevati pogoj, da redijo vsaj osem krav molznic. Kljub tem pogojem je danes v žalski občini že devet kmetovalcev, ki so se specializirali na pridelavo mleka.

Slednjič lahko ugotovimo napredek kooperacijske živinoreje tudi v podatku, da je pitanje mlade goveje živine v primerjavi let 1964/65 naraslo za 36 %. To je govedo, ki je zelo primerno za izvoz, a lani še v tem področju niso bile cene povsem skladne, kar nameravajo letos popraviti. Tudi v oddaji mleka je napredek očiten, saj je v razmerju od januarja do decembra lani prodaja mleka narasla od 600 do 2000 litrov mleka dnevno. V živinireji bo potrebno sicer v prihodnje še bolj poskrbeti za pasemsko čistost, ki so jo sicer lani za 6 % popravili z nakupom 158 plemenskih telic. Tako je zdaj v celoti pasemska čistost ocenjena od 26 do 28 %.

Na isti seji so obravnavali še vprašanje višinskih kmetov in o dosežkih v lanskem kmetijskem pridelku, o čemer bomo še pisali.

VEČ POMOČI STROKOVNJAKOM

S TRIBUNE OBČANOV V ŠMARJU PRI JELŠAH

NA TORKOVI TRIBUNI OBČANOV V ŠMARJU — PRIPRAVILA JO JE KRAJEVNA ORGANIZACIJA SZDL — SO RAZPRAVLJALI O ODNOSIH KMET — ZADRUGA. NA TRIBUNI SE JE ZBRALO NAD 50 KMETOVALCEV, NA VPRAŠANJA SO ODGOVARJALI VODILNI USLUŽBENCI KMETIJSKE ZADRUGE.

Potem, ko je Avgust ANDELUH, predsednik krajevne organizacije začel tribuno, je direktor šmarske zadruge Martin GOBEC predlagal, naj ne bi na tribuni govorili o vseh vprašanjih. Prva vprašanja kmetovalcev so načela odkup mleka, tolščobno stopnjo in prodajno ceno ter drugo. Na vprašanja je obširno odgovarjal Anton NARAT, upravnik ekonomske enote Mlekarne.

Potem je beseda stekla o mehanizaciji in uslugah, ki jih daje zadruga kmetom. Govorili so še o kooperantskih odnosih, o cenah kmetijskih pridelkov, posebej pa so kmetje poudarili potrebo po večji strokovni pomoči zadružnih strokovnjakov. Predvsem naj bi bila zadruga povezana s kmeti in naj bi posamezna vprašanja bolj elastično in sproti reševali. Kmetje so tudi predlagali, naj bi ponovno oživili odbore kooperantov.

Zanimivo je, da so kmetovalci, ki so na tribuno prišli zaradi mleka, potem, ko je bil razgovor o tem vprašanju pri kraju, odšli domov. To kaže, da je tribuna res tista oblika, kjer udeleženci zvedo prav tisto, kar jih tare in zanima. Dogovorili so se, da bodo pripravili še eno tribuno.

Naša želja je, da bi dober zgled šmarske krajevne organizacije vplival na širjenje tribun občanov, kot uspešnih oblik samoupravljanja.

PK

TV od 27. do 5. III.

Nedelja 27. febaruarja:

9.25 Poročila (Ljubljana); 9.30 Lepšega časa ni — oddaja narodnozabavne glasbe (Ljubljana); 10.00 Kmetijska odaja (Zagreb); 10.45 Oddaja za otroke (Beograd) 11.30 Lassie — serijski film (Ljubljana); 12.00 Svetovno prvenstvo v umetnem drsanju — ženske prosto (Evrovizija) 15.00 Prenos športnega dogodka (Zagreb); 16.45 Svetovno prvenstvo v klasičnih disciplinah — skoki — prenos iz Osla (Evrovizija); 18.40 Pred hokejem 66 — reportaža (Ljubljana); 19.00 Rezerviran čas (Ljubljana); 20.00 TV dnevnik (Beograd); 20.45 Dante Alighieri — III. del (Ljubljana); 22.10 Zgodbe za vas — serijski film (Ljubljana); 22.35 Poročila (Ljubljana);

Ponedeljek 28. februarja:

10.00 Televizija v šoli (Zagreb); 11.40 Televizija v šoli: Toplota in gibanje (Ljubljana); 17.40 Tečaj angleškega jezika (Beograd); 18.10 Risanke (Beograd); 18.25 TV obzornik (Ljubljana); 18.45 Kuharski nasveti (Ljubljana); 19.15 Tedenski športni pregled (Beograd); 19.40 Rezerviran čas (Ljubljana); 20.00 TV dnevnik (Beograd); 20.30 TV drama (Zagreb); 21.30 Biseri glasbene literature (Ljubljana); 21.45 Kamen, les in fantazija (Skopje); 22.00 Poročila (Beograd).

Torek 1. marca:

16.40 Poročila (Ljubljana); 16.45 Svetovno prvenstvo v umetnem drsanju — Revija najboljših — prenos iz Davosa (Ljubljana); 18.20 Film za otroke (Ljubljana); 18.45 Torkov večer (Ljubljana); 19.00 Hokejsko srečanje Jugoslavija : ZDA (Ljubljana); 19.50 TV obzornik (Ljubljana) 21.15 Celovečerni film (Ljubljana); 22.45 Za lahko noč (Ljubljana); 22.55 Zadnja poročila (Ljubljana;.

Sreda 2. marca:

10.00 Televizija v šoli (Zagreb); 16.35 Poročila (Zagreb); 16.40 Govorimo rusko (Zagreb); 17.00 Tečaj angleškega jezika (Zagreb); 17.40 Tik tak: Strašni zmaj (Ljubljana); 17.55 Slike sveta (Beograd); 18.25 TV obzornik (Ljubljana); 18.45 Glasbena dela Spilerja, Smajlovića in Logarja — oddaja studia Sarajevo (Beograd); 19.15 Mozaik kratkega filma (Ljubljana); 19.40 Cik Cak (Ljubljana); 19.54 Intermezzo (Ljubljana); 20.00 TV dnevnik (Beograd); 20.30 Večerna šola (Ljubljana); 21.45 Kulturna panorama (Ljubljana); 22.25 Zadnja poročila (Ljubljana).

Četrtek 3. marca:

10.00 Televizija v šoli (Zagreb); 11.00 Tečaj angleškega jezika (Beograd); 16.10 Televizija v šoli: Toplota je gibanje (Ljubljana); 16.40 Poročila (Zagreb); 16.45 Mali svet — oddaja za otroke (Zagreb); 17.00 Hokejsko srečanje Švedska : Finska (Ljubljana); ca. ob 19.10 Glasbena oddaja (Beograd); 19.40 TV pošta (Ljubljana); 20.00 TV dnevnik in aktualni razgovori (Beograd); 20.30 Hokejsko srečanje ZDA : Kanada in otvoritev svetovnega prvenstva (do 22.40 ali 23.10); 22.45 Posnetek hokejske tekme Jugoslavija : Madžarska — zadnji dve tretjini (Zagreb); 23.45 Poročila (Zagreb).

Petek 4. marca:

10.00 Televizija v šoli (Zagreb); 15.10 Poročila (Ljubljaan); 15.15 Združenje radovednežev — oddaja studia Zagreb (Ljubljana); 15.15 16.00 Hokejska tekmo Madžarska : Avstrija (od 18.00—18.40) (Zagreb); ca. 18.10 Glasbena oddaja (Ljubljana); 18.40 TV obzornik (Ljubljana); 19.00 Oddaja narodne glasbe (Zagreb); 19.40 Crna tabla (Ljubljana); 20.00 TV dnevnik (Beograd); 20.30 Celovečerni film (Ljubljana); 22.15 Posnetek hokejske tekme Jugoslavija : Norveška (Zagreb); 24.00 Poročila (Zagreb).

Sobota 5. marca:

10.00 Televizija v šoli (Zagreb); 16.10 Poročila (Beograd); 16.15 Kje je, kaj je — oddaja za otroke (Beograd); 16.30 Lutkovna oddaja (Skopje); 17.00 Hokejsko srečanje Švedska : Vzh. Nemčija (Ljubljana); ca. ob 19.10 Glasbena oddaja (Beograd); 19.40 Cik Cak (Ljubljana); 20.00 TV dnevnik (Beograd); 20.30 TV obzornik (Ljubljana); 20.40 Peščena ura — kulturna oddaja (Ljubljana); 21.10 Crni sneg humoristična oddaja (Beograd); 22.00 Pesem evrovizije 1966 — prenos iz Luxemburga (Evrovizija); 23.45 Zadnja poročila (Ljubljana).

JAKA SLOKAN:

HMELJSKA PRINCESA IN ŠE KAJ

Pozneje so uprizorili HMELJSKO PRINCESO mnogokje, vendar naj navedem le zanimivo bodico »Mariborčanom za zgled«, ki jo je objavil mariborski »Večernik« JUTRA: (Se nadaljuje)

Dejanje se zapleta — trije »ljudje« — Kohn, Isak in Salobir — se pojavijo kot Darinkini snubci. Zakaj snubci? — Lažna brzojavka, češ da je cena hmelju »padla« od sto na pet dinarjev za kg, kar pomeni, da je Darinka spet samo »revno kmečko dekle« — odpihne tri prekupčevalce s hmeljem, jude... Branko in Darinka sta svobodna — združena v čisti ljubezni.«

Isti »gledalec« oziroma poročevalec v NOVI DOBI 1933 povsem pravilno pametuje, ko pravi, da »... je znal avtor (R. Gobec) iz sicer čisto resnega gospodarskega problema poiskati mnogo komičnih momentov in jih združiti v celoto, ki je marsikomu odkrito povedala v oči resnico, ki bo poznim rodovom le še prijeten spomin...«

Opereta je doživela v Žalcu tri Predstave in Roblekova dvorana je bila vselej premajhna. Največjih priznanj sta bila deležna kajpak R. Gobec, avtor, in R. Štokelj, režiser, sedaj dentist v Šempetru, ki sta — po NOVI DOBI 1933 — ponovno dokazala, da se da s trdo roko in vztrajnostjo tudi sicer razvajeni Žalec — razgibati.

Kaj so še poročali takratni častniki?

JUTRO — 21. novembra 1933: »Žalski gledališki oder je gostoval v nedeljo popoldne v Celju in uprizoril v nabito polni dvorani Narodnega doma novo opereto učitelja Radovana Gobca HMELJSKO PRINCESO. Opereta je vsebinsko prav zadovoljiva in je opremljena z zelo učinkovito glasbo. Igralci in orkester, ki ga je dirigiral avtor sam, po številu 14, so bili deležni viharnih aplavzov«. Igralcev je bilo 30, skupno torej 44 članov.

SLOVENEC — 21. november 1933: »Žalsko operetno gostovanje v Narodnem domu bi bilo lahko odpadlo, pa bi nihče ne potočil solze zato. V glasbi smo srečavali znance kot so: Kalman, Abraham, Lehar... Libreto je pa tako cirkuški, da ni vredno o njem govoriti. To skrpucalo je vse prej kot opereta. Take prireditve samo kvarijo okus občinstva ter ga vzgajajo za kino in ne za umetnost. Žalec pač ne zaslužl, da se svetu predstavlja s tako cirkuško reklamo.«

SLOVENIJA — »Listnica uredništva« pojasnjuje nekemu kritiku takole: »Hvala lepa za poslano brošbro in lepak (tekst HMELJSKE PRINCESE in reklamni lepak). Vaše ocene pa ne moremo priobčiti, ker bi si z njo gotovo nakopali tiskovno tožbo. Ocena in brošura nam sicer jasno pričata, da je HMELJSKA PRINCESA diletantsko zmašilo, kakor ga še menda nismo doživeli v Sloveniji — vsaj javno ne — vendar mislimo, da so Vaši napadi na učiteljstvo presplošni in zato vsaj za večino učiteljstva krivični. Prepričani smo namreč, da tudi učiteljstvo odklanja take 'umotvore'. — Veselilo pa bi nas, če bi napisali mnogo krajšo oceno brez splošnih izpadov.«

Posebna izdaja

SAVINJSKI GLAS

Štev. 1. Celje, 19. novembra 1933. Leto I.

„Hmeljska princesa" pride v Celje...

Hmelj zopet po 100 Din...

„Hmeljska princesa"

v Narodni dom

Razgovor ta teden

ODGOVARJA UPRAVNIK ZGODOVINSKEGA ARHIVA V CELJU PROF. JANKO OROŽEN.

— Mnogi, ki smo še dosti mlajši, vam zavidamo, da ste še vedno tako prizadevni in aktivni. Mar si res niste nikoli privoščili počitka?

● *Vsak človek si dovoli toliko počitka, kolikor mu je potrebno. Toda nihče ne more biti zadovoljen, če si lahko očita, da ni storil tistega, kar bi mogel.*

— Kakšen je vaš delovni dan?

● *Zelo pester, četudi bi morda kdo drug tega ne verjel. Vsak dan se vračam v zgodovino in preudarjam, kako so kdaj ljudje živeli in kaj so počeli.*

— Kaj pa sedanjost? Vas ta tudi zanima?

● *Noben pravi zgodovinar ne zanemarja sedanjosti. Kdor hoče pravilno vrednotiti preteklost, mora upoštevati vse vrednote sodobnosti.*

— Videz je, da večidel svojega časa posvečate knjigam. Kako se potlej spoznavate s sodobnostjo?

● *Čitam časopise. To je še vedno najbolj prikladno. Lahko si jih privoščim, kadar pač utegnem.*

— Ste si kdaj privoščili tudi kaj drugega v naravi?

● *Rad hodim v hribe. Seveda nisem pravi planinec, a tu in tam še vedno kam pridem.*

— Kdaj ste prišli v Celje?

● *Študiral sem v Pragi, dokončal pa v Ljubljani, kjer sem sprva tudi služboval. Potem sem bil v Murski Soboti, od koder sem leta 1924 prišel v Celje. Tu sem bil ves čas razen vojnih let, ki sem jih preživel v Srbiji.*

— Dijaki so vas v šoli klicali »atek«, kar je dovolj zgovorno. Kakšni so vaši spomini na šolo?

● *Prijetni. Generacije so se menjale, a z vsemi smo se vedno lepo razumeli. Strog res nisem znal biti, a kdor je hotel, se je kljub temu lahko dosti naučil.*

— Vsi vemo, da ste napisali mnogo knjig, še več raznih sestavkov in razprav. Katera dela štejete doslej za najbolj pomembna?

● *Težko bi sam dokončno pretehtal, kaj je bilo najbolj pomembno, toda omenim lahko devet učbenikov za srednje šole, ki so še danes deloma uporabni, svojo prvo zgodovino Celja in pred nedavnim izdano delo »Zgodovina Trbovelj, Hrastnika in Dola«. V tem obsežnem in nadrobnem delu sem orisal zgodovino teh krajev, kar mi je bilo toliko bolj enostavno, ker imajo v Trbovljah zelo lepo in dobro ohranjen arhiv. Sicer pa sem tudi sam prehodil ogromno, saj poznam na tem območju skoraj vsako kmetijo. Dosti teže je bilo zbiranje gradiva za zgodovino Celja.*

— Kako ste se lotili te zgodovine in kakšen obseg bo imela?

● *Prvo zgodovino Celja — Celjsko kroniko — je napisal leta 1854 Ignacij Orožen. Delo je zelo dobro in ga še danes uporabljamo. Leta 1909 je Andreas Gubo v nemškem jeziku napisal novo zgodovino v obliki prikrite kronike. Delo vsebuje mnogo novega, a v novejši zgodovini ni zanesljivo, ker je pisano s preveliko nemško nacionalistično težnjo. V tridesetih letih tega stoletja sem spisal svojo zgodovino Celja, ki seže do leta 1848.*

Zdajšnja zgodovina se od prejšnjih ne razlikuje samo po obsegu (izšla bo v štirih knjigah s približno 1800 strani!), temveč tudi vsebinsko in po zajetju širšega teritorija, saj obravnavam ves teritorij, do koder je segalo v raznih obdobjih celjsko vplivno območje.

V zgodovini upoštevam vse dosedanje spise — posebej veliko je specialnih zgodovinskih razprav o Celju — hkrati pa se oslanjam na vire, ki sem jih zbral v deželnem in državnem arhivu v Gradcu in na Dunaju, Zagrebu in Ljubljani, večidel pa seve doma v Celju.

Prva knjiga je pripravljena za tisk, druga bi morala iziti že jeseni, zadnji dve pa prihodnje leto.

BREZ ANGLEŠKE KONVENCIONALNOSTI

VSAKOMUR SVOJE

DEBUT BORUTA ALUJEVICA IN USPEH BRANKA GRUBERJA

Sproščen smeh in svojevrstna zamišljenost sta bila spremljevalca premiere Shafferjevih komedij »Zasebno uho« in »Javno oko« v SLG Celje. Saj tudi ni čudno, če v svojevrstnem Bobu (Franci Gabrovšek) odkrivamo smešnost, ki jo pogojuje njegova zamaknjenost v glasbo, zaradi česar je povprečnemu zemljanu »življenjsko nepriseben«, a prav ta zemljan je kmalu osebno prizadet, ko se »zanesenjak« strezne in ne dovoli več posmeha. Vrne nam milo za drago in slednjič imamo občutek, da smo se posmehovali sami sebi.

In ko se v »Javnem očesu« smehljamo zares nenadkriljivemu zasebnemu detektivu Julianu Cristoforou (Branko Grubar), si med vrsticami očitamo neupravičeno ljubosumnost, zaradi katere tako pogosto v življenju poženemo ljubo osebo naravnost v dejanja, katerih smo jo osumili in se »oddolžimo« za grehe že vnaprej, da bi zavarovali svojo vzvišenost.

Zares — vsakomur svoje — ne samo zaradi pretanjenega bumeranga, ki nas oplazi prav tam, kamor smo sami hoteli udariti, temveč tudi zaradi igralskih stvaritev, ki bi zanje z gledališkim jezikom dejali, da so bile vloge pisane sodelujočim na hrbet. Morda pa ni samo to? Priznati moramo doslednost režiserja Jožeta Galeta, ki je sicer res izkoristil scenske momente na odru, a je še dosti več storil za to, da je iz sodelujočih izvlekel odtenke, ki bi jih morda drugače zanemarili. Scena Svete Jovanovića je predvsem praktična in pričara pravšno predstavo okolja. Prav tako ustrezni so kostumi Mije Jarčeve.

V vlogi Teda se nam je v prvi komediji predstavil prvič v celjskem zboru Borut Alujevič, ki je s svojo živahnostjo lep obet za SLG Celje. Četudi je v njegovi vlogi prizadevnega businessmana, ki niti za hip ne zanemarja zasebnega življenja, življenjska razigranost nujna, je bil morda vseeno nekoliko preveč hrupen in je uporabljal dosti bolj zunanje učinke, kakor bi bilo potrebno. Vendar je izoblikoval dovolj učinkovit kontrast zares zelo zasebnemu Bobu, ki ga je zaigral Franci Gabrovšek »iz duše«. Tudi Jana Šmidova, ki v vlogi Doreen ne more zanikati zunanjih čarov, je v svoji vlogi z razgibano mimiko pričarala dekle, ki že ve, zakaj se je rodilo. Prizori med Šmidovo in Gabrovškom so zelo pretehtani in vzbujajo občutja, ki oplemenitujejo zunanji izraz komičnosti.

Neuklonljivo dosleden je v drugi komediji Branko Grubar v vlogi zasebnega detektiva Juliana Cristofora, ki od začetka do kraja s svojo ješčnostjo premaguje in prikriva resnično družinsko tragedijo med mlado ženo Belindo Sidley (Mija Mencejeva) in njenim dostojanstvenim priletnim soprogom Charlesom Sidleyem (Pavle Jeršin). Trikot nasprotij, ki se med sabo privlačijo, pri čemer je dvoje nasprotij (med možem in ženo) prišlo v nevarno naveličanost in navajenost in teži za pravim življenjem, da bi našlo spet svoj smisel in vsebino. Četudi ne moremo odrekati uspešnega sodelovanja Mencejeve, ki zaigra temperamentno mlado ženo, polno notranjih bojev med ustaljenostjo in željo po doživljanju, in Jeršina, skoraj edinega bolj ko ne angleškega zaprteža, ki pa je v sebi načet od vsevrstnih dvomov, moramo vendar še enkrat priznati da je Branko Grubar (četudi delno na račun vloge) zabeležil z Julianom enega izmed svojih velikih uspehov, vsekakor pa je izoblikoval najboljši lik v obeh komedijah.

SLG Celje se je s premiero komedij oddolžilo občinstvu in verjetno bo vsaka repriza samo potrdila ta dober nastop.

Herbert Savodnik

Borut Alujevič je z vlogo Teda v Zasebnem ušesu debutiral v SLG Celje, ki je z njim pridobilo temperamentnega mladega igralca. Absolvent AGRFTV, ki ga vidimo na sliki z Jano Šmidovo v prizoru razgibanega twista, obeta gledališču in sebi še dosti lepih uspehov. Z njegovim prihodom je SLG Celje začelo s pomlajevanjem in čvrščenjem svojega igralskega zbora (Foto: Berk)

Staro gotsko okno so v dobi baroka prebili in v njem namestili portal, čigar gornji obok je na sliki lepo viden.

Stoletja so spregovorila

»In prišel je mož v oklepu, vzel ščit, šlem in grb, legel je na tla, potem pa je rezko in glasno zaklical trikrat zapovrstjo, sila otožno in grenko: Danes grofje Celjski in nikdar več! Raztrgal je zastavo, razbil je grb razlegel se je jok, da bi se trdi kamen usmilil . . .«

Stara celjska kronika

Pisalo še je leto 1456. V celjski minoritski cerkvi so položili v staro rodbinsko grobnico k večnemu počitku poslednjega Celjana, grofa Ulrika. Za vse čase so na sinjem nebu zgodovine ugasnile tri zlate zvezde, s katerimi je bila dolgi dve stoletji povezana ne le usoda majhne naselbine ob Savinji, marveč tudi usoda dokajšnjega dela slovenske zemlje. Zvezde so ugasnile, ostale so od tistih dni le še neme, kamenite priče, ki jim prizadevne roke raziskovalcev že dolgo skušajo izvabiti njihovo skrivnost.

Za starodavno minoritsko cerkev v Celju je dolgo veljalo prepričanje, da sega stavba s svojimi začetki še v sredo 13. stoletja, saj je nekdaj ohranjeni napis nad glavnim vhodom sporočal, da je bila zgrajena leta 1241. Zgradili naj bi jo bili celjski grofje, čeprav so bili letl takrat šele neznatni plemiči z nekaj ur hoda oddaljenega žovneškega gradu, medtem ko so nad celjsko naselbino gospodovali Vovbržani.

Letnica nastanka, ki je bila sporna že takrat, ko se je v literaturi prvič pojavila, je postala še bolj problematična pozneje, ko so pozorne oči zgodovinarjev odkrile že mnoge podrobnosti o preteklosti tega častitljivega objekta. Nesporno je ostalo samo nekaj: stara minoritska cerkev sodi med najstarejše ohranjene stavbe na celjskih tleh in najsi je ta stavba v viharjih zgodovine se tako spreminjala svojo zunanjo podobo, v jedru je ostala spomenik enkratne veljave in pričevalnosti.

Ponosno se je dvigala iznad pritličnih in brzčas še lesenih celjskih hiš že takrat, ko je bilo Celje še skromna naselbina z vsega nekaj desetinami s skodlami kritih stavb, razporejenih ob današnjem Tomšičevem trgu in na začetku Zidanškove ulice. Spremljala je vzpon in propad mogočne rodbine Celjanov, bila je priča njihove veličine, njihove velikodušnosti in njihove brezobzirne sle po moči, hlepenja po razkošju in vseh užitkih tega sveta. Doživljala je čase blagostanja, ko so v njej iskali uteho in pribežališče ljudje, kakršen je bil dobrnski graščak Viljem, gospodar današnjega Kačjega gradu, ki je v izbruhu jeze vrgel ob zid svojega lastnega otroka in ga pri tem ubil, pa spet čase, ko so meni-

hi v splošnem razsulu nravi spremenili stavbo v skladišče.

Spet pozneje enkrat, na pragu novega časa, se je prav tu odločila usoda Celja. Bilo je na veliki četrtek leta 1798, ko je — kot pripoveduje izročilo — v sosednjem minoritskem samostanu izbruhnil požar. Domače dekle so baje neprevidno pekle ribe, tako da je goreča mast brizgala na vse strani in je skozi dimnik ogenj udaril na streho. Minoritski samostan je takrat služil za vojaško bolnišnico, na cerkvenem podstrešju pa so bili shranjeni tečnjaki in strelivo, in tako ni čuda, da je požar v nekaj trenutkih zajel vse mesto ter ga v kratkem spremenil v kup ruševin in pepela. Vsega je ostalo neprizadetih le nekaj hiš in trajalo je dolga desetletja, preden si je mesto spet opomoglo od strahotne nesreče.

Toda pustimo paberkovanje po starih, orumenelih arhivskih podatkih, saj nam je stavba sama po prizadevanju celjske spomeniško varstvene službe prav v poslednjem času sama spregovorila.

Začelo se je tako, kot se prenekaterikrat začno pomembne spomeniško varstvene akcije. Investitor je poklical predstavnika zavoda in leta mu je nasvetoval — kot vselej ob podobnih priložnostih — naj se fasada po možnosti ne spreminja. Takrat seveda še nihče ni slutil, da se pod 15 cm debelo zidno oblogo skrivajo številni stari arhitektonski detajli, ki utegnejo pojasniti stavbeno zgodovino objekta prav od najstarejših časov sem.

Naključje je naneslo, da je ta obloga na nekaterih mestih že odstopala, izpod nje pa so se kažale čudne ravne in krive črte, ki so vzbudile pozornost konservatorjev. Iskali smo naprej in sledovi preteklosti so postajali čedalje bolj pogostni. Ponekod so bile raze zabrisane, drugod pa so razločno nakazovale strnjene, hotene oblike in krivulje, nedvomen dokaz zavestnega oblikovnega snovanja. Kaj je bilo bliže od želje, kopati v globino?

Že prve poskusne sonde so prinesle presenečenja. Na vzhodni strani južne stene so se ob odstranjevanju novejšega gradbenega materiala pričeli kazati obrisi zgodnjegotskega okna iz začetka 14. stoletja, kmalu pa se je ob tem oknu pokazalo še drugo, nekoliko mlajše okno, ki so ga v poznejših stoletjih prebili in v tako nastali odprtini pozidali baročna vrata. Na skrajni vzhodni strani stene je nato prišlo na dan še eno manjše srednjeveško okno, tik ob današnjem vhodu v cerkev pa je bil odkrit zgodnjegotski stranski portal prvotne cerkve z mogočnim kamnitim čelom, ki ga tudi še kaže datirati v zgodnje 14. stoletje. Uganka o času nastanka te pomembne arhitekture je bila s tem pojasnjena. Najstarejše stavbne člene je nesporno mogoče postaviti v čas visokega srednjega veka, s tem pa je spet pridobila na tehtnosti stara legenda, ki povezuje nastanek cerkve s prvimi celjskimi grofi, kar nas spričo znane graditeljske vneme Celjanov ne more čuditi.

Potrpežljivo iskanje in proučevanje stene pa je dalo seveda še druge rezultate, ki zdaj čakajo na temeljitejšo analitsko obdelavo. Ugotovljene so bile vse stavbne faze objekta, čeprav je zavod iz tehničnih razlogov ponazoril na fasadi samo najstarejšo gradbeno zgodovino cerkve. Pa ne samo to. Na dan so prišle tudi številne antične spolije in mnogi srednjeveški arhitekturni členi, ki so jih ob raznih prezidavah uporabljali kot gradbeni material. Del teh členov je zdaj vzidan na fasadi, nekateri kulturno zgodovinsko posebno dragoceni elementi pa še čakajo na primerno postavitev. Akcija, ki jo je ves čas usmerjalo spomeniško varstvo, je rodila bogate sadove. Celje je pridobilo lep, ustrezno prezentiran in z okoljem nenavadno lepo uglašen spomenik, zgodovinska znanost pa se je obogatila z novimi, dragocenimi spoznanji.

J. S.

V steni je bil zazidan lep zgodnjegotski sklepnik, stesan iz peščenca. Potrpežljivo iskanje je rodilo sadove. Stena je odkrivala skrivnost za skrivnostjo.

KOMPAS OBVEŠČA

VABIMO VAS NA IZLETE!

1. HOCKEY 66! Vse informacije, kakor tudi nabava vstopnic v naši poslovalnici. Šole, pohitite s prijavami!

2. 10-dnevno potovanje v CARIGRAD in SOFIJO koncem junija 1966. Prijave do 26. marca 1966.

3. 8-dnevno potovanje z letalom v SOVJETSKO ZVEZO v mesecu maju 1966. Prijave do konca marca 1966.

4. MILANO! 4-dnevno potovanje z ogledom največjega evropskega vzorčnega sejma.

5. 4-dnevno avtobusno potovanje na INTERNACIONALNI SEJEM KNJIGE ZA PREDŠOLSKE OTROKE IN MLADINO. v BOLOGNI. Prijave do 6. marca 1966.

6. 6-dnevno tradicionalno potovanje za 1. majske praznike v RIM. Prijave do 10. 4. 1966.

7. Gostinski delavci! Za Vas prirejamo 7-dnevno strokovno potovanje na ČRNOMORSKO OBALO, v SOFIJO, BOROVEC in TIRNOVO v mesecu aprilu in maju 1966.

8. KAIRO, ASUAN, LUXOR! 6-dnevno potovanje z letalom, strokovni ogledi Asuanskega jezu, naselja EL NASER in zanimivi turistični ogledi.

9. 13-dnevno krožno potovanje po SREDOZEMLJU v mesecu maju.

10. Tradicionalno 1. majsko potovanje v PARIZ! Prijave do 15. marca 1966.

11. 7-dnevno potovanje za 1. majske praznike v LONDON. Prijave do 7. aprila 1966.

KOLEKTIVI! Za vaš 1. majski izlet po domovini in tujini Vam KOMPAS CELJE izdela brezobvezno po vaši želji program potovanja. Prevozi bodo izvršeni z avtobusi typa Mercedes.

KOLEKTIVI! Poslužujte se naših kvalitetnih prevozov, ki Vam jih nudimo po zelo znižanih cenah v najsodobneje opremljenih avtobusih tipa »MERCEDES«.

PRED VSAKIM POTOVANJEM ALI IZLETOM OBIŠČITE TURISTIČNO PODJETJE »KOMPAS« CELJE, TOMŠIČEV TRG 1, TEL. 23-50.

MALI OGLASI

PRODAM

MOTORNO KOLO DKW MZ, dobro ohranjeno prodam. Stane Gaberšek, Dobriša vas 12, Petrovče.

POSESTVO v Sp. Rojah prodam ali zamenjam za hišo z vrtom. Informacije: Sp. Roje 8, Šempeter.

ZAZIDALNO parcelo od 400 do 800 m² — 5 minut od avtobusa, 10 minut od železniške postaje Laško — in stanovanje prodam najboljšemu ponudniku. Martin Brečko, Rečica 5, Laško.

ELEKTRIČNI harmonij »HARMONA«, skoraj nov (7 registrov) proda: Brglez, Breg 44, Celje.

KUHINJSKO OPREMO in spalnico prodam. Ogled mogoč vsak dan. Medved, Aškerčeva 18, Celje.

MOTORNO kolo znamke PRIMA NSU PRETIS 175 ccm prodam ugodno. Naslov v upravi lista.

MANJŠE posestvo s hišo in 162 ari zemlje, 25 minut od postaje Grobelno prodam. Franc Volovšek, Tratna 4, Grobelno.

OTROŠKI voziček, globok, uvožen prodam. Stritarjeva ul. nova hiša.

NOV 80 l električen bojler prodam. Naslov v upravi lista.

KOMBINIRANO omaro prodam. Lutovac Ul. XIV. divizije 8, Celje.

SPALNICO — kompletno, rabljeno prodam. Naslov v upravi lista.

NSU PRIMO 175 prodam ali zamenjam za dvosedežni moped. Naslov v upravi lista.

DVO ALI TROSOBNO stanovanje (dograjeno v jeseni) v Vojniku prodam. Ponudbe na upravo lista pod šifro »KOMFORTNO«.

POLAVTOMATIČNI pralni stroj »RIBER« z vgrajeno centrifugo odlično ohranjen, ugodno prodam. Čuček, Celje, Trubarjeva 2.

PRALNI stroj — 4 kg in centrifugo ugodno prodam. Naslov v upravi lista.

LEPO urejen akvarij z ribicami prodam. Darko Veler, Žalec 87.

KUHINJSKO KREDENCO PRODAM. Vprašati pri vratarju Celjskega tiska.

KUPIM

POSNEMALNIK kupim. Naslov v upravi lista.

ENOSOBNO stanovanje ali garsoniero na Otoku kupim. Ponudbe pod »GOTOVINA« II.

MANJŠO kmečko hišico z nekoliko zemlje ali manjše posestvo kupim. Naslov v upravi lista.

STANOVANJE

SOSTANOVALCA sprejmem na stanovanje. Naslov v upravi lista.

ENOSOBNO stanovanje zamenjam za dvosobnega. Naslov v upravi lista.

ENOSOBNO stanovanje s centralno kurjavo zamenjam. V poštev pridejo uslužbenci bolnice. Naslov v upravi lista.

MLADA zakonca brez otrok nujno iščeta prazno sobo v Celju ali okolici. Pfingstl »Avtomoto servis. Celje, Ljubljanska cesta 11.

KOMFORTNO trisobno stanovanje (98 m²) z balkonom zamenjam za dvosobno s centralno kurjavo. Naslov v upravi lista.

ZAPOSLITEV

IŠČEM gospodinjo k 4 odraslim osebam od 8—14 ure ali po dogovoru. Klinar Milka, Vrunčeva 14, Celje.

KLJUČAVNIČARSKEGA vajenca z dokončano osemletko sprejmem. Naslov v upravi lista.

UPOKOJENKI nudimo hrano in stanovanje za varstvo 9 mesečne punčke. Ponudbe pod šifro »POPOLDNE PROSTO«.

8 URNO VARSTVO (od 6—14 ure) dveh otrok potrebuje družina na Otoku. Ponudbe na upravo lista pod »VARSTVO NA DOMU«.

17 letno dekle išče zaposlitev. Gre za gospodinjsko pomočnico, v gostilniško kuhinjo ali za varstvo otrok, v bližini Celja ali Žalca. Pogoj — stanovanje. Milica Šinko, Pankrac 128, Griže.

Dober zaslužek nudimo vestnim prodajalcem časopisov. Zglasite se v podrunici »LJUBLJANSKI DNEVNIK« Celje, Čuprijska 4.

NATAKARICA — dobra moč dobi zaposlitev. Naslov v upravi lista.

»Iščemo odlično šiviljo belega perila, ki zna upravljati z električnim šivalnim strojem, za obrat moških srajc. Prošnje naslovite na: Wäschefabrik Kawann, Nibelungengasse 54, Graz, Osterreich.«

RAZNO

NASLOV najditelja moškega klobuka izgubljenega 15. t. m. na Mariborski cesti dobite v trgovini Šmarjeta.

DVORIŠČNI prostor opremljen z elektriko in vodovodom primeren za obrt ali skladišče oddam. Celje, Aškerčeva 4 — dvorišče.

OBVESTILO

Vse gozdne posestnike na območju celjske občine obveščamo, da sprejema Gozdni obrat Celje prijave za sečnjo v gospodarskem letu 1966-67 **od 1. marca do 31. marca 1966.**

Prijave bodo sprejemali področni logarji vsak ponedeljek in sredo od 7.00—12.00 ure na krajevnih uradih.

Istočasno se sprejemajo prijave za sečnjo v pisarni Gozdnega obrata v Celju na Ljubljanjski cesti 15 in v pisarni Gozdnega obrata v Strmcu vsak ponedeljek in sredo od 7.00—12.00 ure.

Opozarjamo gozdne posestnike, da po 31. marcu ne sprejemamo več prijav za sečnjo, razen v izjemnih primerih (elementarne nezgode).

GOZDNI OBRAT CELJE

GOZDNI OBRAT CELJE

SVET DELOVNE SKUPŠČINE OBČINE CELJE

razpisuje

prosta delovna mesta v upravi občine in to:

1. **MESTNEGA INŽENIRJA**
   Zahtevé izobrazbe in strokovne prakse:
   — končana gradbena fakulteta s strokovnim izpitom oziroma pooblastilom za projektiranje ali vodstvo del na investicijskih objektih;
   — 5 leta prakse v gradbeništvu.
2. **REFERENTA ZA URBANISTIČNE, GRADBENE IN KOMUNALNE ZADEVE**
   Zahteve izobrazbe in strokovne prakse:
   — končana gradbena fakulteta;
   — 4 leta prakse v gradbeništvu.
3. **REFERENTA ZA LOKACIJE**
   Zahteve izobrazbe in strokovne prakse:
   — končana pravna fakulteta;
   — 4 leta pravne prakse v javnih službah ali gospodarstvu.

Delovna skupnost uprave Skupščine občine Celje vabi gradbene inženirje in pravnike, ki jih zanima delo v upravno-pravnih zadevah iz področja urbanizma, gradbeništva in komunale, da pošljejo svoje ponudbe za zasedbo razpisanih delovnih mest in vključitev v delovno skupnost uprave skupščine občine.

Vloge z življenjepisom in navedbo podatkov o dosedanjem delu oziroma praksi in z dokazili o strokovni izobrazbi, je poslati kadrovski službi uprave skupščine občine Celje do 5. marca 1966. Dodatne informacije daje kadrovska služba uprave Skupščine občine Celje.

Nastop službe po dogovoru.

OBVESTILO

CESTNO PODJETJE V CELJU

obvešča vse uporabnike cest na območju SOb Celje, Laško, Mozirje Sl. Konjice, Šentjur, Šmarje, Velenje in Žalec, da se je stanje nekaterih cest v zadnjih dneh znatno poslabšalo zaradi nastanka zmrzlinskih poškodb, odjuge in prometa težkih vozil. V skrbi, da se na prizadetih cestah nastala škoda čimbolj omeji in da se doseže potrebna varnost prometa, je podjetje odredilo posamezne omejitve in zapore predvsem za težek tovorni in avtobusni promet. Vse omejitve so pravilno označene s predpisano prometno signalizacijo.

Cestno podjetje v Celju prosi uporabnike cest, da z razumevanjem upoštevajo gornji ukrep in da pošiljajo težja vozila le po cestah, kjer je to dovoljeno.

SKLAD ZA KOMUNALNO UREJANJE ZELMJIŠČ OBČINE CELJE

Številka: 53/1966
Datum: 14. II. 1966

RAZGLAS

Sklad za komunalno urejanje zemljišč občine Celje proda na javni dražbi stanovanjsko hišo Vrunčeva ulica 35, ki je določena za rušenje s tem, da ostane celotna količina pridobljenega gradiva izklicatelju.

JAVNA DRAŽBA BO DNE 21. MARCA OB 9.00 URI V SOBI

ST. 28 Sklada za komunalno urejanje zemljišč občine Celje, Narodni dom, dvoriščni trakt II. nadstropje.

Najpozneje do 8. ure zjutraj dneva javne dražbe morajo udeleženci dražbe Sprejemni pisarni Skupščine občine Celje položiti varščino v znesku N din 200, v gotovini ali drug pravno veljaven vrednostni dokument.

Izklicna cena je določena na N din 500, kar je enako 50.000 starih dinarjev.

Izklicatelj mora komisiji predložiti veljavno gradbeno dovoljenje za objekt, v katerega bo pridobljen material vgrajen.

POGREBNI ZAVOD
CELJE
razpisuje LICITACIJO
za prodajo
AVTOMOBILA FIAT 615

Licitacija bo na upravi Pogrebnega zavoda Celje, Cesta na grad št. 6 ,dne 1. 3. 1966 od 10. - 12. ure. Izklicna cena je 6.500 N din. Prednost do nakupa ima socialistični sektor, po 12. uri pa najboljši zasebni ponudnik.

VOJNA POŠTA 1693
Celje

razpisuje javno licitacijo za prodajo ostankov hrane in kuhanih kosti v letu 1966. Licitacija se bo vršila 28. februarja 1966 ob 8. uri v Domu JNA na Teharski cesti.

Slovensko ljudsko gledališče Celje

Petek, 25. februarja ob 19.30:
Sartre: UMAZANE ROKE. Gostovanje v Trbovljah.
Sobota, 26. februarja ob 19.30:
Shaffer: ZASEBNO UHO — JAVNO OKO. Komedijl. Sobotni abonma in izven.
Nedelja, 27. februarja ob 10:
Anton Novačan: VELEJA. III. nedeljski dopoldanski abonma in izven.
Nedelja, 27. februarja ob 19.30:
Sartre: UMAZANE ROKE. Nedeljski večerni abonma in izven. Vstopnic je še dovolj na razpolago.
Torek, 1. marca ob 19.30:
Sartre: UMAZANE ROKE. Torkov abonma in izven. Vstopnic je še dovolj na razpolago.
Sreda, 2. marca ob 17:
Shaffer: ZASEBNO UHO — JAVNO OKO. Komedijl. Abonma za upokojence in izven.
Četrtek, 3. marca ob 20:
D. Garrick-Šmole: VARH. — A. Medved: RENDEZ-VOUS. Gostovanje v Vojniku.
Petek, 4. marca ob 15.30:
Sartre: UMAZANE ROKE. I. šolski popoldanski abonma in izven.
Sobota, 5. marca ob 20:
Shaffer: ZASEBNO UHO — JAVNO OKO. Gostovanje v Velenju.
Nedelja, 6. marca ob 10:
Shaffer: ZASEBNO UHO — JAVNO OKO. I. nedeljski dopoldanski abonma in izven.
Nedelja, 6. marca ob 16:
D. Garrick-Šmole: VARH. — A. Medved: RENDEZ-VOUS. Komedijl. Gostovanje na Polzeli.

ZAHVALA

Vsem zdravnikom, medicinskemu in ostalemu osebju infekcijskega oddelka Splošne bolnice v Celju se za trud in uspešno zdravljenje v kritični bolezni prisrčno zahvaljuje Irenca Šantej s hvaležnimi starši.

KINO

Kino »Pohorje« Sl. Konjice

Dolge ladje«
angleški barvni film.
Dne 25. do 27. februarja 1966
»Marilyn Monroe«
ameriški barvni film.
Dne 2. do 3. marca 1966
»Melodije v podzemlju«
francoski film.

Iščemo potnika

ŽELEZNINARJA

za obdelavo štajerskega trga, z daljšo potniško prakso, s svojim stanovanjem v Celju in lastnim osebnim avtomobilom.

Pismene ponudbe poslati na »Fužinar«, Ljubljana, Parmova 33.

Do 5. marca 1966.

IZLETNIK CELJE

V sodelovanju s »Putnik«-om Beograd, organizira IZLETE PO JUGOSLAVIJI IN V INOZEMSTVO.

MOSKVA — LENINGRAD — KIJEV — RIGA, 12-dnevna potovanja z vlakom in letalom.

BUDIMPEŠTA — KRAKOV — VARŠAVA — MINSK — SMOLENSK — MOSKVA — HARKOV — KIJEV — ODESA — BUKAREŠTA — SOFIJA, 19-dnevna potovanja z avtobusom.

GRAZ, 1-dnevna potovanja z avtobusom na spomladanski sejem od 30. IV. do 9. V. 1966. Prijave sprejemamo do 25. III 1966.

MÜNCHEN, 4-dnevno potovanje z avtobusom na mednarodni spomladanski obrtniški sejem, ki bo od 12. do 22. V. 1966.
Prijave sprejemamo do 30. III. 1966.

BUDIMPEŠTA — dvodnevni avtobusni izleti za kolektive in posameznike, datum potovanja po dogovoru.

BENETKE — TREVISO — UDINE — GORICA — TRST, dvodnevni avtobusni izleti za kolektive in posameznike.

TRST — MIRAMARE, enodnevni avtobusni izleti za kolektive in posameznike.

ČELOVEC — VRBSKO JEZERO — GOSPOSVETSKO POLJE, enodnevni avtobusni izleti, datum po dogovoru.

DUNAJ — BRATISLAVA — BUDIMPEŠTA, tridnevni avtobusni izleti za kolektive in posameznike. Datum potovanja po dogovoru.

ISTAMBUL — PRINCEVI OTOKI — OTOK BUJUKADA — SOFIJA, osemdnevno potovanje z vlakom za dijake in študente. Datum potovanja po dogovoru.

CORTINA D'AMPEZZO — BOLZANO — GARDSKO JEZERO — VERONA — VICENZA — BENETKE — TRST, petdnevno potovanje z avtobusom za dijake in študente. Datum potovanja po dogovoru.

ATENE — PELOPONEZ — ARGOS — NAPHPLION — EPIDAURUS — DELPHI — LEVADIJ, osemdnevno potovanje z vlakom za dijake in študente. Datum potovanja po dogovoru.

PARIZ — VERSAILLES, šestdnevno potovanje z vlakom za dijake in študente. Datum potovanja po dogovoru.

LJUBLJANA, svetovno prvenstvo v hokeju na ledu, od 5. do 13. III. 1966. Organiziramo prevoze in nabavimo vstopnice za kolektive in šole.

Vse programe in informacije navedenih potovanj zahtevajte v našem turističnem oddelku na TITOVEM TRGU 3 ter v poslovalnici Velenje, Krško, Mozirje in Krapinj.

IZLETNIK organizira potovanja po tu in inozemstvu z modernimi turističnimi avtobusi.

IZLETNIK posreduje v najkrajšem času nabavo potnih listov in tujih vizumov.

IZLETNIK rezervira postelje v spalnih vagonih, prodaja vozovnice za letalski promet za tu in inozemstvo.

IZLETNIK menja tuja plačilna sredstva.
Za cenjeni obisk se priporoča

IZLETNIK CELJE
nasproti Avtobusne postaje
tel 28-41

NOVE TELEFONSKE ŠTEVILKE:

Uredništvo 23-69
Uprava (naročnine in oglasi) 21-28, 30-24.

RAZPIS

KOMISIJA ZA DELOVNA RAZMERJA TRGOVSKEGA PODJETJA »BAZEN« VELENJE

razpisuje prosta delovna mesta za poslovno enoto »KURIVO — GRADBENI MATERIAL« V VELENJU:

1. Pomočnika glavnega skladiščnika
2. Kalkulanta

Pogoji:

Pod 1. Visokokvalificirani trgovski delavec s 3-letno prakso v železninarski stroki in gradbenemu materialu ali kvalificirani delavec trgovske stroke s 6-letno prakso istih strok.

Pod 2. Ekonomska srednja šola s 3-letno prakso v železninarski stroki ali pri gradbenem materialu ali visokokvalificirani delavec trgovske stroke s 4-letno prakso v železninarski stroki in gradbenemu materialu.

Stanovanje ni zagotovljeno.

Kandidati naj pošljejo ponudbe z življenjepisom in dokazili o izobrazbi in praksi najkasneje 8 dni po objavi razpisa na upravo podjetja.

ŽIVINOZDRAVNIŠKA DEŽURNA SLUŽBA

Od 26. februarja do 5. marca 1966
Ivan Pleterski, veterinar,
Celje, Trubarjeva 93 (Otok) tel. 29-26

TURISTIČNE OBJAVE

POROČILO O PROSTIH KAPACITETAH
V vseh turističnih objektih na našem področju je dovolj prostora. Zdravilišča normalno obratujejo vso zimo, kopališči — bazena in kabine na Dobrni in v Laškem so na voljo tudi zunanjim obiskovalcem.

TURISTIČNO PREDAVANJE
V četrtek dne 3. marca bo v veliki dvorani Narodnega doma predavanje tov. Goloba o EKSPEDICIJI NA KAVKAZ 1965. Predavatelj bo pokazal tudi 200 barvnih diapozitivov. Vstopnice so v predprodaji v Turističnem uradu poleg kina Metropol.

VAŽIČ IN ČERVAN

SPET DOMA

Svetovna potnika — celjska atleta Simo Važič in Franc Červan sta se pred dnevi vrnila v Celje po 50.000 milj (okrog 82.000 km) dolgem potovanju v Novo Zelandijo, Havaje, ZDA in nazaj. Pot je bila dolga, vmes so bila naporna tekmovanja, srečanja s svetovnimi atletskimi asi, z jugoslovanskimi izseljenci in podobno. Sicer pa poglejmo, kaj o potovanju pravi Važič:

»Zadnje dneve sem komaj čakal, da se vrnem v domovino, saj je bilo celotno potovanje dokaj naporno, morda celo bolj kot same tekme, na katerih sva s »Febom« sodelovala. Bivanje v Novi Zelandiji je bilo prijetno, saj so za to poskrbeli organizatorji, ki so nas povabili ter seveda naši izseljenci, pri katerih smo bili stalni gostje. Gostujoča ekipa, v kateri sta bila poleg naju dveh tudi svetovna rekorderja vzhodni Nemec May in Kenijec Keino je imela tekmovanja z domačimi atleti kot na tekočem traku. Novo Zelandijo smo spoznavali na potovanjih iz kraja v kraj na tekmovanja, kjer smo razen na nekaterih res kvalitetnih tekmah tekali bolj propagandno. Za rezultate iz teh tekmovanj itak veste iz poročil dnevnega časopisja, sam pa moram pristaviti, da sva s Červanom s časi, ki sva jih dosegala kar zadovoljna, da bi kdajkoli premagala Maya, Keina ali pa odličnega domačina Davisa pa se seveda ni moglo primeriti.

Srednje in dolgoprogaške discipline so med Novozelandčani skorajda najpopularnejša športna panoga. Domačin Davis na primer trenira med drugim tudi na vsakodnevni poti v službo. Ko zjutraj teče v trenirki po cesti v službo, se nihče ne ozira za njim, tek v trenirki je tam normalen pojav in najpogostejša oblika rekreacije delovnega človeka. Za teke smo zasledili tudi med mladino precejšnje navdušenje. Mladina se rada meri v tekih na travnatih tekališčih, starši jo vzpodbujajo in zbirajo za skromna praktična darila najboljšim mladim tekačem.

Na poti v domovino sva s Červanom nastopila še na nekem propagandnem tekmovanju na Havajih, ter na dveh tekmovanjih v ZDA v dvoranah, kjer sva zaključila turnejo. Moram reči, da je tako nama, kot tudi trenerju Zagrebčanu Langu turneja precej koristila. Ne le, da smo se spoznali z novimi ljudmi pa z našimi izseljenci in lepimi kraji, precej koristnega smo spoznali tudi glede modernega načina treningov tekačev v deželi, kjer so ustvarili že celo vrsto vrhunskih svetovno znanih tekaških rekorderjev in prvakov.«

E. G.

Na turneji sta Važič in Keino postala velika prijatelja.

PRVI START

Atleti in atletinje Kladivarja so imeli v nedeljo prvi atletski miting na stadionu v letošnji sezoni. Med najboljšimi rezultati moramo predvsem omeniti dosežek Vivoda v skoku v višino — 200 cm, Pikule v metu krogle 15,69, Urbančičeve v krogli 11,45, Kastelčeve v metu diska 36,34 ter pionirja Peterke v skoku v višino 160 cm.

CESTA ČEZ IGRIŠČE

Tudi šentjurski nogometaši ne počivajo. Kot druga moštva, ki igrajo v celjski podzvezi, je tudi šentjursko moštvo začelo s treningi. Pred pričetkom treningov so sklicali sestanek nogometne sekcije, kjer so se pogovorili o delu v tem letu, na novo vpisali nekaj članov, pregledali stanje rekvizitov, se dogovorili za dan prvega treninga, ugotovili kritične točke v preteklem letu in se dogovorili, kako bodo le-te odpravili. Določili so dan občnega zbora nogometne sekcije, ki naj bi bil priprava na občni zbor TVD »PARTIZAN« Šentjur. Največ pa so se pogovarjal o disciplini v sekciji, ki je prvi pogoj za uspešno delo in za potrebni ugled pri občinstvu. Dogovorili so se tudi o ureditvi društvenih prostorov in o delu skrbnika rekvizitov.

Na treningih je prizadevanje članov precejšnje, so pa težkoče kot npr. slabo igrišče, na katerem se pa ne morejo izvajati treningi kot na dobrem igrišču. Naj samo omenimo, da pelje preko igrišča občinska cesta.

Odbor zadovoljivo opravlja svojo nalogo, posebno aktiven je tajnik nogometne sekcije tovariš ing. SENICA FRANC. Ne smemo pa pozabiti na ostale člane odbora, ki so tudi aktivni. Pri nogometni sekciji so tudi sklenili, da bodo igrali čimveč prijateljskih tekem, saj je tudi to dobra oblika treningov. —až

ŽRTVE PROMETA

»REZAL« JE OVINEK

Na cesti II. reda med Rogaško Slatino in Celjem, v vasi Mala Pristava je voznik tovornega avtomobila MB 58-88 JAKOB KRANJC peljal pravilno po desni strani cestišča, ko mu je nasproti pripeljal z motorjem CE 11-013 FRANC KOŠAK, doma iz Črnolice pri Šentjurju. Motorist je srečaval tovornjak v zavoju, ki ga je z neprimerno hitrostjo »rezal«. Pri tem se je zaletel v tovornjak, motorist in njegov sopotnik sta padla ter se težje poškodovala. Po prevozu v celjsko bolnišnico so ugotovili, da si je F. Košak prelomil obe zapestji ter levo stegnjenico, dobil rane na glavi in pretres možganov, sopotnik IVAN MOŠKOTEVC pa prelom leve podlakti, leve stegnjenice in desne krače ter pretres možganov. Vsi znaki kažejo, da je motor upravljal I. Moškotevc. Na vozilih je za 4.000 N dinarjev škode.

VINJEN KOLESAR

Po cesti II. reda pri železniški postaji v Rogatcu se je pripetila prometna nesreča, ko je po levi strani cestišča pripeljal vinjen kolesar JOŽE BUTOLEN in se zaletel v nasproti vozečega motorista STANKA KRIVCA. Po trčenju sta oba padla in kot je bilo pozneje ugotovljeno, se je pri nesreči poškodoval Krivec, saj so v bolnici ugotovili, da si je zlomil levo ključnico ter dobil pretres možganov.

TRČENJE ZARADI VINJENOSTI

V Gorici pri Slivnici se je pripetila prometna nesreča, katere vzrok je bil zopet alkohol. Traktorist FRANC MLAKAR, doma iz Košnice se je s traktorjem in prikolico izogibal na cesti gramoza. Nasproti mu je pripeljal kolesar EDVARD SKALE, doma iz Bukovja pri Slivnici in se zaletel v traktor. Pri tem je utrpel pretres možganov. Po prevozu v bolnišnico so obema odvzeli kri za preiskavo, ker sta kazala znake vinjenosti.

PODRL KOLESARJA

Na Kidričevi cesti v Velenju je voznik osebnega avtomobila CE 69-41 OKRETIĆ IVAN prepozno uzrl pred sabo kolesarja. Kljub zaviranju je kolesarja zbil po cestišču. Kolesar VILI POTISK je dobil pretres možganov, rano na zatilju in levim očesom ter več odrgnin.

NEPREVIDEN OTROK

Med vožnjo po cesti I. reda na Vranskem je nenadoma nepredvidno prečkala cestišče 6-letna PAVLA HALER v trenutku, ko je po cesti pripeljal osebni avtomobil MB 179-24, ki ga je upravljal ALEKSANDER LAPAJNE. Voznik je kljub zaviranju otroka zbil 5 metrov po cestišču, kjer je otrok obležal v nezavesti. Po prevozu v celjsko bolnišnico so ugotovili, da si je otrok zlomil desno medenično kost in zadobil pretres možganov. Deklica se je pred nesrečo igrala na bližnjem travniku.

ŠPORT NA DROBNO

V Šoštanju je bil v nedeljo prijateljski košarkarski turnir, na katerem je zmagala ekipa domače Elektre pred Celjem in Žalcem. Rezultati: Celje — Žalec 73:58, Elektra — Celje 71:58, Elektra — Žalec 72:30.

—o—

V zadnjem nastopu celjskih kegljačev v republiškem prvenstvu na kegljišču Ingrada so bili doseženi dobri rezultati: celjska ekipa je podrla 6713 kegljev, najboljši pa je bil Vanovšek z 921 keglji. Ta je bil najboljši tudi na tekmovanju v Mariboru, kjer so Celjani podrli 6576 kegljev. V vsem tekmovanju so Celjani dosegli take rezultate, da se bodo le z veliko srečo obdržali v republiški ligi.

—o—

V nedeljo ob deseti uri dopoldne bodo celjski rokometaši odigrali prvo tekmo v novi sezoni. V prijateljskem dvoboju se bodo pomerili z ekipo Radeč.

TELOVADNICA V KRŠKEM RAZPADA

Zavedati se moramo, da je telovadba in rekreacija nujno potrebna razvoju našega telesa. Zato posvečamo veliko pozornost tej dejavnosti. Marsikje večkrat tožijo, da primanjkuje telovadnic in telovadnih učiteljev. Kjer pa telovandice obstajajo, jih premalo vzdržujemo. Tako je tudi v Krškem.

Vodstvo Partizana ne ve kaj ukreniti. Če ne bodo prisiljeni zapreti tedotacije, bodo prisiljeni zapreti telovadnico, ki je ne morejo več vzdrževati. Nastaja vprašanje, kako naj okrog tisoč šolskih otrok obiskuje obvezen pouk redne šolske telovadbe?

IZ PISARNE OZTK

Te dni so se končale seje sekretariata OZTK s posameznimi društvi. Na vrsti je seja sekretariata, kjer bodo sestavili dokončen predlog predračuna in ga predložili UO.

Podzveza nogometnih sodnikov organizira v času od 7.—13. marca tečaj za kandidate nogometnih sodnikov. Interesenti se lahko prijavijo v pisarni OZTK.

V okviru sindikalnih športnih iger razpisuje OZTK strelsko sindikalno prvenstvo z zračno puško. Tekmovanje je razpisano za moške in ženske ekipe, prijave pa sprejema OZTK do 1. marca.

ATLETI KLADIVARJA V TRSTU

Pojutrišnjem se bodo udeležili v Trstu člani celjskega atletskega društva »KLADIVAR« uličnega teka, ki ga prireja slovensko športno društvo »BOR« iz Trsta. Teka se bodo udeležili poleg znanih slovenskih atletov tudi mladi celjski atleti in atleti iz italijanskih društev.

ŠE NEPRIPRAVLJENI

Celjski nogometaši so v vedno večjem zamahu. Kladivar in ŽNK Celje se mrzlično pripravljata za bližnjo spomladansko prvenstveno sezono. Dve prijateljski tekmi minulo nedeljo pa vendar nista dali prave slike moči in pripravljenosti obeh celjskih enajstoric.

Kladivar je bil ekipi Maribora na njenem terenu prešibek nasprotnik, da bi lahko govorili o resnem treningu. Predvsem je Celjanom primanjkovalo vzdržljivosti, kar se je odrazilo posebno v rezultatu drugega polčasa. Posamezniki so sicer na trenutke zaigrali precej dobro, vendar je bilo to vse premalo, da bi se kolikor toliko uspešno zoperstavili Mariborčanom, ki prav tako niso blesteli. Blestela ni tudi ekipa ŽNK Celja v tekmi s Steklarjem v Rogaški Slatini, kjer si je šele v drugem delu igre zagotovila zmago. Kaže pa, da Celjani počasi prihajajo v formo, ki jo bodo potrebovali že v prvih tekmah prvenstva, ko bodo igrali na tujih igriščih.

In še rezultati: Maribor : Kladivar 5:0, Steklar : Celje 2:5, Vojnik : Štore 2:2.

Nogometna ekipa šentjurskega Partizana

ŠAH - ŠAH

Na občinskem sindikalnem prvenstvu so odigrali že četrto kolo, do kakšnih večjih presenečenj pa ni prišlo. Rezultati: Cinkarna : Libela 4:0, Aero : IFA 3:1, Železarna : EMO 3:1, Zavod za napredek gospodarstva : PTT 2:2, Ingrad : Klima 2 in pol : 1 in pol.

Vrstni red: Cinkarna 14 in pol, Ingrad 11, Železarna 10, Aero 8 in pol, PTT 7, Klima 6 (1), Libela 5 in pol, Zavod 5 (2), EMO 5 ter IFA 3 in pol.

V nedeljo dopoldne bo v celjskem šahovskem domu medobčinsko brzopotezno prvenstvo posameznikov. —ač

KLINAR PRVAK

Na Zelenici je bilo minulo nedeljo republiško prvenstvo pionirjev v veleslalomu, na katerem so nastopili tudi mladi celjski smučarji in smučarke.

Največji uspeh je dosegel v konkurenci starejših pionirjev Klinar iz Štor, ki je osvojil naslov republiškega prvaka. Poleg njega so se najbolj izkazali Mežnarič, Škoberne, Prelogova in Oberžanova, ki so prav tako dosegli precej visoko uvrstitev v ostri konkurenci najboljših slovenskih smučarjev pionirjev.

Razkazovala milijon

GOSTILNICARKA PERDIH V LAŠKEM JE MALOMARNO SPRAVILA 1,135.000 DINARJEV V POLIVINILASTO VREČKO, KI JO JE PUSTILA KAR NA KUHINJSKI POLICI. FRANCA KOŽELJA JE ZAMIKALA RAZSTAVLJENA VSOTA IN JO JE UKRADEL.

Emilija Perdih, gostilničarka v Laškem vsekakor ni računala na to, da bo vrečica z milijonom privabila kakšnega dolgoprstneša, zato je bila izredno presenečena, ko je ugotovila, da denarja ni več. Kako tudi ne bi bila, ko ji je pa storilec odnesel vso gotovino. Kljub temu je Perdihova imela še izredno srečo, saj so varnostni organi odkrili tatu že po osmih urah.

Ker gostišče preurejujejo, toči gostilničarka kar v kuhinji. Pred gosti, ki so bili v kuhinji, je tudi sprejela denar in ga vložila v vrečko, ki jo je zatem pustila kar na polici. Vsekakor je bila izredno nepredvidna, saj ji je denar že po nekaj urah — izginil. Varnostni organi so še istega dne, malo pred polnočjo denar odkrili pri FRANJU KOŽELJU, doma iz Creta pri Celju. Koželj je v tem času del denarja že zapravil, tako da so pri njem našli 1,071.000 dinarjev.

POVZROČIL NESREČO IN POBEGNIL

Neznan motorist je 23. februarja, malo pred drugo uro med srečevanjem pešca FLORJANA KOSA in STEFANA KLOPOTANA, ki sta hodila ob robu cestišča v Šmarjeti pri Celju zbil Florijana Kosa po cestišču. Pri tem je neznan motorist s sopotnikom tudi sam padel, vendar sta se pobrala in z motorjem NSU Prima pobegnila proti mestu. Ponesrečenega pešca so prepeljali v celjsko bolnišnico, kjer so ugotovili, da ima pretres možganov in lažje poškodbe po obrazu. Brezvestnost motorista in njegovega sopotnika kaže na skrajno pokvarjen odnos do sočloveka. Prepričani smo, da ga bodo varnostni uslužbenci kmalu izsledili.

OBJESTNOST MOPEDISTA

Po levi strani ceste proti Šmarju je šla SLAVICA MIJAILOVIĆ, doma iz Šmarja. Nasproti ji je pripeljal vinjen mopedist FRANC ČURIĆ, doma iz Ponikve. Pred srečanjem je iz objestnosti spustil krmilo in zaukal. Pri tem je izgubil ravnotežje ter se zaletel v Š. Mijailovićevo. Po trčenju sta oba padla po cestišču in se poškodovala. Mopedistu so odvzeli kri za preiskavo in vozniško dovoljenje.

Komisija za delovna razmerja **Opekarne Ljubečna - Bukovžlak, Ljubečna** razpisuje naslednja prosta delovna mesta:

1. **DELOVNO MESTO IZUČENEGA VISOKOKVALIFICIRANEGA KLJUČAVNIČARJA**
2. **85 PROSTIH DEL. MEST ZA RAZNA POLKVALIFICIRANA OPEKARSKA DELA**

Ponudbe je dostaviti takoj oziroma najkasneje do 15. marca 1966 upravi podjetja.

SESTRA - DRUŽINSKA PRIJATELJICA

Eden tistih nehvaležnih poklicev, katerih učinek se lahko pokaže šele čez daljše obdobje, je prav gotovo tudi patronažna služba. Patronaža naj bi ugotavljala činitelje, ki vplivajo ali pa bi utegnili vplivati na zdravstveno in socialno stanje družine, odrejala, predlagala in izvajala ukrepe za zdravstveno in socialno zaščito družin in v sodelovanju z zdravstvenimi in socialnimi ustanovami, množičnimi organizacijami, društvi, krajevnimi skupnostmi itd. širila zdravstveno prosveto ter dvigala zdravstveno in socialno raven družine. To je tudi delokrog patronažnega centra v Celju, ki deluje pri zdravstvenem domu že od 1961. leta. Kljub temu, da je v centru zaposlenih mnogo manj sester, kot jih predvideva sistemizacijo delovnih mest, so si vendarle razdelile delovno področje po stanovanjskih skupnostih tako, da »pokrijejo« vse območje celjske občine.

Delo patronažnih sester je izrazito terensko — večino delovnega časa porabijo za hišne obiske, kjer skrbijo za bodoče matere, za matere in dojenčke, za majhne in šolske otroke, za hiter potek okrevanja otroških in drugih bolezni, pa za kronične bolnike, starčke, invalide in za druge skupine varovancev s posebnimi zdravstveno socialnimi problemi. Patronažna sestra pouči mater o prehrani v nosečnosti, pomaga ji pri reševanju nevšečnosti, ki so posledica njenega stanja, mater pa pouči tudi o pravilni prehrani in negi dojenčka. Pri vzgoji predšolskih otrok pomaga patronažna sestra z različnimi nasveti, pri družinah pa, ki jim grozi razpad, poskuša s svojim posredovanjem vzpostaviti socialno ravnovesje. Če težijo družino drugačni problemi, se poveže z vsemi tistimi institucjami, ki lahko take težave omilijo in odpravijo.

Z ustanovitvijo patronažnega centra je ta služba prešla tudi na spremenjen način dela. Prej so družine obiskovale različne sestre — od tistih, ki bi naj pomagale mladim materam, do onih iz protitubekuloznega dispanzerja. Zdaj pa prehaja patronažni center na polivalentno patronažno delo, ki je v tem, da posamezne sestre skrbijo za določen teren in ko družino obiščejo, pomagajo vsem pomoči potrebnim. Tako družino tudi najbolje spoznajo in lažje ukrepajo.

Čeprav učinkovitost celjskega patronažnega centra ni tolikšna, kot bi ob urejenejših pogojih dela bila — predvsem jih bremeni nezasedenost delovnih mest — pa vendarle opravijo težko, dragoceno delo. Kadar pa razpravljamo o njihovi učinkovitosti, bi moral vedeti, da so patronažne sestre predvsem preventivne zdravstvene delavke in da imajo zatorej le nekoliko drugačen delokrog kot drugi poklici.

V CELJU ZA 8. MAREC

Vsako leto je v Celju osrednja prireditev v počastitev 8. marca — Dneva žena. Tudi letos bo proslava na predvečer praznika, torej 7. marca. Za spremembo od prejšnjih let, ko je bila prireditev v slovenskem ljudskem gledališču, se bodo letos žene zbrale v Narodnem domu, kjer bodo poslušale koncert orkestra Ivana Cankarja, pevko Zlato Žoharjevo, recitatorje in pianistko Bredo Rajhovo. Proslava bo ob 19.30 zvečer. Prireditelj pa upa, da se je bodo ljubitelji glasbe polnoštevilno udeležili.

Prireditve v počastitev 8. marca bodo letos začeli cicibani, ki so za svoje matere, pa tudi za družbene delavke in vse druge občane, pripravili zanimivo popoldne. Ob štirih popoldne bodo četrtega marca v veliki dvorani Narodnega doma pokazali, kaj vse so se med letom in posebej za ta namen naučili v vrtcih. Prikazali bodo nekaj ritmičnih vaj, peli bodo, telovadili, uprizorili krajše odlomke iz otroških igric, recitirali in — pustimo, no, nekaj presenečenj za predstavo samo.

7. marca bo popoldne otvoritev razstave v muzeju revolucije, likovni salon pa bo isti dan odprl razstavo žena umetnic tudi v foyerju slovenskega ljudskega gledališča.

Ker pričakujemo, da bodo prireditve v počastitev 8. marca tudi v delovnih kolektivih, bi veljalo ponovno opozoriti na to, da naj bodo vsebinsko bogate, s kulturnim sporedom, kajti to je za praznik prav gotovo primernejše kot včasih dvomljive zakuske in »družabne prireditve«. Prireditelji osrednjih proslav pa delovne kolektive prosijo, naj svojih internih na pripravljajo v dneh, ko bodo otvoritve razstav, predstava otroškega vrtca in proslava v Narodnem domu.

Celjski trg

»Si bom že zapomnila!« je vpila branjevka nad tržnim nadzornikom, ki ji je za utajo jajc zaračunal mandatno kazen. »Vse bom pobrala, kar domov grem! In vse kure bom poklala!« je orozila. Pobasala je jerbas, zmetala vanj nekaj motovilca, naložila preostala jajca in odfurjala s tržnice. Koliko nepotrebne jeze zaradi nekaj kovačev, ki bi jih morala plačati za tržno pristojbino! Tako pa je utajila večjo količino jajc, pa še zelo drago jih je prodajala. Zaradi utaje ji je tržni nadzornik zaračunal pet sto starih dinarjev kazni in žensko je izučilo.

Takih prizorov je na tržnici več. No, kljub temu pa smo s preskrbo lahko dokaj zadovoljni, saj še nobeno leto ni bilo v teh dneh toliko zelenjave. Solata je celo cenejša kot je bila lani, saj jo prodajajo po 450 do 500 dinarjev kilogram. To velja tudi za regrat, ki je po 600, za radič po 800 in motovilec prav tako po 800 dinarjev kilogram. Krompir prodajajo po 120, hruške po 350, jabolka po 220 do 300 dinarjev, suhe češplje pa po 400. Jajca so po 50 do 55 dinarjev in — kot kaže — bodo še cenejša.

ABC NEGE

Čeprav je zima čas različnih prireditev, pa vendarle ponavadi manj skrbno pazimo na svoj videz. V prvih pomladnih dneh, pa, ko nas zamika, da bi bili tudi sami vsaj malo podobni mlademu letu, nastopijo številne težave. Koža je utrujena, nervozna, osušena, ali pa premastna, lasje od pokrival zamaščeni in brez leska, telo pa — no, malce bolj okroglo kot bi smelo biti. Osnovni vir lepote je pravilna prehrana in dobro spanje. Pravilno prehrano pa si je v prvih pomladnih dneh, ko sadja in zelenjave močno primanjkuje, dokaj težko urediti. Toda kljub temu bi morali svoj jedilnik spremeniti tako, da bi že pri zajtrku dobili v organizem vsaj nekaj prepotrebnih vitaminov. Pri kosilu bi jih morali dopolniti, zvečer pa dodati še zadnji, lahek obrok. Poglejmo torej, kakšne vitamine bi moral vsebovati vsakdanji jedilnik in v katerih jedeh jih najdemo. Največ vitamina A, ki ga priporočajo zoper suho polt, obolenje dihal in poslabšanje vida, je v mesu rib, surovem maslu, jajcih, mleku, polmastnem siru, školjkah itd. Hrana, polna vitaminov skupine B, pomaga pri prebavnih motnjah, poškodbah sluznice, je učinkovito zdravilo — proti gubam okrog oči, solzenju itd. Tudi vitamin B je v jajcih, sveži zelenjavi in sadju, ribah, pšeničnem zrnju itd. Da ima vitamina C zelenjava in sadje največ vemo. Priporočajo pa ga zoper otekle in nabrekle, dlesni, bolečin v sklepih, pomanjkanje teka in proti nalezljivim boleznim. Vitamin D najdemo v ribjem olju, surovem maslu, drobovini, mleku, jajčnem rumenjaku, pomaga pa pri poškodbah kostnega mozga itd. Vitamin K je v sveži zelenjavi, priporočajo pa ga zoper počasno strjevanje krvi.

Če še enkrat pogledamo jedi, polne vitaminov in hranljivih snovi, potem ugotovimo, da so jajca, mleko, sir, zelenjava in sadje tista jedila, ki bi jih moral vsebovati vsak jedilnik. Tak način prehranjevanja pa je tudi porok za lepo in zdravo polt ter dobro voljo, ki je posledica prvega.

ZALIKANE IN NEZALIKANE GUBE SE TRMASTO »DRŽIJO« ŽE NEKAJ SEZON. LE KAJ SE NE BI, KO PA SO TAKO MLADOSTNE IN TUDI PRAKTIČNE! MODELA, KI VAM JU DANES SVETUJEMO ZA PRVE POMLADNE DNI, STA S STRANI NEMSKIH MODNIH ČASOPISOV. PRVI JE KOMBINACIJA KRILA IN JOPICE, PRIMEREN ZA SPORT IN SPREHODE, DRUGI PA JE ELEGANTNEJŠI, UKROJEN IZ SVETLEGA BOUCLEJA. ZANIMIVI SO PRSNI VSITKI IN GUBICA NA JOPICI, KI SE PROTI ROBU PODALJSA V MAJHNA VREZANA ŽEPKA. MANEKENKA JE SVOJO ELEGANTNO POJAVO DOPOLNILA SE Z NEKOLIKO PREDRZNIM, TODA — PRIZNAJTE — UČINKOVITIM KLOBUKOM.

NI ŠE DOLGO TEGA, KO SE JE V MOSKVI POMERILO NA TEKMOVANJU VEČJE ŠTEVILO SOVJETSKIH FRIZERSKIH STROKOVNJAKOV. POKAZALI SO NAJRAZLIČNEJŠE PRIČESKE — OD TAKIH S PREČKAMI, DO ONIH BREZ NJIH — OD TUPIRANIH, DO GLADKO POČESANIH. PETDESET MLADIH SOVJETSKIH LEPOTIC JE PRIKAZALO NJIHOVE STVARITVE IN VEČ TISOČ GLEDALCEV JIH JE NAVDUŠENO POZDRAVILO. NA FOTOGRAFIJI JE VEČERNA PRIČESKA. KAŽE, DA SO MOJSTRI POSEGLI V DOBO KRINOLIN IN PERIK.

IN ŠE EN PODATEK: V GLAVNEM MESTU SOVJETSKE ZVEZE JE 700 FRIZERSKIH SALONOV.

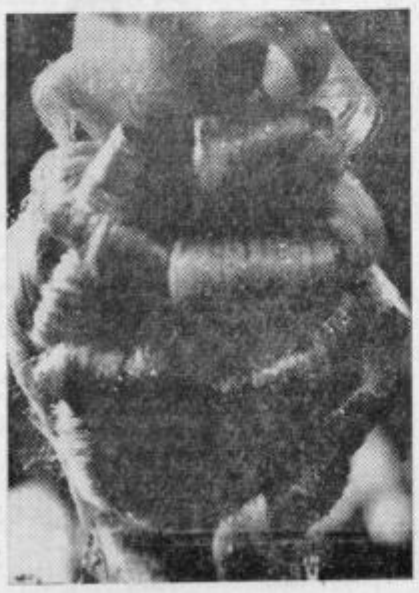

VRTEC ZA 100 OTROK

Celjski Otočani lahko te dni vidijo, kako dobiva bivša stavba okrajnega komiteja Zveze komunistov novo podobo. Kaže, da bo že okrog osmega marca dokončno urejena in da bodo — čeprav morda ne točno na tisti dan — zaposlene žene tega mestnega predela dobile za svoj praznik lepo darilo. V stavbi bo namreč otroški vrtec, ki bi naj sprejel okrog sto otrok. Vrtec nasproti gimnazije bo pravzaprav šele drugi, ki bo domoval v razmeroma privlačni stavbi in okolju. Poleg igralnic, čajne kuhinje in lepo urejenih sanitarij bo v ustanovi še poseben glasbeni oddelek, kjer bodo lahko malčki dobili prvo glasbeno vzgojo, pa tudi okolica bo urejena tako, da bodo lahko svoje želje po igri potešili kar »doma«. Lep park bo za otroke prav gotovo primerno igrišče, poleg tega pa bodo tu našli peskovnike, kakšno gugalnico in podobne privlačnosti. V ta namen bo sicer treba podreti nekaj garaž, ki v vrt otroške ustanove resnično ne sodijo. To so zahtevali tudi pristojni činitelji, ki so projekt preureditve stavbe in okolice v varstveno vzgojno ustanovo potrdili samo pod pogojem, da sedanje garaže odstranijo.

Z otvoritvijo novega oddelka otroško varstvene ustanove na Otoku bodo opustili oddelek v Trubarjevi ulici. Šolski oddelek bodo formirali pri varstveno vzgojni ustanovi v Jurčičevi ulici in v njem zbrali približno sto otrok. Poleg tega bo ta ustanova lahko dajala zavetje štiridesetim predšolskim otrokom. Če upoštevamo, da bo sto predšolskih otrok sprejel oddelek nasproti gimnazije, potem bo na Otoku preskrbljenih skupaj dve sto štirideset otrok. To pa je številka, ki ni več tako majhna.

Oskrbovalnine ne bodo zvišali. Starši bi naj še vnaprej plačevali 2200 dinarjev za vzgojnino, 500 dinarjev za malico in 200 dinarjev za eno kosilo.

Pri Slovenčevih

Gorazd je v prvih mesecih svojega življenja preživel kup bolezni. Nekaj vnetij srednjega ušesa, pljučnico, ošpice in še celo vrsto manjših, manj nevarnih prehladov. Zato je bil zdravnik v njihovi hiši stalen gost. Mali fantek je dobil v prvih dveh letih toliko injekcij kot jih njegova mati vse življenje ni. In počasi, tiho, toda vztrajno se je vanj začel vtihotapljati strah pred stričkom v beli halji, ki nosi v tisti veliki črni torbi toliko nesimpatičnih bleščečih instrumentov.

Zdaj hodi Gorazd že v šolo. Pot ga vodi mimo zdravstvenega doma. Če gre sam, ga sicer samo črno pogleda, kadar pa gre z mamico ali očkom vedno zavije drugam. Niti mimo te zoprne stavbe noče. Mamica ga je namreč že nekajkrat zvlekla k zdravniku s pretvezo, da gresta na obisk. Domači dobro vedo, kako zelo se Gorazd boji zdravnika in znajo ta njegov strah zelo »koristno« uporabiti. Če je fantič nagajiv, mu zagrozijo, da bo prišel zdravnik z injekcijsko iglo in Gorazd postane pravcati božji volek.

Strah pred bolečino je prav gotovo lasten vsem ljudem. Nekateri jih prenašajo bolje, drugi slabše in marsikdaj so prav otroci največji korenjaki. Napačna vzgoja pa jim lahko vcepi tudi nepremagljiv strah. Zajočejo pri vsaki najmanjši praski, nočejo k zobozdravniku, upirajo se oditi na zdravniški pregled, kajti v vsaki beli halji vidijo človeka, ki jim bo nekaj hudega storil. Prav gotovo ste že kdaj videli tako ubogo, malo, prestrašeno bitje. Noče k zdravniku in noče, tudi udarci ne pomagajo. In namesto, da bi starši malčku dopovedali, da je zdravnik prijatelj, ki mu bo pomagal ozdraveti — nič zato, če za nekaj trenutkov tudi kaj zaboli — ga strašijo z grožnjami o grenkih zdravilih, zobozdravniških kleščah in podobnih rečeh. Ne samo, da s tem zdravniku onemogočijo redno delo, tudi otroku škodijo, kajti mnogih se strah pred zdravnikom drži vse življenje. Ta odpor jim kasneje tudi brani, da bi hodili na redne sistematične preglede in se zato za obisk pri zdravniku odločijo šele tedaj, ko jim res ne preostane kaj drugega. Takrat pa so seveda tudi bolečine veliko hujše in bolezen je včasih že težko ozdraviti. Zato je mnogo bolje, če otroku, ko je zlezel na primer z zobozdravnikovega stola, poveste, da je junak in da naj tak tudi ostane, kot pa da ga toplo pomilujete.

TODOR DANAILOV:

Ljubosumnost

Zakonca Gančev Ivan in Lalka sta bila na koncertu.

— Kako čudovita simfonija! je pomislil Gančev. — Treba bi bilo večkrat takole na koncert. Tudi Lalka ima rada glasbo.

Lalka, oblečena v črno večerno obleko z bleščečo broško iz umetnega kamenja si je podpirala glavo in zatopljena poslušala čudovito glasbo.

Toda nenadoma ji je v ušesih zazvenela neka druga glasba. Toliko da se ni onesvestila. Najraje bi bila zgrabila črnolaso žensko, ki je sedela poleg njenega moža.

— Nesramnica! je vsa iz sebe v mislih siknila Lalka. — Rada bi mi pokvarila večer? Rada bi odkrito koketirala z mojim možem, v moji prisotnosti? Glej, kako bulji v njega! A on... jo tudi gleda. Najbrž se že dolgo poznata... Ljubosumna žena ni več odtegnila pogleda od črnolase sosede.

Mlada simpatična ženska, ki je sedela poleg Ivana, je v resnici obrnila glavo proti njemu. Od časa do časa je celo kimala, kakor da mu namiguje.

Orkester je prenehal igrati, v dvorani so se prižgale luči in odprla vrata.

Lalka je nervozno vstala in ne da bi karkoli rekla odhitela proti izhodu.

— Lala, greš v bife? je vprašal Ivan in stopil za njo.

Lalka se je naglo obrnila in jezno vzkliknila:

— Lahko ostaneš! Zdi se mi, da te motim...

Vzela je plašč iz garderobe in se napotila proti domu.

Nenadoma je obstala.

— Kaj pa če se že dolgo poznata? Kaj če bosta skupaj odšla s koncerta in jo bo spremljal? Ne, tega ne bom dopustila. Vrnila se bom in ju zasledovala. Ko bom vse videla, bom zjutraj pobrala svoje reči in ga zapustila... Nisem pokorna ovčka, ki bo vdano prenašala vse njegove nesramnosti.

In se je počasi vrnila.

Ko je prišla do koncertne dvorane, je občinstvo že odhajalo skozi osvetljena vrata v temo jesenske noči. Nenadoma je Lalka stopala proti njej; nehote je obstala ko vkopana.

— To je ona! Ona je! In brez njega. Najbrž bi rada stvar zakamuflirala. Ivan jo bo počakal v kakšni temni ulici.

Črnolaska je mirno šla po pločniku proti Lalki. Ni vedela, da bo padla naravnost v roke razjarjene tigrice.

Ta ni niti hotela čakati, da bi se ji žrtev povsem približala, ko se je v dveh skokih znašla pred njo in pričela kričati:

— Oprostite, državljanka... vi... že dolgo poznate mojega moža?

— Prosim? Kakšnega moža? Ne razumem...

— Tako! Zdaj me boste imeli še za norca? Povedala vam bom. Tistega, ki je na koncertu sedel poleg vas in ste z njim ves čas koketirali...

— S kom sem koketirala?

— Prav z njim.

— Motite se, jaz sem poslušala glasbo.

— Zakaj ste potem obračali lice proti njemu? Zakaj ste gledali v njega in ne proti odru?

— A, tako- se je pričela smejati »zapeljivka«. — Zaradi tega ste ljubosumni?

— Zdaj se boste še smejali?

— Zakaj se ne bi smejala?

Črnolaska je odstranila šop las in pokazala Lalki desno uho.

— Na to uho skoraj nič ne slišim, je rekla, — zato sem se morala obrniti, da bi poslušala z zdravim. Ali zdaj razumete?

Lalka ni vedela, kdaj se je znašla na drugi strani ulice. Ko je prišel Ivan, se ga je oklenila in odšla z njim.

ernest tiran RAZBOJNIK GUZAJ

— 145 —

Ga dal dvanajstletnemu šolarju, ki je takoj stopil na čelo sprevoda. Na luč so pozabili. Šele na pol poti se je stara ženica spomnial nanjo, pa je bilo zdaj že prepozno, da bi se vračali.

Poslali so fantička naprej, naj leti k Drejčevim in prosi za luč, pa jo Drejčevi tudi niso imeli, v naglici so vtaknili košček sveče kar v hlevsko laterno. Luč je le bila. Luč mora biti, kakršna že. Pot je bila slaba, vsa razmehčana in spolzka, treba je bilo hoditi previdno kar se da.

Nazadnje so pa le prišli na Prevorje. Grizold jim je velel počakati pred župniščem, sam pa je stopil k župniku. Kuharica mu je pokazala, kje ga bo našel.

Potrkal je na vrata.

»Naprej!«, se je od znotraj oglasil krepak glas.

Grizold je vstopil in pozdravil:

»Dober večer, gospod župnik.«

»Na vekov veke!«, ga je župnik kar takoj vgriznil. »Kaj bi radi?«

»Gospod župnik, sodišče v Celju mi je naložilo, da poskrbim za pogreb Guzaja, gotovo ga poznate — «

»Mislim, da ga poznam, barabo tatinsko!«

»Včeraj smo ga, — včeraj je padel, ko je hotel pobegniti pred roko pravice — «

»Roki večne pravice ne more nihče pobegniti. Samo kazen božja ga je zadela. Hvala Bogu! Sem zvedel, da! In — «

»Pokopati ga moramo.«

»Žal mi je, gospod stražmojster, nikakor ne morem dovoliti, da ga pokopljete tu! Na mojem pokopališču ne! Razbojnik in morivec in očitni grešnik tu ne bo pokopan!«

»Gospod župnik, sodišče v Celju — «

»Tu sem jaz gospodar! Kako da ste ga privelkli prav k meni? Saj ni naš faran! Sploh ne! Samo krast je hodil k nam! Okradel me je za vse moje dolgoletne prihranke, nesramen je bil! Nesite ga v Šentjur, tam je rojen, tam je bil krščen, tam ga pokoljite, če hočete, pri nas in med nami brezvercu in bogotajcu ni prostora!«

In je jezno zatresknil brevir, ki je ležal odprt pred njim, udaril z njim po mizi.

»Sramota za celo faro!«

Zdaj se je Grizoldu zdelo že predolgo in je postal bolj odločen: »Nikamor ga ne bomo prenašali! Sodišče je odločilo, naj se tu pokoplje in tu bo pokopan! Žal mi je, gospod župnik, da ne veste sami in da vas moram šele jaz na to opozoriti, kakšne posledice si lahko nakopljete, ako bi se uprli oblasti.«

»Božja čast je več kakor posvetna gosposka! Po naših cerkevnih in zame veljavnih postavah ga nespokorjenega ubijavca in morivca ne smem pokopati niti, če bi hotel! Sploh ne! Tu mi nobena posvetna postava nič ne more!«

»Res je, gospod župnik, cerkveni pogreb mu že lahko odrečete, to pravico imate, ali pokopa mu ne morete zabraniti! Prosim, tu je nalog sodnije, — kakor hočete. Pokopali pa ga bomo tudi proti vaši volji, če ne bo drugače!«

— 146 —

Zdaj je župnik le odnehal.

»Pokopljite zlodeja, če morate, ali na posvečeni zemlji ne! To vam prepovedujem! Že tako je dovolj sramote za celo prevorško faro in vse naše poštene in verne pokojne, da bodo morali trpeti v svoji sredi tega Antikrista! — Pokazal vam bom prostor —«

»Prosim,« je rekel Grizold, nič drugega.

Župnik je oblekel suknjo, dal klobuk na glavo in nevoljno godrnjaje odšel z njim na pokopališče. Pogrebcev pred vrati niti videti ni hotel, rajši se je vstran obrnil, niti odkril se ni pred mrličem.

»Tule v kotu je prostor določen za take! V blagoslovljeni zemlji ne sme ležati! Da mora ravno naša tako krščanska fara to dopustiti, da bomo na vse večne čase imeli tega pogubljenega satana med seboj!«

Pokazal je z roko, kje naj ga pokopljejo, potem pa takoj spet odvihral, pa po stezi, da bi mu ne bilo treba srečati pogrebcev, ki so jima sledili na pokopališče.

Potem se je od nekod vzel grobar, od njega so si izposodili lopate, grob je bil prav hitro izkopan, vsi so prijeli, vsak nekaj časa, hiteli so, kar so mogli. Potem so spustili vanj krsto, ženske so zaihtele, moški molčali s stisnjenimi ustnicami. Gledali mrko predse. Potem je grobar začel, vrgel prvo lopato zemlje v jamo. Drugi vsi za njim. Dokler ni bil grob nasut do vrha. Pokop je bil pri kraju. Drug za drugim so se odtrgali od gomile, mudilo se jim je domov. Mračilo se je in hladen veter je pihal, da je šlo človeku do kosti. Pokopališče je bilo prav hitro spet prazno, le grobar je še nekaj popravljal okoli groba, potem pa si je naložil lopate na ramo in odšel za ljudmi.

Ko tudi njega ni bilo več slišati, je prikrevsal izza pokopališkega zidu berač Nejček.

S trudnimi stopinjami se je približal svežemu grobu in obstal pred njim. Dolgo gledal, nemo prikimaval. Ustnice so se mu premikale, besed skoraj ni bilo slišati.

»Tak je pa le res. O moj bog, kakšen žalosten konec. In tako mlad si še bil. Jaz sem pa tako star, pa ne morem umreti. Vidiš, kako je to čudno. Saj si bil še včeraj kakor kakšen kralj, zdaj si pa tako sam. Ti revež ti. Ja, ja. Je že tako na svetu. Kadar je človek srečen, ga obletavajo ljudje kakor ose zrel sad. Kadar si pa nesrečen, te pa nihče noče več poznati.«

Iz oguljenega plašča, polnega zaplat, je privlekel robec in se hrupno vseknil.

»Pa si bil vseeno dober človek, čeprav si bil razbojnik. Goldinar si mi bil dal takrat, saj veš, v Podsredi. Še nateple so me babnice potem zavoljo njega. Izmed vseh si me bil prepoznal, da sem siromak. No, zdaj si pa ti še večji.«

Spet je prenehal, kašelj ga je posilil. Segel je pod plašč, v žepu je imel spravljen odlomljen cvet pelargonije, tiste, ki jo je bil žandar zjutraj po nerodnosti prevrnil z okna, da se je polomila. Počasi, neskončno trudno se je sklonil nad grob in z drhtečo roko položil nanj rdeči cvet.

— 147 —

»Bog ve, da nisi bil hudoben človek. Pa en očenaš bom zmolil zdaj zate, ko so te vsi zapustili — «

Ustnice so se komaj premikale, glasu ni bilo iz grla. Potem si je z rokavom obrisal po očeh, se obrnil, se še zadnjikrat ozrl po grobu in počasi odkrevsal proti izhodu.

Nekaj časa se je njegova senca še ločila od mraka, potem pa se je strnila z njim.

Guzaj po svoji smrti le ni ostal tako čisto od vseh pozabljen in zapuščen. Njegovi prijatelij in tovariši so ga sicer res vsi po vrsti zatajili in se ga odrekli, ko so orožniki preiskovali in stikali po hišah in pojatah in na vsak način hoteli priti na sled ukradenemu in naropanemu blagu in denarju, sami med seboj pa so se ga zelo pogostokrat spominjali in lepo govorili o njem. Živo jih je zanimalo vse, kar je bilo količkaj v zvezi z njim. Ženske še sploh.

Na njegov grob je pozneje, ko se mu je bila prva ihta polegla, menda prevorški župnik sam dal postaviti preprost lesen križ brez imena. Saj imena res ni bilo treba, prav vsi domačini do zadnjega so dobro vedeli, koga krije gomila, samo izogibali so se je, ker so se bali, da bi se izdali, kdo je hodil z njim.

Edini nekdo mu je ostal zvest in se ni bal. Marsikateri obiskovalec pokopališča, ki je slučajno zašel v tisti kot, kamor so bili Guzaja pokopali, je opazil na njegovem grobu šopek cvetja, včasih še skoro svež, včasih že čisto ovenel in suh. Dolgo niso vedeli in so ugibali., kdo bi mu ga bil položil tja, še ženske, ki vse vedo, niso vedele. Šele precej pozneje je nekdo videl mlado dekle, ki je prihajalo od Guzajevega groba. Seveda se je takoj razvedelo po vsej okolici. Pozneje jo je ta ali oni je bile in nekaj je bilo v njih, da so se je skoraj bali. Z nikomer tudi sam srečal, ona pa, kakor da nikogar ne vidi, same oči so ni spregovorila, nikógar ni pozdravila, šla je mimo in spet zginila kakor prikazen. Ko je nekoč objesten paglavec na vasi zaklical za njo: »Ravbarjeva ljubica gre!«, ga je mati slišala, priletela pred hišni prag in ga udarila po ustih. Takrat se je Barbka obrnila in se čisto rahlo in neskončno žalostno nasmehnila, vsaj materi se je zdelo tako.

Pozneje je nihče več nikoli ni žalil. Vsem dekletom se je smilila. Saj sploh ni bilo grdo mišljeno, ljudje smo pač, kakršni že so, marsikoga je sram, da bi pokazal nežno čustvo, pa se rajši skrije za grobo besedo. Otrok je pač ponovil, kar je bil slišal od drugih. Pozneje so Barbko videli le še nekaj kratov, zdaj je mali Francak že sam koracal poleg nje.

Ljudje so vedeli potem samo to, da je doma prodala in se odselila. Zdaj ni več ne Avmanovega mlina ne Barbke.

Tako je naše življenje:

Spomladi samo petje in vrisk in cvetje, potem drhteča, vroča luč poletja, pozneje jesenski viharji, ki se zvijamo in ječimo v njih, in na koncu zima, gola veja v sivo nebo.

Konec

— 148 —

23. in zadnje poglavje

NAJ V MIRU POČIVA

Vsake reči je kdaj konec in zdaj je tudi naša povest pri kraju. Vam je bila všeč? Všeč ali ne, — jaz si umijem roke nad njo! Taka je bila pač.

Táko je bilo dejanje in nehanje, življenje in smrt našega slovitega in znamenitega roparskega poglavarja Franca Guzaja Šentjurskega. Kakršno življenje, taka smrt!

Druga stvar pa je, se bo morda kdo vprašal, morda celo hotel dokazov, ali je bilo res tako?

Kdo bi to vedel!

Pisatelji namreč vsi vprek in drug čez drugega lažejo kakor pes teče! Jaz jim že ne dam nobene vere, jih predobro poznam! Skoraj še hujši so kakor kak star in uvit kazenski zagovornik. Iz muhe napraviti slona, ali iz slona komarja, to jim je malenkost! Ali pa iz najhujšega razbojnika — hokus, pokus!, — pa je pred vami nedolžno belo jagnje ali pa celo priznan prvoborec za pravice revnega zatiranega ljudstva ter pomilovanja vredna žrtev kletega protiljudskega režima!

Sicer pa vsaj v našem primeru niti niso pisatelji vsega krivi. Grdo lagal se je namreč tudi že Guzaj sam. Le kdo mu bo verjel, da ga je sodnija kar tako na vročo željo Klančarice in brez dokazov obsodila na sedem let in še nekaj čez! Klančarica je bila prefrigana babnica, nič ne rečem, tudi ne smem, ker je nisem poznal, lahko da je že sama zdavnaj vedela, da ji Guzaj izmika denar, morda ga je celo sáma napeljala k temu! Pa je bila tako dolgo lepo tiho, dokler ji je v redu plačeval svoje obresti. Nič ne vemo, kaj sta imela med seboj. Kar sta hotela! Ko pa se je ljubezen ohladila in razbila in je ni bilo več, je bil pa seveda rompompom in ogenj v hiši, razočaranje, razbeljena jeza, zelena ljubosumnost in užaljeno samoljubje. Ljubezen in sovraštvo sta si sestra in brat! Seveda je Guzaj potem pred sodnijo tajil! Kdo pa ne? Morda je res mislil, da je šlo eno za drugo in da drug drugemu nista nič dolžna in da se mu godi očitna krivica. Morda je tako dolgo tajil, da je naposled sam sebi verjel? Vsaj pred samim seboj bi bil rad drugim dokazal. Kje si je pa mogel misliti, da bi bila ta rdeča in tako sladka Klančarica tako dvolična in hinavska kača in da ga bo tako grdo ujedla. Ko je končno le spoznal, da je baba hudič, je bilo seveda že prepozno. In je bil zato še bolj jezen in je še bolj tajil. Muha v močniku tudi do zadnjega brca in ne verjame, da je res. Je muha kriva ali močnik? Kdo bi to kdaj odločil!

Naj je bilo že kakor koli, hotel sem pravzaprav reči le to da je bil resnični Guzaj resnično to, kar je bil, pravi ropar in razbojnik, in da bi se najbrž po kolenih tolkel od smeha, če bi mogel brati to lepo povest o sebi. Seveda bi pisatelju takoj in z največjim veseljem pritrdil, da je bilo na svetu vse ravno tako, kakor piše v knjigi, če ne še lepše. Imenitno bi se mu zdelo, kaj bi se mu ne! Tudi črnemu ciganu bi se, če bi ga povabili na novo mašo!

POGOVARJAMO SE O MLADIH Z MLADIMI

MLADINI OB STRANI

Vedno bolj pogoste razprave o mladini imajo svoje dobre in slabe strani.

Slabe so predvsem te: o mladini razpravljamo pogostokrat brez mladih, razprave niso dovolj poglobljene in kompleksne, razprave se končajo brez določenih konkretnih sklepov, premalo upoštevamo, da je današnja mladina zrasla in raste v drugačnih pogojih kot prejšnje generacije, premalo upoštevamo, da je mladina šele na začetni stopnji družbene afirmiranosti in osebnostnega zorenja.

Dobre so naslednje: spoznanje, da ni ozkih, mladinskih problemov in da so problemi mladih družbeni problemi; da je za družbeno afirmacijo mladih na vseh področjih družbenega življenja potrebna organizirana skrb in aktivnost vseh zavestnih družbenih sil (ZK, ZM, SZDL, sindikata, samoupravnih organov) ter vseh ostalih institucij in interesnih organizacij, ki vključujejo mladino; da ima današnja mladina pred sabo siła zahtevno nalogo: krepitev demokratičnih odnosov in samoupravljanja.

Poseben vidik za proučitev teh vprašanj je vidik samoupravljanja, saj procesi demokratizacije ekonomskega, kulturnega in političnega življenja ne le sproščajo iniciativo mladih, ampak oblikujejo tudi nove lastnosti pri njih. Mladi ljudje so v veliki večini sproščeni in si želijo demokratične odnose, zato so z vsemi svojimi prizadevanji na strani tega procesa. Nesporazumi pa nastajajo takrat, ko se mladi — še ne dovolj oboroženi z izkušnjami in voljo — srečujejo s slabostmi v okviru te demokratizacije; saj demokratične in humane norme samoupravne družbe, ki jih niso postavili sami, jemljejo v vsej njihovi razsežnosti zares in so jim zato pojavi nedemokratičnosti v vodenju, pri odločanju in pri ravnanju s človekom, nerazumljivi in zato večkrat nanje tudi reagirajo na svojstven način. Mladi pogrešajo v krajevnih merilih ali v okviru delovnih organizacij več iskrenih razprav in zaupanja do mladine, kadar nastopajo težave in jih je potrebno skupno reševati. Mladina večkrat tudi z nejevoljo občuti določene razlike, ki jih povzroča raznolika baza, na kateri potekata ekonomska in samoupravna graditev naše družbe, vendar mladina premalo pozna objektivnost teh razlik in perspektive za njihovo reševanje ter lastni delež mladine pri tem. Diferenciacija med mladino pa obstoja in ustvarja še večje probleme tudi tam, kjer delo in rezultati dela niso osnovni pogoj in merilo za vrednotenje človeka in njegove aktivnosti. Mladim je pogostokrat premalo jasno, da se demokratičnost ne da uresničiti niti le s kritiko ali s samimi gesli, ampak samo z dejavnostjo in z bojem za zdrave demokratične odnose.

Zato je nesmiselna polemika nekaterih mladih s tako imenovano družbo, ampak gre za dosledno aktivnost znotraj naše današnje družbe; ne gre za izsiljevanje in potem izrabljanje demokracije, ampak za vključitev vanjo. Velika družbena prizadevanja na področju gospodarstva, vlaganja sredstev predvsem v nekatera področja dejavnosti, večkratna preobremenjenost naših najboljših kadrov (ki bi sicer lahko odločilno več delali z mladino) in ne še povsod in vedno do kraja realizirana, sicer sprejeta in v praksi potrjena, politika, da je naše osnovno izhodišče človek, pa ne abstraktni človek iz statistike, ampak živ človek s svojimi napori, s težavami in svojo srečo — vse to je povzročilo, da so se pogostokrat potiskale v ozadje zares argumentirane in konkretne razprave o rasti in prispevku mladih na vseh področjih družbenega življenja in dela.

V Celju živi, dela in se šola okrog 11.000 mladih ljudi, ki se vsakodnevno srečujejo z odprtimi in za njih življenjskimi vprašanji, pogostokrat se najdejo pred nerešljivimi situacijami. Nimajo veliko možnosti, da bi se o njih na organiziran način pogovorili in ta vprašanja reševali. Zato je ena izmed osnovnih nalog, da ustvarjamo takšne pogoje, da bodo mladi vsakodnevno preko raznih aktivnosti in razgovorov videli svojo življenjsko perspektivo v tej družbi, ki je njihova, ki jo morajo izpopolnjevati in spreminjati.

Še besedo, dve o ZM. Že vrsto let nazaj padajo očitki po ZM, oziroma konkretneje po ObK ZMS Celje, da ne opravlja zadovoljivo svojih nalog. Veliko resnice je v tej kritiki, **še bolj opazna pa je v njej slabost**, kako se skušajo razne organizacije in posamezniki odvezati dolžnosti do mlade generacije na račun ZM. Mladi sprejemajo kritiko, ker vedo, da se ob njej učijo in izpolnjujejo, vendar kritika ne more biti edini instrument, ki ZM in mlade v Celju pripravil do tega, da bodo bolj aktivni in ustvarjalni.

Le dosledno in skupno reševanje vprašanj in problemov, ki so v Celju odprti, nam daje garancijo, da bo današnja mladina ohranjala in nadaljevala revolucionarne vrednote, ki so nastale v času NOB in jih tako precej pogrešamo.

Stane Seničar

RAZGOVORI V AKTIVIH ZVEZE MLADINE V DO

REELEKCIJA MIMO NAS?

Danes bodo v nadaljevanju naših zapisov o obiskih aktivov Zveze mladine v delovnih organizacijah zabeležili nekaj misli o politiki zaposlovanja oziroma odpustu delovne sile, reelekciji in vprašanju sredstev za štipendiranje in izobraževanje.

Vprašanje zaposlovanja je brez dvoma eno od tistih vprašanj, o katerih je bilo veliko govora že v samem začetku aktivnosti — po sprejetju reformnih sklepov. V naši komuni oziroma v analiziranih DO so reševali to vprašanje sila različno. Vseeno pa naj omenimo nekaj skupnih karakteristik. Večina kolektivov oziroma njihovih DS je sprejelo sklepe, po katerih niso nikogar odpuščali, niti sprejemali. Komentar k takšnim rešitvam verjetno ni potreben. V večini kolektivov so zmanjšali delovno silo z naravnim odhajanjem iz kolektiva, s tem, da niso sprejemali novih kadrov; tako, da v večini kolektivov ni prišlo do odpustov. Ponekod pa vendarle. In tam kjer je do tega ukrepa prišlo, smo se mladi vse preveč zavzemali za to, da bi bilo odpuščeno čim manj mladih, premalo pa za oblikovanje kar se da objektivnih kriterijev, po katerih bi selekcionirali delovno silo. »Povratniki« iz JLA so bili v večini primerov sprejeti nazaj na svoja delovna mesta oz. v delovne organizacije, v katerih so bili zaposleni pred odhodom v JLA. (V Savinji tega še niso v celoti naredili, čeprav nameravajo; sprejeli pa so jih navzlic težavam v Cinkarni in v tovarni EMO, kjer je šlo tudi za največje število teh mladih). V večjih kolektivih so se odrekli svojih štependistov, ki so končali šolo oziroma študij (npr. v Cinkarni tisti, ki so končali šole, nimajo nobenih obveznosti do kolektiva) in samo po sebi se postavlja zanimivo vprašanje, ali niso na osnovi pogodb kolektivi dolžni sprejeti štependiste, (toda ne le moralno, temveč tudi pravno) ravno tako, kot so še pred leti štipendiste »prisiljevali« k izpolnitvi štipendijskih obvez. Omenimo naj še to, da je šlo za določeno zmanjšanje delovne sile v Kovinotehni in pa to, da so udeleženci razgovora v Zlatarni menili, da gre pri njih še za določeno pomanjkanje delovne sile!?

Verjetno bi pri obravnavi reelekcije nujno morali ločiti tiste delovne organizacije, v katerih bo reelekcija izvedena že letos in tiste, kjer je zaenkrat še ne bo. Navzlic temu pa menimo, da ni napak, če razen nekaterih konkretnih podatkov omenimo tudi nekaj skupnih ugotovitev, ki so zelo značilne. Žal je bilo opaziti, da v večini delovnih organizacij mladi niti ne vedo natančno, kaj reelekcija je, kakšna je razlika med rotacijo in reelekcijo itd. Vsekakor ponovno dokaz, da politične organizacije ne posvečajo dovolj pozornosti obveščanju oz. seznanjanju proizvajalcev z aktualnimi vprašanji. Navzlic temu pa je bilo ponekod opaziti živahno zanimanje za reelekcijo, posebno pa še zainteresiranost, da bi reelekcija zajela čim širši krog vodilnih kadrov. Tu gre verjetno še vedno za določen odpor do mojstrskega vodenja proizvodnje, ki je še posebno ponekod precej zakoreninjeno. V zvezi s tem pa je bilo opaziti vsaj zaenkrat premalo konkretne aktivnosti v smeri dopolnjevanja oz. spreminjanja statutov, ki opredeljujejo vodilna delovna mesta. Zdaj pa poglejmo še nekatere konkretne primere. V Acru so razpravljali o reelekciji, vendar brez kakršnih koli zaključkov. V Žični, Libeli pa med mladimi tudi teh razprav ni bilo; v Savinji pa menijo, da imajo tako dobrega direktorja, da jim o reelekciji ni potrebno razmišljati.

Vsekakor gre za precejšnje pomanjkljivosti, ki se kažejo razen v slabi obveščenosti tudi v tem, da je v večini, če že ne povsod putiti pomanjkanje razprav o kriterijih, o kovezanosti reelekcije z reformo, o rezultatih dela; čutiti je tudi določen strah do sankcij za kritičnejše razprave itd. Čeprav ne gre generalizirati in pa obupavati, pa vendarle obstoji določena nevarnost, da bo reelekcija ostala kar »ante portas« in da ne bo postala — vsaj letos ne — integralni del naše ekonomske in demokratične kadrovske politike.

Navzlic vsem razlogom in težavam je nerazumljivo, da so nekatere DO občutno zmanjšale sredstva za izobraževanje, da ponekod niso povišali višine štipendij, da so nekje ukinjali in celo preklicevali že razpisane štipendije, da ponekod ne zagotavljajo sredstev za splošno in strokovno izpopolnjevanje zaposlenih itd. . . Da, vsega tega ne moremo opravičiti, še posebno, če vsaj približno vemo, kakšne kadre potrebujemo za uspešno realizacijo reformnih sklepov in če praktično priznavamo, da želimo realizirati reformo z bolj doslednim samoupravljanjem, v katerem pa lahko uspešno deluje le usposobljen proizvajalec. S tem, da smo iskali rezervna (odvečna?) sredstva oz. »notranje rezerve« pri izobraževanju, nismo dokazali le, da nam je najsimpatičnejša, najenostavnejša linija — najmanjšega odpora, temveč tudi to, da nerazumevajoč principe perspektivne kadrovske politike v skrajni konsekvenci tudi nismo razumeli bistva reforme.

Dagmar Šušter

MIRKO ROŠ

Celjski spomini in zapiski

I.

Ni več mnogo tistih naših Celjanov, ki so živeli v mestu ob Savinji v prvih letih sedanjega stoletja ali vsaj že nekaj let pred prvo svetovno vojno. Prav gotovo pa vsi, ki so pred desetletji preživljali tu svojo mladost, zvesto in pozorno spremljajo gospodarsko in kulturno razvojno rast našega lepega mesta. Zato so ravno naši starejši someščani prvi poklicani, da obude stare spomine, poiščejo primerjave starega z novim ter da opozore na zanimive davne dogodke, opažanja in spoznanja, ki bi sicer počasi, a z vso neizprosnostjo potonila v pozabo.

Po zanesljivih virih je štelo Celje v letu 1867, ko so mu bile podeljene nekatere samoupravne pravice, 4.224 prebivalcev. Seveda je bilo območje mesta takrat majhno in tesno. Predmestja Breg, Miklavški hrib, Zavodna, Gaberje, Lava in Lisce so spadala v območje okoliške občine. Kljub temu je imelo mesto v letu 1890 že 6.464 in ob koncu stoletja skoraj 7.000 prebivalcev. Mitninski vzdižni drogovi so zapirali dovozne ceste, kakor da bi tudi oni morali prikazovati ločnico mestne nemške od okoliške slovenske občine. Dokler je obstajala avstro-ogrska monarhija z dualistično delitvijo politične oblasti med Nemce in Madžare kot vladajoča naroda, tako dolgo je celjski mestni občinski odbor lahko skrbno varoval tesne meje malega mesteca in mu dajal videz starega nemškega naselja. Okrog in okrog pa se je razprostirala široka, s slovenskim kmetskim prebivalstvom naseljena pokrajina, ki so v njej le umetno životarili tuji, še manjši otočki: Vojnik, Slovenske Konjice, Vitanje, Slovenj Gradec, Laško, Brežice in še nekaj drugih mestec in trgov. Tudi celjski meščani so bili po večini nemški tujci — priseljenci ali pa domači odpadniki, ki so se iz gmotnih interesov udinjali gospodarsko in politično močnemu germanizatorju.

Določanje učnega jezika na nižjih šolah je spadalo v pristojnost občin. Zato so bile mestne šole in sicer deška in dekliška osnovna šola, meščanska šola in leta 1908 ustanovljena trgovska šola popolnoma nemške. Poznale niso slovenščine niti kot učnega jezika. Okoliška občina pa je vzdrževala deško ljudsko šolo s slovenskim učnim jezikom in vanjo so tudi zavedni slovenski meščani pošiljali svoje sinove. Neprecenljive so zasluge takratnih slovenskih učiteljev, ki so bili ne samo odlični šolniki — pedagogi, ampak so kot narodno zavedni možje znali vsaditi v mlade duše ljubezen do zatiranega slovenskega rodu in jezika ter jim vcepiti sposobnost pravilnega vrednotenja nasprotnikovih germanizacijskih teženj. Nepozabni nam ostanejo liki teh naših vzornikov in neizbrisna njihova imena: Jakob Lopan, Armin Gradišnik, Franjo Krajnc, Fran Voglar, Janko Kramer, Mihael Levstik, Josip Valenčič, Josip Žagar, Martin Stante, Alojz Gobec, Franjo Hribernik in Franjo Žagar.[1]

Doba do razpada habsburške monarhije v letu 1918 je torej dajala Celju videz nemške postojanke sredi slovenske pokrajine, ki pa je tudi zase terjala enakopravnost v uradih in šolah. V visokem zidovju tevtonske oholosti so že nastajale razpoke: leta 1895 je po viharnih političnih bojih bila ustanovljena slovenska nižja gimnazija, leto dni kasneje pa je bil dograjen ponosni Narodni dom. Pod njegovo streho so našli zavetje tudi Čitalnica s svojo knjižnico, Delavsko podporno društvo, Celjsko pevsko društvo s svojim Dramatičnim odsekom, Celjski Sokol in Obrtno društvo.

Celjsko nemštvo je bilo ogroženo. Da bi ohranilo nemški videz mesta, je posvečalo vedno več skrbi svojim društvom in zavodom. Ustanovljen je bil nemški otroški vrtec. Nemško telovadno društvo in nemško pevsko društvo nista več gojili zgolj dobrodušne družabnosti, temveč sta pričeli klicati na boj proti slovenstvu in sta postali leglo divjaške nestrpnosti in narodnostnega sovraštva. Mestna sirotišnica in vajeniški dom sta sprejemala povečini slovenske otroke, toda vsi vzgojni in šolski zavodi so imeli nalogo, da pridobivajo usihajočemu nemštvu potrebni naraščaj. Ob kriku in viku celjskih Nemcev se je v vsej Avstriji in vsej Nemčiji pričela široka nabiralna akcija. Iz zbranih sredstev je bil leta 1898 postavljen nemški dijaški dom (Studentenheim) Finančna akcija pa se je spet ponovila in je v letih 1905 — 1906 dosegla nov uspeh z zgraditvijo »Nemške hiše« (Deutsches Haus). Vsakikrat je triumfirala velikonemška miselnost kot neizprosna zatiralka slovenstva, turobna glasnica nacionalne nestrpnosti in zgodnja znanilka nacističnih grozodejstev v daljni bodočnosti.

»Nemška hiša« je bila zgrajena v izzivajočem in zato neokusnem strogo gotskem slogu. Trg pred zgradbo je dobil ime po nemškem kanclerju Bismarcku, njegov znani megalomanski izrek, češ da se Nemci bojemo samo boga in nikogar drugega na svetu, pa častno mesto kot vklesek na marmorni plošči glavnega stopnišča.

Kakor še nekaj drugih mestec in trgov je tudi Celje uživalo beden sloves svojih ponemčenih majhnih koristolovcev in raznih političnih konjunkturistov. Tu so živeli in ob vsaki priliki dajali duška svojemu vsenemškemu prepričanju ljudje, ki so nosili čudovite, prav nič germanske priimka Jabornegg, Ambroschitz, Stryeck, Sorschag, Pangerz, Karbeutz, Wogg, Jellenz, Koroschetz, Tatschek, Jesenko, Koss, Dimetz-Breschnik, Skoberne, Rakusch, Woschnagg, Balogh, Kodella, Sagre, Gollitsch ipd. Politično mišljenje in dejavnost jim je usmerjevala leta 1874 ustanovljena »Deutsche Wacht«, strupen lokalni list, oznanjevalec najogabnejšega šovinizma. Dostojna nasprotnica je bila »Domovina«, njo pa je v rokah Vekoslava Spindlerja nasledil »Narodni list«, ki se mu je v letu 1909 za nekaj časa pridružil še »Narodni vestnik« in ki je nato v razdobju od 1. 10 1910 do 30. 6. 1911 užival močno podporo v slovenskem narodnem interesu pisane, po dr. Vekoslavu Kukovcu financirane »Südsteirische Volkssstimme« pod uredništvom bradatega Rikarda Watzlaweka.

[1] Podatke o teh učiteljih — vzornikih in njih slike vsebuje knjižica »Osemdesetletnica prve slovenske šole v Celju«, izdana l. 1955.

Dalje

Zakrinkana vojna

VOHUNSKE ZGODBE IZ II. SVETOVNE VOJNE (10)

»Moram vam zastaviti nekaj vprašanj,« je začel podpolkovnik skoraj opravičljivo. »Saj verjetno razumete, da je to čista formalnost, toda verjetno itak veste sami, kakšni so uradniki. Ves dan izpolnjujejo razne formularje in jih potem pošiljajo sem ter tja.«

Magis je resno prikimal in tako pokazal, kako dobro pozna uradnike.

»V redu, potlej,« je začel Pinto, »povejte mi, prosim, obkorej ste se izkrcali na angleško obalo. Gre namreč za to, da moram ta podatek vpisati v svoje poročilo.«

»Seveda,« je bil takoj voljan odgovoriti, a potem je začel s kazalcem tipkati po eni izmed številnih brazgotin na obrazu. »Bilo je okoli šestih popoldne.« Za trenutek se je povsem pomiril, kazalec mu je negibno počival na brazgotini, potem pa je odločno pokimal: »Da, prav toliko je moralo biti. Lahko da sem se zmotil največ za kakšne pol ure.«

»Hvala. Kakor sem obveščen, ste se izkrcali na sila neprimernem delu obale, kajne? Po vsej verjetnosti je bilo izkrcevanje hudo težavno delo, kaj?«

»Ne bi mogel dejati, da smo se izkrcali ravno z lahkoto. V nekem trenutku sem celo pomislil, da se ne bomo izvlekli. Videti je bilo, da se bo čoln razbil ob skalah . . .«

»Potem pa ste opazili tisti majhni zaliv, kajne?«

Magisov obraz je bil videti kakor čisto presenečenje.

»Da, tako je. To je bila vražja sreča. V zalivu je bilo morje razmeroma mirno, zato smo uspeli, da smo prišli s čolnom vanj. Splazili smo se na obalo, kakor smo pač najbolj znali, pač pa je čoln . . .« Magis ni dokončal stavka, temveč je pomenljivo skomignil z rameni in se nasmehnil.

»Nikar ne skrbite za čoln, teh je dovolj. Prosim, pokažite mi svoje dlani,« ga je presenetil Pinto.

»Da vam pokažem dlani?« se je resnično začudil Magis, toda kljub temu jih je nemudoma izprožil pred podpolkovnika.

Podpolkovnik je z nerazumevanjem odkimaval. »Po pravici vam povem, da tega nikakor ne morem razumeti. Vaša prijatelja sta potrdila, da čoln ni imel motorja niti jader, temveč samo par vesel. Zares ne morem doumeti, kako je to mogoče, da ste veslali štiri dni in štiri noči, pa nimate niti enega žulja na rokah. Ne, tega ne razumem!«

Magis tudi tokrat ni bil v zadregi. »Prav imate. To je videti zares neverjetno, toda pojasnim vam lahko zelo preprosto. Otipajte moje dlani! Vidite, kako so otrdele, kar pomeni, da se ne ožulijo tako hitro. Razen tega, saj menda ne mislte, da sem sam veslal? Vsi smo se menjavali in nihče ni veslal toliko časa, da bi se do kraja utrudil. Sicer pa večidel sploh nismo veslali, ker nas je nosil morski tok tudi po ure in ure. Mar zdaj razumete, zakaj nimam ožuljenih dlani, gospod?«

Pinto je skomignil z rameni, kakor da tega vendarle povsem ne razume. »Morda«, je dejal. »Vi to že veste. Sam sem veslal samo enkrat v življenju in niti ne toliko časa, pa sem imel dlani v enem samem žulju. Sicer pa to sploh ni važno. Dosti bolj me zanima, kako da niste prebarvali čolna? Mar vas ni bilo strah, da vas bodo Nemci opazili že iz velike razdalje? Če smo iskreni, še slepec bi že od daleč zagledal tako živordeč čoln!«

»Prav imate,« je priznal monsieur Magis. »To je bilo veliko tveganje, a drugače nismo mogli, ker nismo imeli toliko časa, da bi prebarvali čoln. Pa še to, kje bi naj v tako kratkem času našli potrebno barvo?«

»Na to vpraašnje vam že ne morem odgovoriti, ker nisem nikoli v življenju pleskal čolnov!«

Podpolkovnik se je sprehajal po sobi, kakor da bi se bil nekam zamislil in je na videz povsem pozabil, da je še kdo poleg njega. Magis je čutil, da mu gre to sprehajanje nekoliko na živce in je hotel z vprašanjem opomniti Pinta, da je še vedno v sobi: »Imate še kakšno vprašanje, gospod? Zelo rad bi vam pomagal, če le morem?«

»Hvala, Magis. Verjemite, da spoštujem vaš odnos, toda za zdaj bi bilo vse. Poklicali bomo še vajina prijatelja, ker bi rad, da se še vsi skupaj malo pogovorimo.«

Magis je mirno obsedel in se na videz sploh ni vznemirjal, le s prstom je božal zdaj eno zdaj spet drugo brazgotino na svojem obrazu. Čez nekaj minut so stražarji privedli ostala dva. Podpolkovnik je sedel za svojo pisalno mizo in jih je po vrsti strogo opazoval. Najmlajši — »dečko« — je sedel kakor pribit na svojem stolu in trmasto gledal v pod. Orjak se je nemirno presedal na stolu in se nemirno sprehajal z očmi vsepovsod, samo Magisovih in podpolkovnikovih oči se je izogibal. Magis, ki je s spretnim pogledom ujel položaj, se na videz za ona dva sploh ni zmenil in je odločno gledal podpolkovniku naravnost v oči.

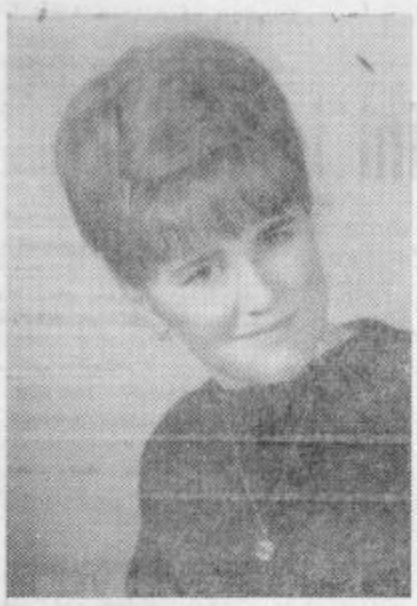

45. MIRICA
VIŠINA: 162 cm
TEŽA: 53 kg
LASJE: Svetlokostanjevi
OČI: Modrozelene

46. ANDA
VIŠINA: 172 cm
TEŽA: 55 kg
LASJE: Kostanjevi
OČI: Modre

KUPON ŠT. 45
TOČKE (od 0 do 100) .....
Izrežite, nalepite na dopisnico in pošljite na naslov: Uredništvo Celjski tednik, Celje, Gledališka 2, poštni predal 161.

KUPON ŠT. 46
TOČKE (od 0 do 100) .....
Izrežite, nalepite na dopisnico in pošljite na naslov: Uredništvo Celjski tednik, Celje, Gledališka 2, poštni predal 161.

OCENJEVALCI POZOR!

Znova moramo opozoriti, da pridejo v poštev za žrebanje samo tisti ocenjevalci, ki pošljejo vseh osem kuponov. Enako upoštevamo ocene za razvrstitev kandidatk samo v primerih, ko pride zanje vseh osem kuponov. Pazite torej: v prihodnji seriji pošljite vseh osem kuponov od št. 41 do 48!

POGOJI ZA SODELOVANJE

1. V natečaju lahko sodelujejo vse Slovenke, ki pošljejo ustrezno sliko in potrebne podatke. Ocenjevalci, ki izpolnjujejo kupone, naj upoštevajo prvenstveno v koliki meri ustreza kandidatka njihovi predstavi (tipu) Slovenke. Kandidatke, ki nimajo primernih slik, se naj zglasijo v uredništvu; slikali jih bomo na naše stroške.

2. Ob zaključku natečaja bomo priredili veliko zabavno-reklamno in modno revijo (tudi v okoliških krajih), kjer bo občinstvo izbiralo »tip današnje Slovenke«. Zaključna prireditev bo v Celju, kjer bodo lahko kandidatke (po želji) nastopile tudi kot manekenke.

3. Za kandidatke s področnih prireditev in končno izbrano na zaključni prireditvi bodo sodelujoča podjetja pripravila vrsto praktičnih nagrad.

SODELUJEJO:

Trgovsko podjetje »MODA« iz Celja kot organizator in pokrovitelj prireditev, ki bo svoje nagrade določilo kasneje.

KOMPAS Ljubljana, poslovalnica Celje, ki s svoim prvovrstnim poslovanjem vedno ustreže svojim strankam, vam nudi v teh dneh vrsto prijetnih potovanj (oglejte si podrobnosti na 7. strani!), posebej pa vam priporočamo, da se pred vsakim potovanjem zglasite v poslovalnici, ki vam bo hitro in točno oskrbela vse potrebne informacije, vozovnice, rezervacije in še razne druge usluge. Za udeleženke natečaja je KOMPAS pripravil štiri nagrade: 1. ŠESTDNEVNO POTOVANJE PO ITALIJI, 2. PETDNEVNO POTOVANJE PO AVSTRIJI IN ČEŠKI, 3. TRIDNEVNO POTOVANJE PO AVSTRIJI IN ČEŠKI IN 4. DVODNEVNO POTOVANJE V BUDIMPEŠTO!

MED MNOŠTVOM MLADIH FILMSKIH ZVEZD V DANAŠNJI EVROPI, KI SI VEČIDEL SLUŽIJO SLAVO V TUJINI, JE TUDI AVSTRIJKA MARISA MELL. PO DUNAJSKI AKADEMIJI JE OSTALA ŠTIRI LETA NA ODRU, ZATEM PA JE ODŠLA V LONDON, KJER JE SODELOVALA V DVEH FILMIH (MASKARADA IN CASANOVA 70). ZDAJ — PRI 24 LETIH — PRAVI, DA SE JI NIKAMOR NE MUDI, KER VE, DA JE V NJEJ NEKAJ VEČ KAKOR OČI IN NOGE. ŽAL JI JE RAVNO NOGE ZAKRIL SRČKAN TELIČEK!

SLAVA NA RAČUN LEPOTE

Kadar govorimo o Južnem Vietnamu, govorimo običajno o ameriški agresiji in o njihovih uspehih ali neuspehih. Toda Američani so v zadnjem času nekoliko prizadeti, ker je v osrčju Južnega Vietnama zaslovel južnovietnamski predsednik Nguyen Cao Ky. V osmih mesecih svojega predsedovanja si je namreč med ljudmi pridobil toliko slovesa, da so Američani kar nekako v pozabi.

Predsednik Ky se sicer o vsem dogovarja s predsednikom Johnsonom in sploh ne odklanja ameriške podpore, a hkrati ve, kaj mora storiti, da ne bi v Vietnamu pozabili »domačinov«, ki jih bo sicer kmalu manj kot Američanov. Pravijo, da je rojen pilot in se zvesto udeležuje napadov na Severni Vietnam, zaradi česar go domačini slavijo kot neustrašnega bojevnika. (Na sliki desno).

Še več tovrstne časti si je pridobil na račun svoje lepe žene Mai, ki ga spremlja povsod na bojišču, sicer pa skrbi za njegovo udobje v zasebni rezidenci, pred katero je vedno pripravljen osebni helikopter za primer nevarnosti! (Foto odaj).

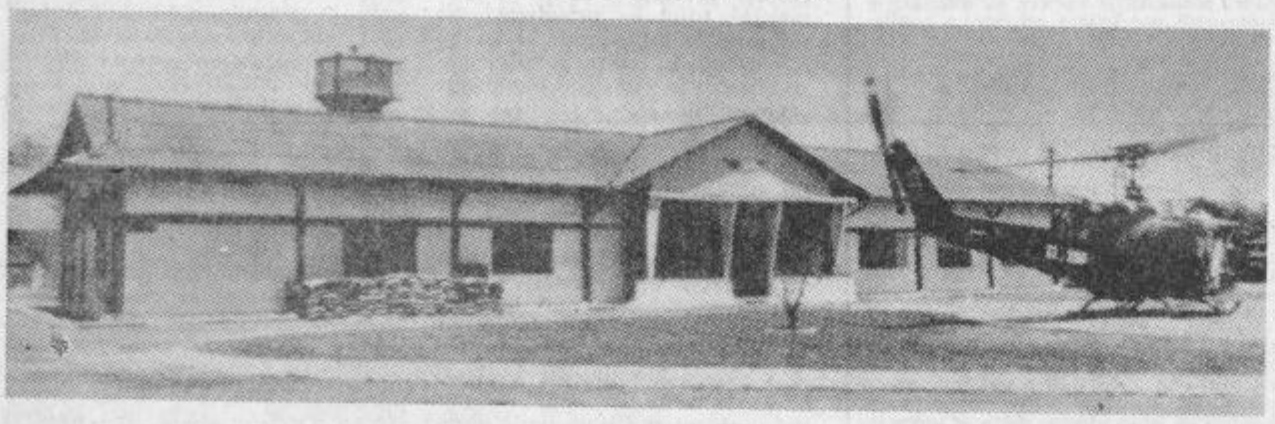

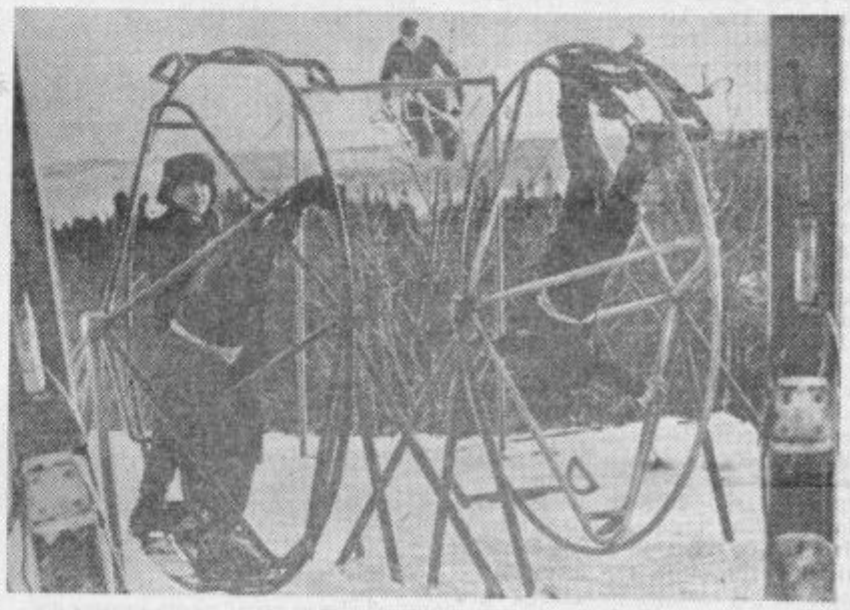

V KAVGOLOVU V OKOLICI LENINGRADA IMAJO SMUČARSKO ŠOLO, KI JO OBISKUJE VEČ STO MLADIH SMUČARJEV. ŠOLA JE ODLIČNO OPREMLJENA IN IMA NAJBOLJŠE UČITELJE. NA SLIKI VIDIMO NAPRAVO, NA KATERI TRENIRAJO SKAKALCI.

Beg iz Gonarsa

PO IVANU BRATKU IZ »SPOMINOV NA PARTIZANSKA LETA«

31. Tovariši so ležali na pogradih in strmeli v curke vode, kadar jih je razsvetlil blisk. S skrbjo so mislili na usodo rova in trepetali ob misli, da se utegne vdreti in da bodo tako Italijani zjutraj nenadoma odkrili njihovo dragoceno pot v svobodo. Ludvik se je premetaval na vogalnem pogradu v baraki 22.

32. Po končani nevihti je zlezel v rov. Skrb mu ni dala spati. Spustil se je v vlažno klet in v svetlobi oljenke počasi prodiral proti vhodni jami. Zemlja je bila razmočena. Skočil je v jamo in se splazil v rov. Nenadoma je prispel do mesta, kjer se je strop tako nevarno sesul, da je ostala le nekaj centimetrov debela plast.

33. Drugega jutra sta se takoj splazila v rov Maks in Ravbar. Vrnila sta se z zaskrbljenimi obrazi. Potrdila sta Ludvikove novice: rovu je grozil popoln propad. Če ga odkrijejo Italijani, je bilo vse naporno delo zaman, odkrili pa ga bodo, če nemudoma ne zabrišejo sledov, ki so jih pustile elementarne sile.

MALA KRIŽANKA

VODORAVNO: 1. spona, 6. italijanski strokovni pisec, ki je mnogo pisal o flori in favni na Slovenskem, 8. krčevito jokanje, ihtenje, 9. kratica za komunalno banko, 10. obdobje, 11. del obraza, 12. kemični znak za element natrij, 13. grede, pasovi, 14. zelo krhka kovina, ki se nahaja spojena v raznih rudah, 16. klanje.

NAVPIČNO: 1. odličen avstrijski smučar, zmagovalec letošnjega tekmovanja v Kitzbüchlu, 2. z merjenjem določena višina točke, 3. češka reka, 4. soglasnik in samoglasnik, 5. oksidiran ogljikovodik, 6. mesto v srednji Italiji, eno izmed vodilnih središč zgodnje renesanse, 7. norveški dramatik, ki je imel velik vpliv na evropsko dramatsko književnost, 11. kapitan iz Jules Vernovega romana 20.000 milj pod morjem, 13. del ploskve, omejen s črtami, 15. kazalni zaimek.

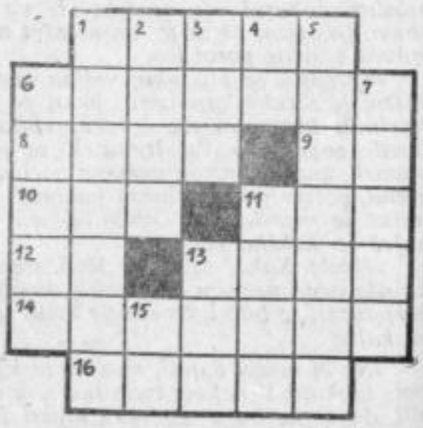

CELJSKI TEDNIK

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: Celje, Gledališka ulica, poštni predal 161, TELEFON: 23-69. — UREJUJE uredniški odbor. ODGOVORNI UREDNIK Drago Hribar. — Časopis je ustanovil okrajni odbor SZDL Celje. Izhajal je kot »Nova pot«, »Na delo«, »Naše delo« (1945), kot »Celjski tednik« (1948-1950), nato kot »Savinjski vestnik« (1950-1954) in od 1955 ponovno kot »Celjski tednik«. S 1. januarjem 1966 ga SOUSTANAVLJAJO občine Celje, Laško, Mozirje, Slovenske Konjice, Šentjur pri Celju, Šmarje pri Jelšah in Žalec. — Tednik IZHAJA ob petkih. IZDAJA: Zavod za informativno službo Celje. TISK IN KLIŠEJI: »Celjski tisk«. — CENA: posamezna številka 50 par (50 din), letna naročnina 20 (2.000) din, polletna 10 (1.000) din. Tujina 40 (4.000) — TEKOČI RAČUN: 507-3-223.